

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSIASIS VALSTYBINIS DARBO INSPEKTORIUS**

**Į S A K Y M A S
DĖL DARBDAVIŲ, JŲ ĮGALIOTŲ ASMENŲ BEI DARBUOTOJŲ SAUGOS IR
SVEIKATOS SPECIALISTŲ DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS KLAUSIMAIS
MOKYMO PROGRAMŲ PATVIRTINIMO**

2017 m. birželio 23 d. Nr. EV-78
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo 8 straipsnio 2 dalies 6 punktu bei Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. A1-276 „Dėl Mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo bendrųjų nuostatų patvirtinimo“ patvirtintų Mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo bendrųjų nuostatų 3 punktu:

1. T v i r t i n u pridedamas neformaliojo profesinio mokymo programas:

1.1. Darbuotojų saugos ir sveikatos specialisto, dirbančio visų ekonominės veiklos rūšių įmonėse;

1.2. Darbuotojų saugos ir sveikatos specialisto, dirbančio II-III grupių ekonominės veiklos rūšių įmonėse;

1.3. Darbuotojų saugos ir sveikatos specialisto, dirbančio III grupės ekonominės veiklos rūšių įmonėse;

1.4. Darbdavio, darbdaviui atstovaujančio asmens, atliekančio darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas visų ekonominės veiklos rūšių įmonėse;

1.5. Darbdavio, darbdaviui atstovaujančio asmens, atliekančio darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas II -III grupių ekonominės veiklos rūšių įmonėse;

1.6. Darbdavio, darbdaviui atstovaujančio asmens, atliekančio darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas III grupės ekonominės veiklos rūšių įmonėse;

1.7. Darbdavio įgalioto asmens, atliekančio darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas visų ekonominės veiklos rūšių įmonėse;

1.8. Darbdavio įgalioto asmens, atliekančio darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas II-III grupių ekonominės veiklos rūšių įmonėse;

1.9. Darbdavio įgalioto asmens, atliekančio darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas III grupės ekonominės veiklos rūšių įmonėse;

1.10. Darbdavio, darbdaviui atstovaujančio asmens mokymo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais.

2. P r i p a ž į s t u netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2013 m. balandžio 5 d. įsakymą Nr.V-139 „Dėl Darbuotojų saugos ir sveikatos srities mokymo programų rengimo, atnaujinimo (keitimo) organizavimo ir vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

2.2. Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2014 m. balandžio 2 d. įsakymą Nr.V-161 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2013 m. balandžio 5 d. įsakymo Nr.V-139 „Dėl Darbuotojų saugos ir sveikatos srities mokymo programų rengimo, atnaujinimo (keitimo) organizavimo ir vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.

3. N u s t a t a u, kad šio įsakymo 1 ir 2 punktai įsigalioja nuo 2017 m. liepos 1 d.

4. P a v e d u :

4.1. Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VDI) Komunikacijos skyriaus vedėjui organizuoti šiuo įsakymu patvirtintų mokymo programų paskelbimą VDI interneto išorės svetainės rubrikoje „DSS mokymas ir žinių tikrinimas“;

4.2. VDI Dokumentų valdymo skyriaus vedėjui organizuoti šio įsakymo kartu su mokymo programomis paskelbimą Teisės aktų registre;

4.3. VDI teritorinių skyrių vedėjams supažindinti vadovaujamo skyriaus darbo inspektorius ir darbuotojus su šio įsakymo nuostatomis;

4.4. įsakymo vykdymo kontrolę Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus pavaduotojui pagal administruojamą sritį.

Lietuvos Respublikos vyriausiasis
valstybinis darbo inspektorius

Jonas Gricius

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos vyriausiojo
valstybinio darbo inspektoriaus
2017 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. EV-78

DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS SPECIALISTO, DIRBANČIO VISŲ EKONOMINĖS VEIKLOS RŪŠIŲ ĮMONĖSE, MOKYMO PROGRAMA

1. Mokymo programos apibūdinimas:

1.1. Mokymo programa – tęstinio neformaliojo profesinio mokymo programa, kurią vykdyti gali profesinio mokymo teikėjas, atitinkantis Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus nustatytus reikalavimus.

1.2. Mokymo programos tikslas – asmenims, siekiantiems dirbti darbuotojų saugos ir sveikatos specialistais visų ekonominės veiklos rūšių įmonėse, baigusiems mokymą atitikti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytus reikalavimus darbuotojų saugos ir sveikatos specialistams.

1.3. Minimalus būtinas išsilavinimas – aukštasis.

1.4. Mokymo programos trukmė – 40 akademinių valandų (ne daugiau kaip 8 akademinės valandos per dieną).

1.5. Mokymo proceso organizavimo būdai – auditorinis¹ mokymas, nuotolinis² mokymas.

1.6. Mokymo procesas gali būti organizuojamas:

1.6.1. profesinio mokymo teikėjo patalpose (auditorinis mokymas);

1.6.2. nuotoliniu mokymo (mokymosi) būdu;

1.6.3. mišriu³ mokymo (mokymosi) būdu.

1.7. Mokymo metodai – pritaikyti suaugusiųjų mokymui (mokymuisi), motyvuojantys mokytis.

1.8. Asmenims, baigusiems mokymo programą, suteikiama teisė tikrintis žinias iš darbuotojų saugos ir sveikatos srities Lietuvos Respublikos valstybinėje darbo inspekcijoje prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (VDI). Išlaikius šių žinių tikrinimo testą VDI, įgyjama teisė dirbti darbuotojų saugos ir sveikatos specialistu visų ekonominės veiklos rūšių įmonėse, taip pat, būnant darbdaviu ar jo įgaliotu asmeniu, teisės aktų nustatytais atvejais vykdyti darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas visų ekonominės veiklos rūšių mažose įmonėse.

2. Mokymo planas:

Eil. Nr.	Mokymo temų, potemių pavadinimas	Auditorinių valandų skaičius	Savarankiško mokymosi valandų skaičius
1.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISINĖ BAZĖ		
1.1.	Darbuotojų sauga ir sveikata:		
1.1.1.	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo paskirtis. Darbuotojų saugos ir sveikatos viešasis administravimas. Darbdavio pareiga ir jos realizavimas įmonėje –	0,5	Pagal poreikį

¹ Auditorinis mokymas – tradicinis mokymo procesas, apimantis teorinį ir praktinį mokymą, kai mokytojas ir besimokantieji tuo pačiu metu yra toje pačioje vietoje (auditorijoje, klasėje).

² Nuotolinis mokymas (mokymasis) – mokymas (mokymasis) naudojant informacijos ir ryšių technologijas virtualioje mokymosi aplinkoje, kai lektorius bei besimokantys asmenys dažniausiai būna nutolę laike ir erdvėje.

³ Mišrus mokymas (mokymasis) – tai įvairių informacinių ir komunikacinių technologijų kombinacija, leidžiant parengti geriausią konkrečiai auditorijai mokymo (mokymosi) programą, t. y. mokymo (mokymosi) elementus derinant su tiesioginėmis lektoriaus paskaitomis, konsultacijomis

1.1.1.	darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų įgyvendinimo įmonėse organizavimas ir bendrieji darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo principai, kuriais privalo vadovautis darbdavys, siekdamas apsaugoti darbuotojus nuo esamų ar galimų profesinės rizikos veiksnių poveikio		
1.1.2.	Darbuotojų saugos ir sveikatos politikos formavimas įmonėje. Darbuotojų saugos ir sveikatos vidinė kontrolė įmonėje	1	Pagal poreikį
1.1.3.	Darbdavių ir darbuotojų atstovų bendradarbiavimas įmonėje įgyvendinant nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos priemones. Bendrieji reikalavimai darbo vietoms įrengti	0,5	0,5
1.1.4.	Privalomi darbuotojų sveikatos patikrinimai (tikslas ir jų organizavimas). Darbdavio ir darbuotojų veiksmai kilus pavojui ir pirmosios pagalbos organizavimas įmonėje	1	1
1.1.5.	Darbdavio teisės ir pareigos užtikrinant darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus. Darbuotojų pareigos ir teisės siekiant, kad būtų sudarytos saugios ir sveikatai nekenksmingos darbo sąlygos. Darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vertinimo principai	1	1
1.1.6.	Darbo ir poilsio laiko organizavimas įmonėje. Kasdienis ir kassavaitinis poilsio laikas. Specialios ir papildomos pertraukos	0,5	Pagal poreikį
1.2.	Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo paskirtis ir taikymas, potencialiai pavojingų įrenginių (toliau – įrenginiai) techninės būklės tikrinimas, nuolatinė priežiūra. Įrenginių, kuriems taikoma Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo nustatyta priežiūra, grupės, įrenginių priežiūros organizavimas. Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registras, įgaliotos įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigos ir jų funkcijos, įrenginių savininkų pareigos ir teisės, nuolatinės įrenginių priežiūros paslaugas teikiančių įmonių licencijavimas	1	Pagal poreikį
1.3.	Techniniai reglamentai ir jų reikalavimai į rinką tiekiamoms asmeninėms apsaugos priemonėms, įrenginiams ir kitoms darbo priemonėms	0,5	0,5
1.4.	Esminiai Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo ir kitų darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimai:		
1.4.1.	Darboviečių įrengimo, naudojamų darbo įrenginių, saugos ir sveikatos ženklų įrengimo darbovietėse, darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis, buities, sanitarinių ir higienos patalpų įrengimo reikalavimai užtikrinant darbuotojų saugą ir sveikatą. Kolektyvinės apsaugos priemonės	2	Pagal poreikį
1.4.2.	Pavojingų darbų organizavimas ir vykdymas. Pavojingų darbų saugaus atlikimo tvarka	1	Pagal poreikį
1.4.3.	Krovinių tvarkymo rankomis, darbo su videoterminalais reikalavimai	0,5	0,5

1.4.4.	Darboviečių statybvietėje įrengimo, saugių ir sveikų darbo sąlygų žvejybos laivuose, saugaus darbo organizavimo ir darbo vietų įrengimo naudingųjų iškasenų gavybos įmonėse reikalavimai	2	1
1.4.5.	Fizikiniai veiksniai (triukšmas, vibracija, elektromagnetiniai laukai, dirbtinė optinė spinduliuotė, apšvieta, mikroklimatas), jų poveikis darbuotojų sveikatai	1	0,5
1.4.6.	Cheminiai veiksniai. Kancerogenai ir mutagenai, asbestas. Biologiniai veiksniai. Jų poveikis darbuotojų sveikatai	0,5	0,5
1.4.7.	Darbuotojų, dirbančių potencialiai sprogioje aplinkoje, saugos reikalavimai. Fiziniai veiksniai, jų poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai, pavojų identifikavimas	2	0,5
1.4.8.	Ergonominiai rizikos veiksniai. Psichosocialiniai rizikos veiksniai. Jų poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai	1	Pagal poreikį
1.5.	Profesinės rizikos vertinimas		
1.5.1.	Profesinės rizikos vertinimo bendrieji principai ir reikalavimai. Kompetencijos reikalavimai profesinės rizikos veiksnių tyrimo įstaigoms	0,5	Pagal poreikį
1.5.2.	Pavojų identifikavimas, rizikos darbuotojams tyrimas ir vertinimas. Profesinės rizikos vertinimo rezultatų įforminimas	2	1
1.5.3.	Profesinės rizikos šalinimo ar mažinimo priemonių nustatymas, jų įgyvendinimo plano parengimas, priemonių veiksmingumo ir pakankamumo nustatymas	2	0,5
1.6.	Ypatingos rizikos grupėms priskiriamų darbuotojų kategorijos:		
1.6.1.	Asmenys iki aštuoniolikos metų, jų įdarbinimas, sveikatos patikrinimai, darbo laikas, draudžiami dirbti darbai ir jų sveikatai kenksmingi, pavojingi veiksniai	0,5	Pagal poreikį
1.6.2.	Nėščios, neseniai pagimdžiusios ar krūtimi maitinančios darbuotojos, joms kenksmingos darbo sąlygos ir pavojingi veiksniai		
1.6.3.	Neįgalūs asmenys, jų įdarbinimas, darbo sąlygos, sveikatos patikrinimai, darbo laikas	1	Pagal poreikį
1.6.4.	Darbuotojų, kurių darbo stažas iki vienerių metų, saugos ir sveikatos užtikrinimas		
1.6.5.	Neblaivių darbuotojų nušalinimo nuo darbo veiksmas, neblaivumo prevencija		
1.7.	Darbuotojų, dirbančių nuotolinį darbą, ir laikinųjų darbuotojų sauga	0,5	Pagal poreikį
1.8.	Darbuotojų saugos ir sveikatos srities mokymas ir žinių tikrinimas. Darbuotojų instruktavimas	1,5	0,5
1.9.	Darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų paskyrimas ar įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos steigimas. Darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų bei profesinės sveikatos specialistų skaičius įmonėje, jų funkcijos, pareigos ir teisės	1	Pagal poreikį
2.	NELAIMINGI ATSIDIKIMAI DARBE IR PROFESINĖS LIGOS BEI JŲ PREVENCIJA		
2.1.	Nelaimingi atsitikimai darbe, jų tyrimas ir apskaita. Dažniausios nelaimingų atsitikimų darbe priežastys, ekonominės veiklos rūšys, kurių įmonėse įvyksta daugiausia nelaimingų atsitikimų darbe, prevencijos	2	Pagal poreikį

	priemonės		
2.2.	Profesinės ligos, jų atsiradimo priežastys ir nustatymo tvarka. Profesinių ligų priežasčių tyrimas. Dažniausios profesinių ligų priežastys, profesijos, kurių darbuotojai dažniausiai suserga profesinėmis ligomis. Prevencijos priemonės	0,5	Pagal poreikį
3.	BENDROSIOS ŽINIOS APIE TARPTAUTINĖS TEISĖS REIKALAVIMUS IR ORGANIZACIJAS		
3.1.	Europos Sąjungos ir Tarptautinės darbo organizacijos norminiai teisės aktai (reglamentai, direktyvos, konvencijos, rekomendacijos, standartai), jų ryšys su Lietuvos Respublikos norminiais teisės aktais, reglamentuojančiais darbuotojų saugą ir sveikatą, ir taikymo principai	0,5	Pagal poreikį
4.	GAISRINĖS SAUGOS IR APSAUGOS NUO ELEKTROS ORGANIZAVIMAS ĮMONĖJE		
4.1.	Gaisro gesinimo organizavimas. Darbuotojų evakavimo organizavimas ir evakavimo planai. Avarijų prevencija ir likvidavimo planai	0,5	Pagal poreikį
4.2.	Elektros srovės poveikis ir keliamas pavojus žmogui. Elektros įrenginių eksploatavimo saugos taisyklių bendrieji reikalavimai	0,5	Pagal poreikį
5.	SOCIALINIS DIALOGAS ĮMONĖJE SUDARANT SAUGIAS IR SVEIKATAI NEKENKSMINGAS DARBO SĄLYGAS		
5.1.	Socialinė partnerystė, socialinio dialogo svarba, socialinio dialogo dalyviai įmonėje. Darbuotojų atstovai saugai ir sveikatai, įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos komitetai ir jų funkcijos	1	Pagal poreikį
6.	DARBUOTOJŲ DRAUDIMAS NUO NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ DARBE IR PROFESINIŲ LIGŲ		
6.1	Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinis draudimas. Draudėjų priskyrimas nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifų grupei. Rodikliai, pagal kuriuos draudėjai priskiriami atitinkamai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifo grupei	0,5	Pagal poreikį
7.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTAI ĮMONĖSE		
7.1.	Instrukcijos. Darbo tvarkos taisyklės. Pareigybių aprašymai	1	Pagal poreikį
8.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTŲ REIKALAVIMŲ LAIKYMOSI KONTROLĖ		
8.1	VDI funkcijos, VDI inspektorių teisės ir pareigos, teisės aktai	0,5	Pagal poreikį
8.2.	Administracinės atsakomybės už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimus taikymas (darbuotojams, darbdaviams)		
Valandų skaičius mokymui ir mokymuisi		32	8
BENDRA MOKYMO PROGRAMOS TRUKMĖ		40	

3. Reikalavimai mokytojams:

3.1. aukštasis išsilavinimas ir ne mažesnė kaip 3 metų darbuotojų saugos ir sveikatos srities darbo patirtis;

3.2. gaisrinės saugos, elektrosaugos, socialinio dialogo temas dėstyti gali patirtį šioje srityje turintys asmenys;

3.3. kompetencijai tobulinti privaloma skirti ne mažiau kaip 16 valandų per metus;

3.4. kitus reikalavimus reglamentuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo įstatymas.

4. Reikalavimai mokymo proceso organizavimui:

4.1. Mokyti galima tik asmenis, su kuriais yra sudaryta mokymo sutartis. Mokymo sutartis sudaroma ne vėliau kaip pirmą mokymo dieną. Mokymo sutartyje turi būti nurodyta: sutarties numeris ir data, jos sudarymo vieta; profesinio mokymo teikėjo pavadinimas, kodas, adresas; profesinio mokymo teikėjo vardu sutartį sudariusio asmens vardas, pavardė, pareigos ir atstovavimo pagrindas; asmens, ketinančio mokytis, vardas, pavardė, asmens kodas arba gimimo data, adresas; mokymo programa, mokymo laikotarpis (pradžią, pabaigą), mokymo kaina už visą mokymą, galimybės nutraukti sutartį, kiti šalių įsipareigojimai. Mokymo sutartis sudaroma dviem egzemplioriais po vieną kiekvienai šaliai.

4.2. Mokymo sutartys registruojamos profesinio mokymo teikėjo vykdomų mokymų bendrame mokymo sutarčių registravimo žurnale. Mokymo sutarčių registravimo sistema neturi sudaryti sąlygų jas sudaryti atgaline data. Mokymo sutartis įsigalioja tinkamai ją įforminus, šalims pasirašius.

4.3. Profesinio mokymo teikėjas, prieš pradėdamas įgyvendinti mokymo programą, įskaitant ir mokymą nuotoliniu būdu, VDI Elektroninių paslaugų darbdaviams sistemoje (EPDS) praneša apie tai VDI, užpildydamas Reikalavimų mokymui darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais vykdyti kontrolinį klausimyną.

4.4. Profesinio mokymo teikėjas, organizuojantis mokymą nuotoliniu būdu, turi užtikrinti prieigą prie nuotolinio mokymo aplinkos; apskaityti mokymo (mokymosi) laiką nuotolinio mokymo aplinkoje; įvertinti, kaip besimokantysis supranta pateiktą temą, kaip atlieka užduotis; užtikrinti besimokančiam asmeniui mokymosi šioje aplinkoje pagalbą.

4.5. Mokymas apskaitomas profesinio mokymo teikėjo nustatyta tvarka.

4.6. Mokymo sutartys, mokymo apskaitos dokumentai saugojami vadovaujantis Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymu, siekiant pagrįsti fizinių ir juridinių asmenų veiklos skaidrumą ir atskaitingumą bei užtikrinti susijusių asmenų prievoles bei teisėtus interesus.

4.7. Mokymo metu besimokantieji turi įgyti žinių ir gebėjimų, reikalingų darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo priemonėms įmonėje praktiškai ir savarankiškai įgyvendinti (organizuoti).

4.8. Už mokymo proceso įgyvendinimą pagal mokymo programos reikalavimus, mokymo kokybę atsako profesinio mokymo teikėjas.

5. Reikalavimai materialiesiems ištekliams:

5.1. Mokymo patalpos turi būti patogios ir saugios mokymo procesui įgyvendinti.

5.2. Turi būti auditoriniam mokymo procesui įgyvendinti reikalinga įranga ir techninės (informacinės) teorinio ir praktinio mokymo priemonės (interneto ryšys, įranga mokymo medžiagai demonstruoti, vaizdinės mokymo priemonės ir kt.).

5.3. Nuotolinis mokymas vykdomas virtualioje mokymo aplinkoje⁴.

6. Reikalingi metodiniai ištekliai:

6.1. Mokymo medžiaga pagal kiekvieną programos teorinio mokymo temą, parengta atsižvelgiant į ekonominės veiklos rūšių ypatumus.

6.2. Dalijamoji mokymosi medžiaga besimokantiejiems.

6.3. Plakatai, skaidrės, informacijos pristatymai, filmuota medžiaga, schemos ir pan. vaizdinės mokymo priemonės, atitinkančios mokymo turinį.

⁴ Virtuali mokymosi aplinka – tai sistema, kurioje yra įrankiai elektroninei mokymosi medžiagai pateikti, mokymosi veikloms organizuoti, bendrauti ir bendradarbiauti su besimokančiais, kurioje galima rasti pagrindinę ir papildomą mokymosi medžiagą, paskaitų įrašus, skaidres, atlikti testus ir įvairias užduotis bei mokyti (mokytis) kiekvienam patogiu metu, tempu, laiku.

6.4. Darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų įgyvendinimo įmonėje dokumentacijos pavyzdžiai:

6.4.1. Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų laikymosi kontrolės įmonėje tvarkos aprašas;

6.4.2. Darbuotojų saugos ir sveikatos gerinimo priemonių planas;

6.4.3. Profesinės rizikos vertinimo objektų sąrašas ir rizikos vertinimo darbų planas;

6.4.4. Darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vidinę kontrolę įmonėje nustatantys dokumentai;

6.4.5. Profesinės rizikos įvertinimo kortelės;

6.4.6. Profesinės rizikos šalinimo ir mažinimo priemonių planas;

6.4.7. Darbuotojų atstovavimą įmonėje patvirtinantys dokumentai;

6.4.8. Darbuotojų instruktavimo, mokymo ir žinių tikrinimo įmonėje tvarkos aprašas;

6.4.9. Darbuotojų, dirbančių pavojingus darbus, mokymo ir darbuotojų saugos ir sveikatos srities žinių tikrinimo bei šių darbų saugaus atlikimo tvarkos aprašas;

6.4.10. Bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą įrodantys dokumentai (tvarkos aprašai ar kt.), reikalingi įgyvendinant darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų nuostatas, kai du ir daugiau darbdavių organizuoja darbus toje pačioje darbo vietoje ar darbo vietose;

6.4.11. Rizikos veiksnių įvertinimo, parenkant asmenines apsaugos priemones darbo vietoje, lentelė;

6.4.12. Asmeninių apsaugos priemonių išdavimo ir priėmimo tvarkos aprašas;

6.4.13. Darbuotojams nemokamai išduodamų asmeninių apsaugos priemonių sąrašas;

6.4.14. Darbuotojų privalomo sveikatos tikrinimo dokumentai;

6.4.15. Darbuotojų, kurie nesilaiko darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų, nušalinimo nuo darbo tvarkos aprašas;

6.4.16. Pavedimo įgyvendinti darbuotojų saugos ir sveikatos priemones darbdavio įgaliotam asmeniui, taip pat ir padalinio vadovui, įforminimo dokumentai (įsakymas, potvarkis, pareigybės aprašymas ar kt.);

6.4.17. Prevencinių priemonių (techninių, medicinos, teisinių, organizacinių ir kitų), skirtų nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijai, įgyvendinimo ir kontrolės tvarkos aprašas;

6.4.18. Darbuotojų evakavimo planas;

6.4.19. Galimos avarijos prevencijos ir likvidavimo planas;

6.4.20. Darbuotojų, vairuojančių antžeminio, oro ir vandens transporto priemones, sveikatos patikrinimų prieš jiems išvykstant į reisą tvarką nustatantis dokumentas;

6.4.21. Darbuotojų, vairuojančių juridinio asmens transporto priemones, tikrinimo ir medicininės apžiūros organizavimo tvarkos aprašas;

6.4.22. Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimų aktų ir incidentų tyrimų pavyzdžiai.

6.5. Testai, užduotys mokymosi pasiekimams įvertinti.

6.6. Praktinės užduotys, parengtos pagal programos temas.

7. Rekomenduojama papildoma literatūra ir kiti informacijos šaltiniai mokomajai medžiagai rengti:

7.1. Butkus, R. (2011). *Profesinės saugos valdymas*. Mokomoji knyga. Aleksandro Stulginskio universitetas;

7.2. Stankiuvienė, A. (2012). *Teisiniai darbuotojų saugos ir sveikatos pagrindai*. Mokomoji knyga. VGTU leidykla;

- 7.3. Ramonas, Z., Čikotienė, D. (2009). *Ergonomika. Žmonių saugos pagrindai*. Šiauliai: Lucilijus;
- 7.4. Čyras, P. (2003). *Profesinė sauga ir sveikata. Ergonomikos principai*. Vilnius: Vilniaus Gedimino technikos universiteto leidykla.
- 7.5. Techninis reglamentas „Mašinų sauga“.
- 7.6. Techninis reglamentas „Asmeninės apsaugos priemonės“.
- 7.7. Bendrinis ir teminiai įmonių tikrinimo klausimynai VDI interneto svetainėje www.vdi.lt
- 7.8. Metodinės rekomendacijos VDI interneto svetainėje www.vdi.lt
8. Metodiniai ištekliai turi būti sistemingai atnaujinami įvertinant darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų pakeitimus.
9. Teisė tikrintis žinias VDI suteikiama asmenims, baigusiems mokymo programą, ir profesinio mokymo teikėjui įsitikinus (įvertinus), kad asmuo geba atlikti funkcijas, nustatytas Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos pavyzdiniuose nuostatuose, bei yra pasirengęs tikrintis žinias VDI.
10. Profesinio mokymo teikėjas teikia informaciją VDI apie asmenis, kurie mokėsi ir baigė mokymo programą.
11. Nustačius, kad mokymo procesas įgyvendinamas nesilaikant mokymo programoje nustatytų reikalavimų, profesinio mokymo teikėjas netenka teisės vykdyti šią mokymo programą.
12. Asmuo, baigęs šią mokymo programą bei išlaikęs žinių tikrinimo testą VDI, ketinantis tapti darbdaviu, jam atstovaujančiu asmeniu, įmonės atskiro struktūrinio padalinio, esančio kitoje negu įmonė teritorijoje ar vietovėje, vadovu atleidžiamas nuo žinių tikrinimo pagal Darbdavio, jam atstovaujančio asmens darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais mokymo programą.
-

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos vyriausiojo
valstybinio darbo inspektoriaus

2017 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. EV-78

DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS SPECIALISTO, DIRBANČIO II-III GRUPIŲ EKONOMINĖS VEIKLOS RŪŠIŲ ĮMONĖSE, MOKYMO PROGRAMA

1. Mokymo programos apibūdinimas:

1.1. Mokymo programa – tęstinio neformaliojo profesinio mokymo programa, kurią vykdyti gali profesinio mokymo teikėjas, atitinkantis Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus nustatytus reikalavimus.

1.2. Mokymo programos tikslas – asmenims, siekiantiems dirbti darbuotojų saugos ir sveikatos specialistais II–III grupių ekonominės veiklos rūšių įmonėse, baigusiems mokymą atitikti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytus reikalavimus darbuotojų saugos ir sveikatos specialistams.

1.3. Minimalus būtinas išsilavinimas – aukštasis.

1.4. Mokymo programos trukmė – 30 akademinių valandų (ne daugiau kaip po 8 akademines valandas per dieną).

1.5. Mokymo proceso organizavimo būdai – auditorinis⁵ mokymas, nuotolinis⁶ mokymas.

1.6. Mokymo procesas gali būti organizuojamas:

1.6.1. profesinio mokymo teikėjo patalpose (auditorinis mokymas);

1.6.2. nuotoliniu mokymo (mokymosi) būdu;

1.6.3. mišriu⁷ mokymo (mokymosi) būdu.

1.7. Mokymo metodai – pritaikyti suaugusiųjų mokymui (mokymuisi), motyvuojantys mokytis.

1.8. Asmenims, baigusiems mokymo programą, suteikiama teisė tikrintis žinias iš darbuotojų saugos ir sveikatos srities Lietuvos Respublikos valstybinėje darbo inspekcijoje prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (VDI). Išlaikius šių žinių tikrinimo testą VDI, įgyjama teisė dirbti darbuotojų saugos ir sveikatos specialistu II–III grupių ekonominės veiklos rūšių įmonėse, taip pat, būnant darbdaviu ar jo įgaliotu asmeniu, teisės aktų nustatytais atvejais vykdyti darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas II– III grupių ekonominės veiklos rūšių mažose įmonėse.

2. Mokymo planas:

Eil. Nr.	Mokymo temų, potemių pavadinimas	Auditorinių valandų skaičius	Savarankiško mokymosi valandų skaičius
1.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISINĖ BAZĖ		
1.1.	Darbuotojų sauga ir sveikata:		
1.1.1.	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo paskirtis. Darbuotojų saugos ir sveikatos viešasis administravimas.	0,5	Pagal poreikį

⁵ Auditorinis mokymas – tradicinis mokymo procesas, apimantis teorinį ir praktinį mokymą, kai mokytojas ir besimokantieji tuo pačiu metu yra toje pačioje vietoje (auditorijoje, klasėje).

⁶ Nuotolinis mokymas (mokymasis) – mokymas (mokymasis) naudojant informacijos ir ryšių technologijas virtualioje mokymosi aplinkoje, kai lektorius bei besimokantys asmenys dažniausiai būna nutolę laike ir erdvėje.

⁷ Mišrus mokymas (mokymasis) – tai įvairių informacinių ir komunikacinių technologijų kombinacija, leidžiant parengti geriausią konkrečiai auditorijai mokymo (mokymosi) programą, t. y. mokymo (mokymosi) elementus derinant su tiesioginėmis lektoriaus paskaitomis, konsultacijomis.

	Darbdavio pareiga ir jos realizavimas įmonėje – darbuotojų		
1.1.1.	saugos ir sveikatos reikalavimų įgyvendinimo įmonėse organizavimas ir bendrieji darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo principai, kuriais privalo vadovautis darbdavys, siekdamas apsaugoti darbuotojus nuo esamų ar galimų profesinės rizikos veiksnių poveikio		
1.1.2.	Darbuotojų saugos ir sveikatos politikos formavimas įmonėje. Darbuotojų saugos ir sveikatos vidinė kontrolė įmonėje	1	Pagal poreikį
1.1.3.	Darbdavių ir darbuotojų atstovų bendradarbiavimas įmonėje įgyvendinant nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos priemones. Bendrieji reikalavimai darbo vietoms įrengti	0,5	Pagal poreikį
1.1.4.	Privalomi darbuotojų sveikatos patikrinimai (tikslas ir jų organizavimas). Darbdavio ir darbuotojų veiksmai kilus pavojui ir pirmosios pagalbos organizavimas įmonėje	1	Pagal poreikį
1.1.5.	Darbdavio teisės ir pareigos užtikrinant darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus. Darbuotojų pareigos ir teisės siekiant, kad būtų sudarytos saugios ir sveikatai nekenksmingos darbo sąlygos. Darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vertinimo principai	1	Pagal poreikį
1.1.6.	Darbo ir poilsio laiko organizavimas įmonėje. Kasdienis ir kasavaitinis poilsio laikas. Specialios ir papildomos pertraukos	0,5	Pagal poreikį
1.2.	Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo paskirtis ir taikymas, potencialiai pavojingų įrenginių (toliau – įrenginiai) techninės būklės tikrinimas, nuolatinė priežiūra. Įrenginių, kuriems taikoma Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo nustatyta priežiūra, grupės, įrenginių priežiūros organizavimas. Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registras, įgaliotos įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigos ir jų funkcijos, įrenginių savininkų pareigos ir teisės, nuolatinės įrenginių priežiūros paslaugas teikiančių įmonių licencijavimas	1	Pagal poreikį
1.3.	Techniniai reglamentai ir jų reikalavimai į rinką tiekiamoms asmeninėms apsaugos priemonėms, įrenginiams ir kitoms darbo priemonėms	0,5	Pagal poreikį
1.4.	Esminiai Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo ir kitų darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimai:		
1.4.1.	Darboviečių įrengimo, naudojamų darbo įrenginių, saugos ir sveikatos ženklų įrengimo darbovietėse, darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis, buitės, sanitarinių ir higienos patalpų įrengimo reikalavimai užtikrinant darbuotojų saugą ir sveikatą. Kolektyvinės saugos priemonės	2	Pagal poreikį
1.4.2.	Pavojingų darbų organizavimas ir vykdymas. Pavojingų darbų saugaus atlikimo tvarka	1	Pagal poreikį

1.4.3.	Krovinių tvarkymo rankomis, darbo su videoterminalais reikalavimai	0,5	Pagal poreikį
1.4.4.	Fizikiniai veiksniai (triukšmas, vibracija, elektromagnetiniai laukai, dirbtinė optinė spinduliuotė, apšvieta, mikroklimatas), jų poveikis darbuotojų sveikatai	1	Pagal poreikį
1.4.5.	Cheminiai veiksniai. Kancerogenai ir mutagenai, asbestas. Biologiniai veiksniai. Jų poveikis darbuotojų sveikatai	0,5	Pagal poreikį
1.4.6.	Darbuotojų, dirbančių potencialiai sprogioje aplinkoje, saugos reikalavimai. Fiziniai veiksniai, jų poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai, pavojų identifikavimas	2	Pagal poreikį
1.4.7.	Ergonominiai rizikos veiksniai. Psichosocialiniai rizikos veiksniai. Jų poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai	1	Pagal poreikį
1.5.	Profesinės rizikos vertinimas:		
1.5.1.	Profesinės rizikos vertinimo bendrieji principai ir reikalavimai. Kompetencijos reikalavimai profesinės rizikos veiksnių tyrimo įstaigoms	0,5	Pagal poreikį
1.5.2.	Pavojų identifikavimas, rizikos darbuotojams tyrimas ir vertinimas. Profesinės rizikos vertinimo rezultatų įforminimas	2	Pagal poreikį
1.5.3.	Profesinės rizikos šalinimo ar mažinimo priemonių nustatymas, jų įgyvendinimo plano parengimas, priemonių veiksmingumo ir pakankamumo nustatymas	2	Pagal poreikį
1.6.	Ypatingos rizikos grupėms priskiriamų darbuotojų kategorijos:		
1.6.1.	Asmenys iki aštuoniolikos metų, jų įdarbinimas, sveikatos patikrinimai, darbo laikas, draudžiami dirbti darbai ir jų sveikatai kenksmingi, pavojingi veiksniai	0,5	Pagal poreikį
1.6.2.	Nėščios, neseniai pagimdžiusios ar krūtimi maitinančios darbuotojos, joms kenksmingos darbo sąlygos ir pavojingi veiksniai		
1.6.3.	Neįgalūs asmenys, jų įdarbinimas, darbo sąlygos, sveikatos patikrinimai, darbo laikas	1	Pagal poreikį
1.6.4.	Darbuotojų, kurių darbo stažas iki vienerių metų, saugos ir sveikatos užtikrinimas		
1.6.5.	Neblaivių darbuotojų nušalinimo nuo darbo veiksmai, neblaivumo prevencija		
1.7.	Darbuotojų, dirbančių nuotolinį darbą, ir laikinųjų darbuotojų sauga	0,5	Pagal poreikį
1.8.	Darbuotojų saugos ir sveikatos srities mokymas ir žinių tikrinimas. Darbuotojų instruktavimas	1,5	Pagal poreikį
1.9.	Darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų paskyrimas ar įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos steigimas. Darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų bei profesinės sveikatos specialistų skaičius įmonėje, jų funkcijos, pareigos ir teisės	1	Pagal poreikį
2.	NELAIMINGI ATSTITIKIMAI DARBE IR PROFESINĖS LIGOS BEI JŲ PREVENCIJA		
2.1.	Nelaimingi atsitikimai darbe, jų tyrimas ir apskaita. Dažniausios nelaimingų atsitikimų darbe priežastys, ekonominės veiklos rūšys, kurių įmonėse įvyksta daugiausia nelaimingų atsitikimų darbe, prevencijos priemonės	2	Pagal poreikį
2.2.	Profesinės ligos, jų atsiradimo priežastys ir nustatymo tvarka. Profesinių ligų priežasčių tyrimas. Dažniausios	0,5	Pagal poreikį

	profesinių ligų priežastys, profesijos, kurių darbuotojai dažniausiai susserga profesinėmis ligomis. Prevencijos priemonės		
3.	BENDROSIOS ŽINIOS APIE TARPTAUTINĖS TEISĖS REIKALAVIMUS IR ORGANIZACIJAS		
3.1.	Europos Sąjungos ir Tarptautinės darbo organizacijos norminiai teisės aktai (reglamentai, direktyvos, konvencijos, rekomendacijos, standartai), jų ryšys su Lietuvos Respublikos norminiais teisės aktais, reglamentuojančiais darbuotojų saugą ir sveikatą, ir taikymo principai	0,5	Pagal poreikį
4.	GAISRINĖS SAUGOS IR APSAUGOS NUO ELEKTROS ORGANIZAVIMAS ĮMONĖJE		
4.1.	Gaisro gesinimo organizavimas. Darbuotojų evakavimo organizavimas ir evakavimo planai. Avarijų prevencija ir likvidavimo planai	0,5	Pagal poreikį
4.2.	Elektros srovės poveikis ir keliamas pavojus žmogui. Elektros įrenginių eksploatavimo saugos taisyklių bendrieji reikalavimai	0,5	
5.	SOCIALINIS DIALOGAS ĮMONĖJE SUDARANT SAUGIAS IR SVEIKATAI NEKENKSMINGAS DARBO SĄLYGAS		
5.1.	Socialinė partnerystė, socialinio dialogo svarba, socialinio dialogo dalyviai įmonėje. Darbuotojų atstovai saugai ir sveikatai, įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos komitetai ir jų funkcijos	1	Pagal poreikį
6.	DARBUOTOJŲ DRAUDIMAS NUO NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ DARBE IR PROFESINIŲ LIGŲ		
6.1.	Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinis draudimas. Draudėjų priskyrimas nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifų grupei. Rodikliai, pagal kuriuos draudėjai priskiriami atitinkamai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifo grupei	0,5	Pagal poreikį
7.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTAI ĮMONĖSE		
7.1.	Instrukcijos. Darbo tvarkos taisyklės. Pareigybių aprašymai	1	Pagal poreikį
8.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTŲ REIKALAVIMŲ LAIKYMOŠI KONTROLĖ		
8.1	VDI funkcijos, VDI inspektorių teisės ir pareigos, teisės aktai	0,5	Pagal poreikį
8.2.	Administracinės atsakomybės už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimus taikymas (darbuotojams, darbdaviams)		
BENDRA MOKYMO PROGRAMOS TRUKMĖ		30	Pagal poreikį

3. Reikalavimai mokytojams:

3.1. aukštasis išsilavinimas ir ne mažesnė kaip 3 metų darbuotojų saugos ir sveikatos srities darbo patirtis;

3.2. gaisrinės saugos, elektrosaugos, socialinio dialogo temas dėstyti gali patirtį šioje srityje turintis asmenys;

3.3. kompetencijai tobulinti privaloma skirti ne mažiau kaip 16 valandų per metus;

3.4. kitus reikalavimus reglamentuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo įstatymas.

4. Reikalavimai mokymo proceso organizavimui:

4.1. Mokyti galima tik asmenis, su kuriais yra sudaryta mokymo sutartis. Mokymo sutartis sudaroma ne vėliau kaip pirmą mokymo dieną. Mokymo sutartyje turi būti nurodyta: sutarties numeris ir data, jos sudarymo vieta; profesinio mokymo teikėjo pavadinimas, kodas, adresas; profesinio mokymo teikėjo vardu sutartį sudariusio asmens vardas, pavardė, pareigos ir atstovavimo pagrindas; asmens, ketinančio mokytis, vardas, pavardė, asmens kodas arba gimimo data, adresas; mokymo programa, mokymo laikotarpis (pradžią, pabaigą), mokymo kaina už visą mokymą, galimybės nutraukti sutartį, kiti šalių įsipareigojimai. Mokymo sutartis sudaroma dviem egzemplioriais po vieną kiekvienai šaliai.

4.2. Mokymo sutartys registruojamos profesinio mokymo teikėjo vykdomų mokymų bendrame mokymo sutarčių registravimo žurnale. Mokymo sutarčių registravimo sistema neturi sudaryti sąlygų jas sudaryti atgaline data. Mokymo sutartis įsigalioja tinkamai ją įforminus, šalims pasirašius.

4.3. Profesinio mokymo teikėjas, prieš pradėdamas įgyvendinti mokymo programą, įskaitant ir mokymą nuotoliniu būdu, VDI Elektroninių paslaugų darbdaviams sistemoje (EPDS) praneša apie tai VDI, užpildydamas Reikalavimų mokymui darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais vykdyti kontrolinį klausimyną.

4.4. Profesinio mokymo teikėjas, organizuojantis mokymą nuotoliniu būdu, turi užtikrinti prieigą prie nuotolinio mokymo aplinkos; apskaityti mokymo (mokymosi) laiką nuotolinio mokymo aplinkoje; įvertinti, kaip besimokantysis supranta pateiktą temą, kaip atlieka užduotis; užtikrinti besimokančiam asmeniui mokymosi šioje aplinkoje pagalbą.

4.5. Mokymas apskaitomas profesinio mokymo teikėjo nustatyta tvarka.

4.6. Mokymo sutartys, mokymo apskaitos dokumentai saugojami vadovaujantis Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymu, siekiant pagrįsti juridinių asmenų veiklos skaidrumą ir atskaitingumą bei užtikrinti susijusių asmenų prievolos bei teisėtus interesus.

4.7. Mokymo metu besimokantieji turi įgyti žinių ir gebėjimų, reikalingų darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo priemonėms įmonėje praktiškai ir savarankiškai įgyvendinti (organizuoti).

4.8. Už mokymo proceso įgyvendinimą pagal mokymo programos reikalavimus, mokymo kokybę atsako profesinio mokymo teikėjas.

5. Reikalavimai materialiesiems ištekliams:

5.1. Mokymo patalpos turi būti patogios ir saugios mokymo procesui įgyvendinti.

5.2. Turi būti auditoriniam mokymo procesui įgyvendinti reikalinga įranga ir techninės (informacinės) teorinio ir praktinio mokymo priemonės (interneto ryšys, įranga mokymo medžiagai demonstruoti, vaizdinės mokymo priemonės ir kt.).

5.3. Nuotolinis mokymas vykdomas virtualioje mokymo aplinkoje⁸.

6. Reikalingi metodiniai ištekliai:

6.1. Mokymo medžiaga pagal kiekvieną programos teorinio mokymo temą, parengta atsižvelgiant į ekonominės veiklos rūšių ypatumus.

6.2. Dalijamoji mokymosi medžiaga besimokantiejiems.

6.3. Plakatai, skaidrės, informacijos pristatymai, filmuota medžiaga, schemas ir pan. vaizdinės mokymo priemonės, atitinkančios mokymo turinį.

6.4. Darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų įgyvendinimo įmonėje dokumentacijos pavyzdžiai:

6.4.1. Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų laikymosi kontrolės įmonėje tvarkos aprašas;

⁸ Virtuali mokymosi aplinka – tai sistema, kurioje yra įrankiai elektroninei mokymosi medžiagai pateikti, mokymosi veikloms organizuoti, bendrauti ir bendradarbiauti su besimokančiais, kurioje galima rasti pagrindinę ir papildomą mokymosi medžiagą, paskaitų įrašus, skaidres, atlikti testus ir įvairias užduotis bei mokyti (mokytis) kiekvienam patogiu metu, tempu, laiku.

- 6.4.2. Darbuotojų saugos ir sveikatos gerinimo priemonių planas;
- 6.4.3. Profesinės rizikos vertinimo objektų sąrašas ir rizikos vertinimo darbų planas;
- 6.4.4. Darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vidinę kontrolę įmonėje nustatantys dokumentai;
- 6.4.5. Profesinės rizikos įvertinimo kortelės;
- 6.4.6. Profesinės rizikos šalinimo ir mažinimo priemonių planas;
- 6.4.7. Darbuotojų atstovavimą įmonėje patvirtinantys dokumentai;
- 6.4.8. Darbuotojų instruktavimo, mokymo ir žinių tikrinimo įmonėje tvarkos aprašas;
- 6.4.9. Darbuotojų, dirbančių pavojingus darbus, mokymo ir darbuotojų saugos ir sveikatos srities žinių tikrinimo bei šių darbų saugaus atlikimo tvarkos aprašas;
- 6.4.10. Bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą įrodantys dokumentai (tvarkos aprašai ar kt.), reikalingi įgyvendinant darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų nuostatas, kai du ir daugiau darbdavių organizuoja darbus toje pačioje darbo vietoje ar darbo vietose;
- 6.4.11. Rizikos veiksnių įvertinimo, parenkant asmenines apsaugos priemones darbo vietoje, lentelė;
- 6.4.12. Asmeninių apsaugos priemonių išdavimo ir priėmimo tvarkos aprašas;
- 6.4.13. Darbuotojams nemokamai išduodamų asmeninių apsaugos priemonių sąrašas;
- 6.4.14. Darbuotojų privalomo sveikatos tikrinimo dokumentai;
- 6.4.15. Darbuotojų, kurie nesilaiko darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų, nušalinimo nuo darbo tvarkos aprašas;
- 6.4.16. Pavedimo įgyvendinti darbuotojų saugos ir sveikatos priemones darbdavio įgaliotam asmeniui, taip pat ir padalinio vadovui, įforminimo dokumentai (įsakymas, potvarkis, pareigybės aprašymas ar kt.);
- 6.4.17. Prevencinių priemonių (techninių, medicinos, teisinių, organizacinių ir kitų), skirtų nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijai, įgyvendinimo ir kontrolės tvarkos aprašas;
- 6.4.18. Darbuotojų evakavimo planas;
- 6.4.19. Galimos avarijos prevencijos ir likvidavimo planas;
- 6.4.20. Darbuotojų, vairuojančių antžeminio, oro ir vandens transporto priemones, sveikatos patikrinimų prieš jiems išvykstant į reisą tvarką nustatantis dokumentas;
- 6.4.21. Darbuotojų, vairuojančių juridinio asmens transporto priemones, tikrinimo ir medicininės apžiūros organizavimo tvarkos aprašas;
- 6.4.22. Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimų aktų ir incidentų tyrimų pavyzdžiai.
- 6.5. Testai, užduotys mokymosi pasiekimams įvertinti.
- 6.6. Praktinės užduotys, parengtos pagal programos temas.
- 7. Rekomenduojama papildoma literatūra ir kiti informacijos šaltiniai mokomajai medžiagai rengti:
 - 7.1. Butkus, R. (2011). *Profesinės saugos valdymas*. Mokomoji knyga. Aleksandro Stulginskio universitetas;
 - 7.2. Stankiuvienė, A. (2012). *Teisiniai darbuotojų saugos ir sveikatos pagrindai*. Mokomoji knyga. VGTU leidykla;
 - 7.3. Ramonas, Z., Čikotienė, D. (2009). *Ergonomika. Žmonių saugos pagrindai*. Šiauliai: Lucilijus;
 - 7.4. Čyras, P. (2003). *Profesinė sauga ir sveikata. Ergonomikos principai*. Vilnius: Vilniaus Gedimino technikos universiteto leidykla.
 - 7.5. Techninis reglamentas „Mašinų sauga“.

7.6. Techninis reglamentas „Asmeninės apsaugos priemonės“.

7.7. Bendrinis ir teminiai įmonių tikrinimo klausimynai VDI interneto svetainėje www.vdi.lt

7.8. Metodinės rekomendacijos VDI interneto svetainėje www.vdi.lt

8. Metodiniai išteklių turi būti sistemingai atnaujinami įvertinant darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų pakeitimus.

9. Teisė tikrintis žinias VDI suteikiama asmenims, baigusiems mokymo programą, ir profesinio mokymo teikėjui įsitikinus (įvertinus), kad asmuo geba atlikti funkcijas, nustatytas Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos pavyzdiniuose nuostatuose, bei yra pasirengęs tikrintis žinias VDI.

10. Profesinio mokymo teikėjas teikia informaciją VDI apie asmenis, kurie mokėsi ir baigė mokymo programą.

11. Nustačius, kad mokymo procesas įgyvendinamas nesilaikant mokymo programoje nustatytų reikalavimų, profesinio mokymo teikėjas netenka teisės vykdyti šią mokymo programą.

12. Asmuo, baigęs šią mokymo programą bei išlaikęs žinių tikrinimo testą VDI, ketinantis tapti darbdaviu, jam atstovaujančiu asmeniu, įmonės atskiros struktūrinio padalinio, esančio kitoje negu įmonė teritorijoje ar vietovėje, vadovu atleidžiamas nuo žinių tikrinimo pagal Darbdavio, jam atstovaujančio asmens darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais mokymo programą.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos vyriausiojo
valstybinio darbo inspektoriaus

2017 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. EV-78

DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS SPECIALISTO, DIRBANČIO III GRUPĖS EKONOMINĖS VEIKLOS RŪŠIŲ ĮMONĖSE, MOKYMO PROGRAMA

1. Mokymo programos apibūdinimas:

1.1. Mokymo programa – tęstinio neformaliojo profesinio mokymo programa, kurią vykdyti gali profesinio mokymo teikėjas, atitinkantis Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus nustatytus reikalavimus.

1.2. Mokymo programos tikslas – asmenims, siekiantiems dirbti darbuotojų saugos ir sveikatos specialistais III grupės ekonominės veiklos rūšių įmonėse, baigusiems mokymą atitikti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytus reikalavimus darbuotojų saugos ir sveikatos specialistams.

1.3. Minimalus būtinas išsilavinimas – aukštasis.

1.4. Mokymo programos trukmė – 20 akademinių valandų (ne daugiau kaip po 8 akademines valandas per dieną).

1.5. Mokymo proceso organizavimo būdai – auditorinis⁹ mokymas, nuotolinis¹⁰ mokymas.

1.6. Mokymo procesas gali būti organizuojamas:

1.6.1. profesinio mokymo teikėjo patalpose (auditorinis mokymas);

1.6.2. nuotoliniu mokymo (mokymosi) būdu;

1.6.3. mišriu¹¹ mokymo (mokymosi) būdu.

1.7. Mokymo metodai – pritaikyti suaugusiųjų mokymui (mokymuisi), motyvuojantys mokytis.

1.8. Asmenims, baigusiems mokymo programą, suteikiama teisė tikrintis žinias iš darbuotojų saugos ir sveikatos srities Lietuvos Respublikos valstybinėje darbo inspekcijoje prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (VDI). Išlaikius šių žinių tikrinimo testą VDI, įgyjama teisė dirbti darbuotojų saugos ir sveikatos specialistu III grupės ekonominės veiklos rūšių įmonėse, taip pat, būnant darbdaviu ar jo įgaliotu asmeniu, teisės aktų nustatytais atvejais vykdyti darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas III grupės ekonominės veiklos rūšių mažose įmonėse.

2. Mokymo planas:

Eil. Nr.	Mokymo temų, potemių pavadinimai	Auditorinių valandų skaičius	Savarankiško mokymosi valandų skaičius
1.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISINĖ BAZĖ		
1.1.	Darbuotojų sauga ir sveikata:		
1.1.1.	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo paskirtis. Darbuotojų saugos ir sveikatos viešasis administravimas. Darbdavio pareiga ir jos realizavimas įmonėje –	0,5	Pagal poreikį

⁹ Auditorinis mokymas – tradicinis mokymo procesas, apimantis teorinį ir praktinį mokymą, kai mokytojas ir besimokantieji tuo pačiu metu yra toje pačioje vietoje (auditorijoje, klasėje).

¹⁰ Nuotolinis mokymas (mokymasis) – mokymas (mokymasis) naudojant informacijos ir ryšių technologijas virtualioje mokymosi aplinkoje, kai lektorius bei besimokantys asmenys dažniausiai būna nutolę laike ir erdvėje.

¹¹ Mišrus mokymas (mokymasis) – tai įvairių informacinių ir komunikacinių technologijų kombinacija, leidžiant parengti geriausią konkrečiai auditorijai mokymo (mokymosi) programą, t. y. mokymo (mokymosi) elementus derinant su tiesioginėmis lektoriaus paskaitomis, konsultacijomis.

	darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų įgyvendinimo įmonėse organizavimas ir bendrieji darbuotojų saugos ir		
1.1.1.	sveikatos užtikrinimo principai, kuriais privalo vadovautis darbdavys, siekdamas apsaugoti darbuotojus nuo esamų ar galimų profesinės rizikos veiksnių poveikio		
1.1.2.	Darbuotojų saugos ir sveikatos politikos formavimas įmonėje. Darbuotojų saugos ir sveikatos vidinė kontrolė įmonėje	1	Pagal poreikį
1.1.3.	Darbdavių ir darbuotojų atstovų bendradarbiavimas įmonėje įgyvendinant nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos priemones. Bendrieji reikalavimai darbo vietoms įrengti	0,5	Pagal poreikį
1.1.4.	Privalomi darbuotojų sveikatos patikrinimai (tikslas ir jų organizavimas). Darbdavio ir darbuotojų veiksmai kilus pavojui ir pirmosios pagalbos organizavimas įmonėje	1	Pagal poreikį
1.1.5.	Darbdavio teisės ir pareigos užtikrinant darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus. Darbuotojų pareigos ir teisės siekiant, kad būtų sudarytos saugios ir sveikatai nekenksmingos darbo sąlygos. Darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vertinimo principai	1	Pagal poreikį
1.1.6.	Darbo ir poilsio laiko organizavimas įmonėje. Kasdienis ir kasavaitinis poilsio laikas. Specialios ir papildomos pertraukos	0,5	Pagal poreikį
1.2.	Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo paskirtis ir taikymas, potencialiai pavojingų įrenginių (toliau – įrenginiai) techninės būklės tikrinimas, nuolatinė priežiūra. Įrenginių, kuriems taikoma Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo nustatyta priežiūra, grupės, įrenginių priežiūros organizavimas. Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registras, įgaliotos įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigos ir jų funkcijos, įrenginių savininkų pareigos ir teisės, nuolatinės įrenginių priežiūros paslaugas teikiančių įmonių licencijavimas	0,5	Pagal poreikį
1.3.	Techniniai reglamentai ir jų reikalavimai į rinką tiekiamoms asmeninėms apsaugos priemonėms, įrenginiams ir kitoms darbo priemonėms	0,5	Pagal poreikį
1.4.	Esminiai Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo ir kitų darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimai:		
1.4.1.	Darboviečių įrengimo, naudojamų darbo įrenginių, saugos ir sveikatos ženklų įrengimo darbovietėse, darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis, buities, sanitarinių ir higienos patalpų įrengimo reikalavimai užtikrinant darbuotojų saugą ir sveikatą	1	Pagal poreikį

1.4.2.	Pavojingų darbų organizavimas ir vykdymas. Pavojingų darbų saugaus atlikimo tvarka	0,5	Pagal poreikį
1.4.3.	Krovinių tvarkymo rankomis, darbo su videoterminalais reikalavimai	0,5	Pagal poreikį
1.4.4.	Fizikiniai veiksniai (triukšmas, vibracija, elektromagnetiniai laukai, dirbtinė optinė spinduliuotė, apšvieta, mikroklimatas), jų poveikis darbuotojų sveikatai	0,5	Pagal poreikį
1.4.5.	Cheminiai veiksniai. Kancerogenai ir mutagenai, asbestas. Biologiniai veiksniai. Jų poveikis darbuotojų sveikatai		Pagal poreikį
1.4.6.	Darbuotojų, dirbančių potencialiai sprogioje aplinkoje, saugos reikalavimai. Fiziniai veiksniai, jų poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai, pavojų identifikavimas	0,5	Pagal poreikį
1.4.7.	Ergonominiai rizikos veiksniai. Psichosocialiniai rizikos veiksniai. Jų poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai	0,5	Pagal poreikį
1.5.	Profesinės rizikos vertinimas:		
1.5.1.	Profesinės rizikos vertinimo bendrieji principai ir reikalavimai. Kompetencijos reikalavimai profesinės rizikos veiksnių tyrimo įstaigoms	0,5	Pagal poreikį
1.5.2.	Pavojų identifikavimas, rizikos darbuotojams tyrimas ir vertinimas. Profesinės rizikos vertinimo rezultatų įforminimas	1	Pagal poreikį
1.5.3.	Profesinės rizikos šalinimo ar mažinimo priemonių nustatymas, jų įgyvendinimo plano parengimas, priemonių veiksmingumo ir pakankamumo nustatymas	0,5	Pagal poreikį
1.6.	Ypatingos rizikos grupėms priskiriamų darbuotojų kategorijos:		
1.6.1.	Asmenys iki aštuoniolikos metų, jų įdarbinimas, sveikatos patikrinimai, darbo laikas, draudžiami dirbti darbai ir jų sveikatai kenksmingi, pavojingi veiksniai	0,5	Pagal poreikį
1.6.2.	Nėščios, neseniai pagimdžiusios ar krūtimi maitinančios darbuotojos, joms kenksmingos darbo sąlygos ir pavojingi veiksniai		
1.6.3.	Neįgalūs asmenys, jų įdarbinimas, darbo sąlygos, sveikatos patikrinimai, darbo laikas	0,5	Pagal poreikį
1.6.4.	Darbuotojų, kurių darbo stažas iki vienerių metų, saugos ir sveikatos užtikrinimas		
1.6.5.	Neblaivių darbuotojų nušalinimo nuo darbo veiksmai, neblaivumo prevencija		
1.7.	Darbuotojų, dirbančių nuotolinį darbą, ir laikinųjų darbuotojų sauga	0,5	Pagal poreikį
1.8.	Darbuotojų saugos ir sveikatos srities mokymas ir žinių tikrinimas. Darbuotojų instruktavimas	1	Pagal poreikį
1.9.	Darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų paskyrimas ar įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos steigimas. Darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų bei profesinės sveikatos specialistų skaičius įmonėje, jų funkcijos, pareigos ir teisės	1	Pagal poreikį
2.	NELAIMINGI ATSIDIKIMAI DARBE IR PROFESINĖS LIGOS BEI JŲ PREVENCIJA		
2.1.	Nelaimingi atsitikimai darbe, jų tyrimas ir apskaita. Dažniausios nelaimingų atsitikimų darbe priežastys, ekonominės veiklos rūšys, kurių įmonėse įvyksta	1	Pagal poreikį

	daugiausia nelaimingų atsitikimų darbe, prevencijos priemonės		
2.2.	Profesinės ligos, jų atsiradimo priežastys ir nustatymo tvarka. Profesinių ligų priežasčių tyrimas. Dažniausios profesinių ligų priežastys, profesijos, kurių darbuotojai dažniausiai suserga profesinėmis ligomis. Prevencijos priemonės	0,5	Pagal poreikį
3.	BENDROSIOS ŽINIOS APIE TARPTAUTINĖS TEISĖS REIKALAVIMUS IR ORGANIZACIJAS		
3.1.	Europos Sąjungos ir Tarptautinės darbo organizacijos norminiai teisės aktai (reglamentai, direktyvos, konvencijos, rekomendacijos, standartai), jų ryšys su Lietuvos Respublikos norminiais teisės aktais, reglamentuojančiais darbuotojų saugą ir sveikatą, ir taikymo principai	0,5	Pagal poreikį
4.	GAISRINĖS SAUGOS IR APSAUGOS NUO ELEKTROS ORGANIZAVIMAS ĮMONĖJE		
4.1.	Gaisro gesinimo organizavimas. Darbuotojų evakavimo organizavimas ir evakavimo planai. Avarijų prevencija ir likvidavimo planai	0,5	Pagal poreikį
4.2.	Elektros srovės poveikis ir keliamas pavojus žmogui. Elektros įrenginių eksploatavimo saugos taisyklių bendrieji reikalavimai		
5.	SOCIALINIS DIALOGAS ĮMONĖJE SUDARANT SAUGIAS IR SVEIKATAI NEKENKSMINGAS DARBO SĄLYGAS		
5.1.	Socialinė partnerystė, socialinio dialogo svarba, socialinio dialogo dalyviai įmonėje. Darbuotojų atstovai saugai ir sveikatai, įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos komitetai ir jų funkcijos	1	Pagal poreikį
6.	DARBUOTOJŲ DRAUDIMAS NUO NELAIMINGŲ ATSTITIKIMŲ DARBE IR PROFESINIŲ LIGŲ		
6.1.	Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinis draudimas. Draudėjų priskyrimas nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifų grupei. Rodikliai, pagal kuriuos draudėjai priskiriami atitinkamai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifo grupei	0,5	Pagal poreikį
7.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTAI ĮMONĖSE		
7.1.	Instrukcijos. Darbo tvarkos taisyklės. Pareigybių aprašymai	1	Pagal poreikį
8.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTŲ REIKALAVIMŲ LAIKYMOŠI KONTROLĖ		
8.1	VDI funkcijos, VDI inspektorių teisės ir pareigos, teisės aktai	0,5	Pagal poreikį
8.2.	Administracinės atsakomybės už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimus taikymas (darbuotojams, darbdaviams)		
BENDRA MOKYMO PROGRAMOS TRUKMĖ		20	Pagal poreiki

3. Reikalavimai mokytojams:

3.1. aukštasis išsilavinimas ir ne mažesnė kaip 3 metų darbuotojų saugos ir sveikatos srities darbo patirtis;

3.2. gaisrinės saugos, elektrosaugos, socialinio dialogo temas dėstyti gali patirtį šioje srityje turintys asmenys;

3.3. kompetencijai tobulinti privaloma skirti ne mažiau kaip 16 valandų per metus;

3.4. kitus reikalavimus reglamentuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo įstatymas.

4. Reikalavimai mokymo proceso organizavimui:

4.1. Mokyti galima tik asmenis, su kuriais yra sudaryta mokymo sutartis. Mokymo sutartis sudaroma ne vėliau kaip pirmą mokymo dieną. Mokymo sutartyje turi būti nurodyta: sutarties numeris ir data, jos sudarymo vieta; profesinio mokymo teikėjo pavadinimas, kodas, adresas; profesinio mokymo teikėjo vardu sutartį sudariusio asmens vardas, pavardė, pareigos ir atstovavimo pagrindas; asmens, ketinančio mokytis, vardas, pavardė, asmens kodas arba gimimo data, adresas; mokymo programa, mokymo laikotarpis (pradžią, pabaigą), mokymo kaina už visą mokymą, galimybės nutraukti sutartį, kiti šalių įsipareigojimai. Mokymo sutartis sudaroma dviem egzemplioriais po vieną kiekvienai šaliai.

4.2. Mokymo sutartys registruojamos profesinio mokymo teikėjo vykdomų mokymų bendrame mokymo sutarčių registravimo žurnale. Mokymo sutarčių registravimo sistema neturi sudaryti sąlygų jas sudaryti atgaline data. Mokymo sutartis įsigalioja tinkamai ją įforminus, šalims pasirašius.

4.3. Profesinio mokymo teikėjas, prieš pradėdamas įgyvendinti mokymo programą, įskaitant ir mokymą nuotoliniu būdu, VDI Elektroninių paslaugų darbdaviams sistemoje (EPDS) praneša apie tai VDI, užpildydamas Reikalavimų mokymui darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais vykdyti kontrolinį klausimyną.

4.4. Profesinio mokymo teikėjas, organizuojantis mokymą nuotoliniu būdu, turi užtikrinti prieigą prie nuotolinio mokymo aplinkos; apskaityti mokymo (mokymosi) laiką nuotolinio mokymo aplinkoje; įvertinti, kaip besimokantysis supranta pateiktą temą, kaip atlieka užduotis; užtikrinti besimokančiam asmeniui mokymosi šioje aplinkoje pagalbą.

4.5. Mokymas apskaitomas profesinio mokymo teikėjo nustatyta tvarka.

4.6. Mokymo sutartys, mokymo apskaitos dokumentai saugojami vadovaujantis Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymu, siekiant pagrįsti fizinių ir juridinių asmenų veiklos skaidrumą ir atskaitingumą bei užtikrinti susijusių asmenų prievoles bei teisėtus interesus.

4.7. Mokymo metu besimokantieji turi įgyti žinių ir gebėjimų, reikalingų darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo priemonėms įmonėje praktiškai ir savarankiškai įgyvendinti (organizuoti).

4.8. Už mokymo proceso įgyvendinimą pagal mokymo programos reikalavimus, mokymo kokybę atsako profesinio mokymo teikėjas.

5. Reikalavimai materialiesiems ištekliams:

5.1. Mokymo patalpos turi būti patogios ir saugios mokymo procesui įgyvendinti.

5.2. Turi būti auditoriniam mokymo procesui įgyvendinti reikalinga įranga ir techninės (informacinės) teorinio ir praktinio mokymo priemonės (interneto ryšys, įranga mokymo medžiagai demonstruoti, vaizdinės mokymo priemonės ir kt.).

5.3. Nuotolinis mokymas vykdomas virtualioje mokymo aplinkoje¹².

6. Reikalingi metodiniai ištekliai:

6.1. Mokymo medžiaga pagal kiekvieną programos teorinio mokymo temą, parengta atsižvelgiant į ekonominės veiklos rūšių ypatumus.

6.2. Dalijamoji mokymosi medžiaga besimokantiejiems.

6.3. Plakatai, skaidrės, informacijos pristatymai, filmuota medžiaga, schemos ir pan. vaizdinės mokymo priemonės, atitinkančios mokymo turinį.

¹² Virtuali mokymosi aplinka – tai sistema, kurioje yra įrankiai elektroninei mokymosi medžiagai pateikti, mokymosi veikloms organizuoti, bendrauti ir bendradarbiauti su besimokančiais, kurioje galima rasti pagrindinę ir papildomą mokymosi medžiagą, paskaitų įrašus, skaidres, atlikti testus ir įvairias užduotis bei mokyti (mokytis) kiekvienam patogiu metu, tempu, laiku

6.4. Darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų įgyvendinimo įmonėje dokumentacijos pavyzdžiai:

6.4.1. Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų laikymosi kontrolės įmonėje tvarkos aprašas;

6.4.2. Darbuotojų saugos ir sveikatos gerinimo priemonių planas;

6.4.3. Profesinės rizikos vertinimo objektų sąrašas ir rizikos vertinimo darbų planas;

6.4.4. Darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vidinę kontrolę įmonėje nustatantys dokumentai;

6.4.5. Profesinės rizikos įvertinimo kortelės;

6.4.6. Profesinės rizikos šalinimo ir mažinimo priemonių planas;

6.4.7. Darbuotojų atstovavimą įmonėje patvirtinantys dokumentai;

6.4.8. Darbuotojų instruktavimo, mokymo ir žinių tikrinimo įmonėje tvarkos aprašas;

6.4.9. Darbuotojų, dirbančių pavojingus darbus, mokymo ir darbuotojų saugos ir sveikatos srities žinių tikrinimo bei šių darbų saugaus atlikimo tvarkos aprašas;

6.4.10. Bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą įrodantys dokumentai (tvarkos aprašai ar kt.), reikalingi įgyvendinant darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų nuostatas, kai du ir daugiau darbdavių organizuoja darbus toje pačioje darbo vietoje ar darbo vietose;

6.4.11. Rizikos veiksnių įvertinimo, parenkant asmenines apsaugos priemones darbo vietoje, lentelė;

6.4.12. Asmeninių apsaugos priemonių išdavimo ir priėmimo tvarkos aprašas;

6.4.13. Darbuotojams nemokamai išduodamų asmeninių apsaugos priemonių sąrašas;

6.4.14. Darbuotojų privalomo sveikatos tikrinimo dokumentai;

6.4.15. Darbuotojų, kurie nesilaiko darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų, nušalinimo nuo darbo tvarkos aprašas;

6.4.16. Pavedimo įgyvendinti darbuotojų saugos ir sveikatos priemones darbdavio įgaliotam asmeniui, taip pat ir padalinio vadovui, įforminimo dokumentai (įsakymas, potvarkis, pareigybės aprašymas ar kt.);

6.4.17. Prevencinių priemonių (techninių, medicinos, teisinių, organizacinių ir kitų), skirtų nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijai, įgyvendinimo ir kontrolės tvarkos aprašas;

6.4.18. Darbuotojų evakavimo planas;

6.4.19. Galimos avarijos prevencijos ir likvidavimo planas;

6.4.20. Darbuotojų, vairuojančių antžeminio, oro ir vandens transporto priemones, sveikatos patikrinimų prieš jiems išvykstant į reisą tvarką nustatantis dokumentas;

6.4.21. Darbuotojų, vairuojančių juridinio asmens transporto priemones, tikrinimo ir medicininės apžiūros organizavimo tvarkos aprašas;

6.4.22. Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimų aktų ir incidentų tyrimų pavyzdžiai.

6.5. Testai, užduotys mokymosi pasiekimams įvertinti.

6.6. Praktinės užduotys, parengtos pagal programos temas.

7. Rekomenduojama papildoma literatūra ir kiti informacijos šaltiniai mokomajai medžiagai rengti:

7.1. Butkus, R. (2011). *Profesinės saugos valdymas*. Mokomoji knyga. Aleksandro Stulginskio universitetas;

7.2. Stankiuvienė, A. (2012). *Teisiniai darbuotojų saugos ir sveikatos pagrindai*. Mokomoji knyga. VGTU leidykla;

- 7.3. Ramonas, Z., Čikotienė, D. (2009). *Ergonomika. Žmonių saugos pagrindai*. Šiauliai: Lucilijus;
- 7.4. Čyras, P. (2003). *Profesinė sauga ir sveikata. Ergonomikos principai*. Vilnius: Vilniaus Gedimino technikos universiteto leidykla.
- 7.5. Techninis reglamentas „Mašinų sauga“.
- 7.6. Techninis reglamentas „Asmeninės apsaugos priemonės“.
- 7.7. Bendrinis ir teminiai įmonių tikrinimo klausimynai VDI interneto svetainėje www.vdi.lt
- 7.8. Metodinės rekomendacijos VDI interneto svetainėje www.vdi.lt
8. Metodiniai ištekliai turi būti sistemingai atnaujinami įvertinant darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų pakeitimus.
9. Teisė tikrintis žinias VDI suteikiama asmenims, baigusiems mokymo programą, ir profesinio mokymo teikėjui įsitikinus (įvertinus), kad asmuo geba atlikti funkcijas, nustatytas Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos pavyzdiniuose nuostatuose, bei yra pasirengęs tikrintis žinias VDI.
10. Profesinio mokymo teikėjas teikia informaciją VDI apie asmenis, kurie mokėsi ir baigė mokymo programą.
11. Nustačius, kad mokymo procesas įgyvendinamas nesilaikant mokymo programoje nustatytų reikalavimų, profesinio mokymo teikėjas netenka teisės vykdyti šią mokymo programą.
12. Asmuo, baigęs šią mokymo programą bei išlaikęs žinių tikrinimo testą VDI, ketinantis tapti darbdaviu, jam atstovaujančiu asmeniu, įmonės atskiro struktūrinio padalinio, esančio kitoje negu įmonė teritorijoje ar vietovėje, vadovu atleidžiamas nuo žinių tikrinimo pagal Darbdavio, jam atstovaujančio asmens darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais mokymo programą.
-

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos vyriausiojo
valstybinio darbo inspektoriaus

2017 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. EV-78

**DARBDAVIO, DARBDAVIUI ATSTOVAUJANČIO ASMENS, ATLIEKANČIO
DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TARNYBOS FUNKCIJAS VISŲ
EKONOMINĖS VEIKLOS RŪŠIŲ ĮMONĖSE, MOKYMO PROGRAMA**

1. Mokymo programos apibūdinimas:

1.1. Mokymo programa – tęstinio neformaliojo profesinio mokymo programa, kurią vykdyti gali profesinio mokymo teikėjas, atitinkantis Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus nustatytus reikalavimus.

1.2. Mokymo programos tikslas – darbdavius, darbdaviams atstovaujančius įmonių, įstaigų, organizacijų ar kitų organizacinių struktūrų (toliau – įmonės) vadovus prieš pradedant eksploatuoti įmonę ar teikti paslaugas supažindinti su bendrosiomis darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų nuostatomis ir reikalavimais, kad jie sugebėtų sudaryti darbuotojams saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas, įgytų gebėjimų vykdyti funkcijas, nustatytas Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos pavyzdiniuose nuostatuose ir patys atliktų darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas visų ekonominės veiklos rūšių įmonėse.

1.3. Minimalus būtinas išsilavinimas – aukštasis.

1.4. Tikslinės mokymo grupės – įmonių vadovai, ketinantys mažose įmonėse, vykdančiose veiklą, nurodytą Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdinių nuostatų 1–3 prieduose, kai įmonės darbuotojų skaičius neviršija šių nuostatų 8.1–8.3 papunkčiuose nurodyto darbuotojų skaičiaus (priklausomai nuo ekonominės veiklos – iki 9, 19 ar 49 darbuotojų), patys atlikti darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas.

1.5. Mokymo programos trukmė – 40 akademinių valandų (ne daugiau kaip po 8 akademines valandas per dieną).

1.6. Įmonių vadovai, patikrinę darbuotojų saugos ir sveikatos žinias prieš pradedant vykdyti veiklą ar teikti paslaugas, nusprendę mažose įmonėse patys atlikti darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas, turi teisę mokytis pagal sutrumpintą mokymo programos planą (šios programos 2.2 punktas). Mokymo trukmė trumpinama 8-iomis valandomis, atsižvelgiant į Darbdavio, darbdaviui atstovaujančio asmens mokymo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais programos temas.

1.7. Mokymo proceso organizavimo būdai – auditorinis¹³ mokymas, nuotolinis¹⁴ mokymas.

1.8. Mokymo procesas gali būti organizuojamas:

1.8.1. profesinio mokymo teikėjo patalpose (auditorinis mokymas);

1.8.2. nuotoliniu mokymo (mokymosi) būdu;

1.8.3. mišriu¹⁵ mokymo (mokymosi) būdu.

1.9. Mokymo metodai – pritaikyti suaugusiųjų mokymui (mokymuisi), motyvuojantys mokytis.

1.10. Asmenims, baigusiems mokymo programą, suteikiama teisė tikrintis žinias iš darbuotojų saugos ir sveikatos srities Lietuvos Respublikos valstybinėje darbo inspekcijoje prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (VDI). Išlaikius šių žinių tikrinimo testą VDI, įgyjama

¹³ Auditorinis mokymas – tradicinis mokymo procesas, apimantis teorinį ir praktinį mokymą, kai mokytojas ir besimokantieji tuo pačiu metu yra toje pačioje vietoje (auditorijoje, klasėje).

¹⁴ Nuotolinis mokymas (mokymasis) – mokymas (mokymasis) naudojant informacijos ir ryšių technologijas virtualioje mokymosi aplinkoje, kai lektorius bei besimokantys asmenys dažniausiai būna nutolę laike ir erdvėje.

¹⁵ Mišrus mokymas (mokymasis) – tai įvairių informacinių ir komunikacinių technologijų kombinacija, leidžiant parengti geriausią konkrečiai auditorijai mokymo (mokymosi) programą, t. y. mokymo (mokymosi) elementus derinant su tiesioginėmis lektoriaus paskaitomis, konsultacijomis.

teisę atlikti darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas visų ekonominės veiklos rūšių mažose įmonėse.

1.11. Baigusieji šią mokymo programą atleidžiami nuo žinių tikrinimo pagal Darbdavio, darbdaviui atstovaujančio asmens mokymo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais programą.

2. Mokymo planas:

2.1. Įmonių vadovams, nepasitikrinusiems darbuotojų saugos ir sveikatos žinių prieš pradėdant vykdyti veiklą ar teikti paslaugas:

Eil. Nr.	Mokymo temų, potemių pavadinimas	Auditorinių valandų skaičius	Savarankiško mokymosi valandų skaičius
1.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISINĖ BAZĖ		
1.1.	Darbuotojų sauga ir sveikata:		
1.1.1.	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo paskirtis. Darbuotojų saugos ir sveikatos viešasis administravimas. Darbdavio pareiga ir jos realizavimas įmonėje – darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų įgyvendinimo įmonėse organizavimas ir bendrieji darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo principai, kuriais privalo vadovautis darbdavys, siekdamas apsaugoti darbuotojus nuo esamų ar galimų profesinės rizikos veiksmų poveikio	0,5	Pagal poreikį
1.1.2.	Darbuotojų saugos ir sveikatos politikos formavimas įmonėje. Darbuotojų saugos ir sveikatos vidinė kontrolė įmonėje	1	Pagal poreikį
1.1.3.	Darbdavių ir darbuotojų atstovų bendradarbiavimas įmonėje įgyvendinant nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos priemones. Bendrieji reikalavimai darbo vietoms įrengti	0,5	0,5
1.1.4.	Privalomi darbuotojų sveikatos patikrinimai (tikslas ir jų organizavimas). Darbdavio ir darbuotojų veiksmai kilus pavojui ir pirmosios pagalbos organizavimas įmonėje	1	1
1.1.5.	Darbdavio teisės ir pareigos užtikrinant darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus. Darbuotojų pareigos ir teisės siekiant, kad būtų sudarytos saugios ir sveikatai nekenksmingos darbo sąlygos. Darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vertinimo principai	1	1
1.16.	Darbo ir poilsio laiko organizavimas įmonėje. Kasdienis ir kas savaitinis poilsio laikas. Specialios ir papildomos pertraukos	0,5	Pagal poreikį
1.2.	Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo paskirtis ir taikymas, potencialiai pavojingų įrenginių (toliau – įrenginiai) techninės būklės tikrinimas, nuolatinė priežiūra. Įrenginių, kuriems taikoma Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo nustatyta priežiūra, grupės, įrenginių priežiūros organizavimas.	1	Pagal poreikį

	Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registras, įgaliotos įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigos ir jų funkcijos, įrenginių savininkų pareigos ir teisės, nuolatinės įrenginių priežiūros paslaugas teikiančių įmonių licencijavimas		
1.3.	Techniniai reglamentai ir jų reikalavimai į rinką tiekiamoms asmeninėms apsaugos priemonėms, įrenginiams ir kitoms darbo priemonėms	0,5	0,5
1.4.	Esminiai Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo ir kitų darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimai:		
1.4.1.	Darboviečių įrengimo, naudojamų darbo įrenginių, saugos ir sveikatos ženklų įrengimo darbovietėse, darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis, buities, sanitarinių ir higienos patalpų įrengimo reikalavimai užtikrinant darbuotojų saugą ir sveikatą. Kolektyvinės apsaugos priemonės	2	Pagal poreikį
1.4.2.	Pavojingų darbų organizavimas ir vykdymas. Pavojingų darbų saugaus atlikimo tvarka	1	Pagal poreikį
1.4.3.	Krovinių tvarkymo rankomis, darbo su videoterminalais reikalavimai	0,5	0,5
1.4.4.	Darboviečių statybvietėje įrengimo, saugių ir sveikų darbo sąlygų žvejybos laivuose, saugaus darbo organizavimo ir darbo vietų įrengimo naudingųjų iškasenų gavybos įmonėse reikalavimai	2	1
1.4.5.	Fiziniai veiksniai (triukšmas, vibracija, elektromagnetiniai laukai, dirbtinė optinė spinduliuotė, apšvieta, mikroklimatas), jų poveikis darbuotojų sveikatai	1	0,5
1.4.6.	Cheminiai veiksniai. Kancerogenai ir mutagenai, asbestas. Biologiniai veiksniai. Jų poveikis darbuotojų sveikatai	0,5	0,5
1.4.7.	Darbuotojų, dirbančių potencialiai sprogioje aplinkoje, saugos reikalavimai. Fiziniai veiksniai, jų poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai, pavojų identifikavimas	2	0,5
1.4.8.	Ergonominiai rizikos veiksniai. Psichosocialiniai rizikos veiksniai. Jų poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai	1	Pagal poreikį
1.5.	Profesinės rizikos vertinimas:		
1.5.1.	Profesinės rizikos vertinimo bendrieji principai ir reikalavimai. Kompetencijos reikalavimai profesinės rizikos veiksnių tyrimo įstaigoms	0,5	Pagal poreikį
1.5.2.	Pavojų identifikavimas, rizikos darbuotojams tyrimas ir vertinimas. Profesinės rizikos vertinimo rezultatų įforminimas	2	1
1.5.3.	Profesinės rizikos šalinimo ar mažinimo priemonių nustatymas, jų įgyvendinimo plano parengimas, priemonių veiksmingumo ir pakankamumo nustatymas	2	0,5
1.6.	Ypatingos rizikos grupėms priskiriamų darbuotojų kategorijos:		
1.6.1.	Asmenys iki aštuoniolikos metų, jų įdarbinimas, sveikatos patikrinimai, darbo laikas, draudžiami dirbti darbai ir jų sveikatai kenksmingi, pavojingi veiksniai	0,5	Pagal poreikį
1.6.2.	Nėščios, neseniai pagimdžiusios ar krūtimi		

	maitinančios darbuotojos, joms kenksmingos darbo sąlygos ir pavojingi veiksniai		
1.6.3.	Neįgalūs asmenys, jų įdarbinimas, darbo sąlygos, sveikatos patikrinimai, darbo laikas	1	Pagal poreikį
1.6.4.	Darbuotojų, kurių darbo stažas iki vienerių metų, saugos ir sveikatos užtikrinimas		
1.6.5.	Neblaivių darbuotojų nušalinimo nuo darbo veiksmai, neblaivumo prevencija		
1.7.	Darbuotojų, dirbančių nuotolinį darbą, ir laikinųjų darbuotojų sauga	0,5	Pagal poreikį
1.8.	Darbuotojų saugos ir sveikatos srities mokymas ir žinių tikrinimas. Darbuotojų instruktavimas	1,5	0,5
1.9.	Darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijos	1	Pagal poreikį
2.	NELAIMINGI ATSTITIKIMAI DARBE IR PROFESINĖS LIGOS BEI JŲ PREVENCIJA		
2.1.	Nelaimingi atsitikimai darbe, jų tyrimas ir apskaita. Dažniausios nelaimingų atsitikimų darbe priežastys, ekonominės veiklos rūšys, kurių įmonėse įvyksta daugiausia nelaimingų atsitikimų darbe, prevencijos priemonės	2	Pagal poreikį
2.2.	Profesinės ligos, jų atsiradimo priežastys ir nustatymo tvarka. Profesinių ligų priežasčių tyrimas. Dažniausios profesinių ligų priežastys, profesijos, kurių darbuotojai dažniausiai suserga profesinėmis ligomis. Prevencijos priemonės	0,5	Pagal poreikį
3.	BENDROSIOS ŽINIOS APIE TARPTAUTINĖS TEISĖS REIKALAVIMUS IR ORGANIZACIJAS		
3.1.	Europos Sąjungos ir Tarptautinės darbo organizacijos norminiai teisės aktai (reglamentai, direktyvos, konvencijos, rekomendacijos, standartai), jų ryšys su Lietuvos Respublikos norminiais teisės aktais, reglamentuojančiais darbuotojų saugą ir sveikatą, ir taikymo principai	0,5	Pagal poreikį
4.	GAISRINĖS SAUGOS IR APSAUGOS NUO ELEKTROS ORGANIZAVIMAS ĮMONĖJE		
4.1.	Gaisro gesinimo organizavimas. Darbuotojų evakavimo organizavimas ir evakavimo planai. Avarijų prevencija ir likvidavimo planai	0,5	Pagal poreikį
4.2.	Elektros srovės poveikis ir keliamas pavojus žmogui. Elektros įrenginių eksploatavimo saugos taisyklių bendrieji reikalavimai	0,5	Pagal poreikį
5.	SOCIALINIS DIALOGAS ĮMONĖJE SUDARANT SAUGIAS IR SVEIKATAI NEKENKSMINGAS DARBO SĄLYGAS		
5.1.	Socialinė partnerystė, socialinio dialogo svarba, socialinio dialogo dalyviai įmonėje. Darbuotojų atstovai saugai ir sveikatai, įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos komitetai ir jų funkcijos	1	Pagal poreikį
6.	DARBUOTOJŲ DRAUDIMAS NUO NELAIMINGŲ ATSTITIKIMŲ DARBE IR PROFESINIŲ LIGŲ		
6.1	Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinis draudimas. Draudėjų priskyrimas nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifų grupei. Rodikliai, pagal kuriuos draudėjai priskiriami	0,5	Pagal poreikį

	atitinkamai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifo grupei		
7.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTAI ĮMONĖSE		
7.1.	Instrukcijos. Darbo tvarkos taisyklės. Pareigybių aprašymai	1	Pagal poreikį
8.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTŲ REIKALAVIMŲ LAIKYMO SI KONTROLĖ		
8.1	VDI funkcijos, VDI inspektorių teisės ir pareigos, teisės aktai	0,5	Pagal poreikį
8.2.	Administracinės atsakomybės už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimus taikymas (darbuotojams, darbdaviams)		
Valandų skaičius mokymui ir mokymuisi:		32	8
BENDRA MOKYMO PROGRAMOS TRUKMĖ		40	

2.2. Įmonės vadovams, turintiems darbdavio, darbdaviui atstovaujančio asmens žinias darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais patvirtinantį pažymėjimą:

Eil. Nr.	Mokymo temų, potemių pavadinimas	Auditorinių valandų skaičius	Savarankiško mokymosi valandų skaičius
1.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISINĖ BAZĖ		
1.1.	Darbuotojų sauga ir sveikata:		
1.1.1.	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo paskirtis. Darbuotojų saugos ir sveikatos viešasis administravimas. Darbdavio pareiga ir jos realizavimas įmonėje – darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų įgyvendinimo įmonėse organizavimas ir bendrieji darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo principai, kuriais privalo vadovautis darbdavys, siekdamas apsaugoti darbuotojus nuo esamų ar galimų profesinės rizikos veiksnių poveikio	Pagal poreikį	Pagal poreikį
1.1.2.	Darbuotojų saugos ir sveikatos politikos formavimas įmonėje. Darbuotojų saugos ir sveikatos vidinė kontrolė įmonėje	Pagal poreikį	Pagal poreikį
1.1.3.	Darbdavių ir darbuotojų atstovų bendradarbiavimas įmonėje įgyvendinant nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos priemones. Bendrieji reikalavimai darbo vietoms įrengti	0,5	Pagal poreikį
1.1.4.	Privalomi darbuotojų sveikatos patikrinimai (tikslas ir jų organizavimas). Darbdavio ir darbuotojų veiksmai kilus pavojui ir pirmosios pagalbos organizavimas įmonėje	1	0,5
1.1.5.	Darbdavio teisės ir pareigos užtikrinant darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus. Darbuotojų pareigos ir teisės siekiant, kad būtų sudarytos saugios ir sveikatai nekenksmingos darbo sąlygos. Darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vertinimo principai	Pagal poreikį	Pagal poreikį
1.16.	Darbo ir poilsio laiko organizavimas įmonėje. Kasdienis ir kasavaitinis poilsio laikas. Specialios ir papildomos pertraukos	0,5	Pagal poreikį
1.2.	Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių	1	Pagal poreikį

	priežiūros įstatymo paskirtis ir taikymas, potencialiai pavojingų įrenginių (toliau – įrenginiai) techninės būklės tikrinimas, nuolatinė priežiūra. Įrenginių, kuriems taikoma Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo nustatyta priežiūra, grupės, įrenginių priežiūros organizavimas. Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registras, įgaliotos įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigos ir jų funkcijos, įrenginių savininkų pareigos ir teisės, nuolatinės įrenginių priežiūros paslaugas teikiančių įmonių licencijavimas		
1.3.	Techniniai reglamentai ir jų reikalavimai į rinką tiekiamoms asmeninėms apsaugos priemonėms, įrenginiams ir kitoms darbo priemonėms	0,5	0,5
1.4.	Esminiai Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo ir kitų darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimai:		
1.4.1.	Darboviečių įrengimo, naudojamų darbo įrenginių, saugos ir sveikatos ženklų įrengimo darbovietėse, darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis, buities, sanitarinių ir higienos patalpų įrengimo reikalavimai užtikrinant darbuotojų saugą ir sveikatą. Kolektyvinės apsaugos priemonės	2	Pagal poreikį
1.4.2.	Pavojingų darbų organizavimas ir vykdymas. Pavojingų darbų saugaus atlikimo tvarka	1	Pagal poreikį
1.4.3.	Krovinių tvarkymo rankomis, darbo su videoterminalais reikalavimai	0,5	Pagal poreikį
1.4.4.	Darboviečių statybvietėje įrengimo, saugių ir sveikų darbo sąlygų žvejybos laivuose, saugaus darbo organizavimo ir darbo vietų įrengimo naudingųjų iškasenų gavybos įmonėse reikalavimai	2	0,5
1.4.5.	Fiziniai veiksniai (triukšmas, vibracija, elektromagnetiniai laukai, dirbtinė optinė spinduliuotė, apšvieta, mikroklimatas), jų poveikis darbuotojų sveikatai	1	0,5
1.4.6.	Cheminiai veiksniai. Kancerogenai ir mutagenai, asbestas. Biologiniai veiksniai. Jų poveikis darbuotojų sveikatai	1	Pagal poreikį
1.4.7.	Darbuotojų, dirbančių potencialiai sprogioje aplinkoje, saugos reikalavimai. Fiziniai veiksniai, jų poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai, pavojų identifikavimas	2	0,5
1.4.8.	Ergonominiai rizikos veiksniai. Psichosocialiniai rizikos veiksniai. Jų poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai	1	Pagal poreikį
1.5.	Profesinės rizikos vertinimas		
1.5.1.	Profesinės rizikos vertinimo bendrieji principai ir reikalavimai. Kompetencijos reikalavimai profesinės rizikos veiksnių tyrimo įstaigoms	0,5	Pagal poreikį
1.5.2.	Pavojų identifikavimas, rizikos darbuotojams tyrimas ir vertinimas. Profesinės rizikos vertinimo rezultatų įforminimas	2	1
1.5.3.	Profesinės rizikos šalinimo ar mažinimo priemonių nustatymas, jų įgyvendinimo plano parengimas, priemonių veiksmingumo ir pakankamumo nustatymas	2	0,5

1.6.	Ypatingos rizikos grupėms priskiriamų darbuotojų kategorijos:		
1.6.1.	Asmenys iki aštuoniolikos metų, jų įdarbinimas, sveikatos patikrinimai, darbo laikas, draudžiami dirbti darbai ir jų sveikatai kenksmingi, pavojingi veiksniai	0,5	Pagal poreikį
1.6.2.	Nėščios, neseniai pagimdžiusios ar krūtimi maitinančios darbuotojos, joms kenksmingos darbo sąlygos ir pavojingi veiksniai		
1.6.3.	Neįgalūs asmenys, jų įdarbinimas, darbo sąlygos, sveikatos patikrinimai, darbo laikas	1	Pagal poreikį
1.6.4.	Darbuotojų, kurių darbo stažas iki vienerių metų, saugos ir sveikatos užtikrinimas		
1.6.5.	Neblaivių darbuotojų nušalinimo nuo darbo veiksmas, neblaivumo prevencija		
1.7.	Darbuotojų, dirbančių nuotolinį darbą, ir laikinųjų darbuotojų sauga	Pagal poreikį	Pagal poreikį
1.8.	Darbuotojų saugos ir sveikatos srities mokymas ir žinių tikrinimas. Darbuotojų instruktavimas	1,5	Pagal poreikį
1.9.	Darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijos	0,5	Pagal poreikį
2.	NELAIMINGI ATSIDIKIMAI DARBE IR PROFESINĖS LIGOS BEI JŲ PREVENCIJA		
2.1.	Nelaimingi atsitikimai darbe, jų tyrimas ir apskaita. Dažniausios nelaimingų atsitikimų darbe priežastys, ekonominės veiklos rūšys, kurių įmonėse įvyksta daugiausia nelaimingų atsitikimų darbe, prevencijos priemonės	2	Pagal poreikį
2.2.	Profesinės ligos, jų atsiradimo priežastys ir nustatymo tvarka. Profesinių ligų priežasčių tyrimas. Dažniausios profesinių ligų priežastys, profesijos, kurių darbuotojai dažniausiai suserga profesinėmis ligomis. Prevencijos priemonės	0,5	Pagal poreikį
3.	BENDROSIOS ŽINIOS APIE TARPTAUTINĖS TEISĖS REIKALAVIMUS IR ORGANIZACIJAS		
3.1.	Europos Sąjungos ir Tarptautinės darbo organizacijos norminiai teisės aktai (reglamentai, direktyvos, konvencijos, rekomendacijos, standartai), jų ryšys su Lietuvos Respublikos norminiais teisės aktais, reglamentuojančiais darbuotojų saugą ir sveikatą, ir taikymo principai	0,5	Pagal poreikį
4.	GAISRINĖS SAUGOS IR APSAUGOS NUO ELEKTROS ORGANIZAVIMAS ĮMONĖJE		
4.1.	Gaisro gesinimo organizavimas. Darbuotojų evakavimo organizavimas ir evakavimo planai. Avarijų prevencija ir likvidavimo planai	Pagal poreikį	Pagal poreikį
4.2.	Elektros srovės poveikis ir keliamas pavojus žmogui. Elektros įrenginių eksploatavimo saugos taisyklių bendrieji reikalavimai	0,5	Pagal poreikį
5.	SOCIALINIS DIALOGAS ĮMONĖJE SUDARANT SAUGIAS IR SVEIKATAI NEKENKSMINGAS DARBO SĄLYGAS		
5.1.	Socialinė partnerystė, socialinio dialogo svarba, socialinio dialogo dalyviai įmonėje. Darbuotojų atstovai saugai ir sveikatai, įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos komitetai ir jų funkcijos	1	Pagal poreikį
6.	DARBUOTOJŲ DRAUDIMAS NUO NELAIMINGŲ ATSIDIKIMŲ DARBE IR PROFESINIŲ LIGŲ		
6.1.	Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinis	Pagal poreikį	Pagal poreikį

	draudimas. Draudėjų priskyrimas nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifų grupei. Rodikliai, pagal kuriuos draudėjai priskiriami atitinkamai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifo grupei		
7.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTAI ĮMONĖSE		
7.1.	Instrukcijos. Darbo tvarkos taisyklės. Pareigybių aprašymai	1	Pagal poreikį
8.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTŲ REIKALAVIMŲ LAIKYMOSI KONTROLĖ		
8.1	VDI funkcijos, VDI inspektorių teisės ir pareigos, teisės aktai	0,5	Pagal poreikį
8.2.	Administracinės atsakomybės už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimus taikymas (darbuotojams, darbdaviams)		
Valandų skaičius mokymui ir mokymuisi:		28	4
BENDRA MOKYMO PROGRAMOS TRUKMĖ		32	

3. Reikalavimai mokytojams:

3.1. aukštasis išsilavinimas ir ne mažesnė kaip 3 metų darbuotojų saugos ir sveikatos srities darbo patirtis;

3.2. gaisrinės saugos, elektrosaugos, socialinio dialogo temas dėstyti gali patirtį šioje srityje turintys asmenys;

3.3. kompetencijai tobulinti privaloma skirti ne mažiau kaip 16 valandų per metus;

3.4. kitus reikalavimus reglamentuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo įstatymas.

4. Reikalavimai mokymo proceso organizavimui:

4.1. Mokyti galima tik asmenis, su kuriais yra sudaryta mokymo sutartis. Mokymo sutartis sudaroma ne vėliau kaip pirmą mokymo dieną. Mokymo sutartyje turi būti nurodyta: sutarties numeris ir data, jos sudarymo vieta; profesinio mokymo teikėjo pavadinimas, kodas, adresas; profesinio mokymo teikėjo vardu sutartį sudariusio asmens vardas, pavardė, pareigos ir atstovavimo pagrindas; asmens, ketinančio mokytis, vardas, pavardė, asmens kodas arba gimimo data, adresas; mokymo programa, mokymo laikotarpis (pradžią, pabaigą), mokymo kaina už visą mokymą, galimybės nutraukti sutartį, kiti šalių įsipareigojimai. Mokymo sutartis sudaroma dviem egzemplioriais po vieną kiekvienai šaliai.

4.2. Mokymo sutartys registruojamos profesinio mokymo teikėjo vykdomų mokymų bendrame mokymo sutarčių registravimo žurnale. Mokymo sutarčių registravimo sistema neturi sudaryti sąlygų jas sudaryti atgaline data. Mokymo sutartis įsigalioja tinkamai ją įforminus, šalims pasirašius.

4.3. Profesinio mokymo teikėjas, prieš pradėdamas įgyvendinti mokymo programą, įskaitant ir mokymą nuotoliniu būdu, VDI Elektroninių paslaugų darbdaviams sistemoje (EPDS) praneša apie tai VDI, užpildydamas Reikalavimų mokymui darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais vykdyti kontrolinį klausimyną.

4.4. Profesinio mokymo teikėjas, organizuojantis mokymą nuotoliniu būdu, turi užtikrinti prieigą prie nuotolinio mokymo aplinkos; apskaityti mokymo (mokymosi) laiką nuotolinio mokymo aplinkoje; įvertinti, kaip besimokantysis supranta pateiktą temą, kaip atlieka užduotis; užtikrinti besimokančiam asmeniui mokymosi šioje aplinkoje pagalbą.

4.5. Mokymas apskaitomas profesinio mokymo teikėjo nustatyta tvarka.

4.6. Mokymo sutartys, mokymo apskaitos dokumentai saugojami vadovaujantis Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymu, siekiant pagrįsti fizinių ir juridinių asmenų veiklos skaidrumą ir atskaitingumą bei užtikrinti susijusių asmenų prievoles bei teisėtus interesus.

4.7. Mokymo metu besimokantieji turi įgyti žinių ir gebėjimų, reikalingų darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo priemonėms įmonėje praktiškai ir savarankiškai įgyvendinti (organizuoti).

4.8. Už mokymo proceso įgyvendinimą pagal mokymo programos reikalavimus, mokymo kokybę atsako profesinio mokymo teikėjas.

5. Reikalavimai materialiesiems ištekliams:

5.1. Mokymo patalpos turi būti patogios ir saugios mokymo procesui įgyvendinti.

5.2. Turi būti auditoriniam mokymo procesui įgyvendinti reikalinga įranga ir techninės (informacinės) teorinio ir praktinio mokymo priemonės (interneto ryšys, įranga mokymo medžiagai demonstruoti, vaizdinės mokymo priemonės ir kt.).

5.3. Nuotolinis mokymas vykdomas virtualioje mokymo aplinkoje¹⁶.

6. Reikalingi metodiniai ištekliai:

6.1. Mokymo medžiaga pagal kiekvieną programos teorinio mokymo temą, parengta atsižvelgiant į ekonominės veiklos rūšių ypatumus.

6.2. Dalijamoji mokymosi medžiaga besimokantiejiems.

6.3. Plakatai, skaidrės, informacijos pristatymai, filmuota medžiaga, schemas ir pan. vaizdinės mokymo priemonės, atitinkančios mokymo turinį.

6.4. Darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų įgyvendinimo įmonėje dokumentacijos pavyzdžiai:

6.4.1. Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų laikymosi kontrolės įmonėje tvarkos aprašas;

6.4.2. Darbuotojų saugos ir sveikatos gerinimo priemonių planas;

6.4.3. Profesinės rizikos vertinimo objektų sąrašas ir rizikos vertinimo darbų planas;

6.4.4. Darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vidinę kontrolę įmonėje nustatantys dokumentai;

6.4.5. Profesinės rizikos įvertinimo kortelės;

6.4.6. Profesinės rizikos šalinimo ir mažinimo priemonių planas;

6.4.7. Darbuotojų atstovavimą įmonėje patvirtinantys dokumentai;

6.4.8. Darbuotojų instruktavimo, mokymo ir žinių tikrinimo įmonėje tvarkos aprašas;

6.4.9. Darbuotojų, dirbančių pavojingus darbus, mokymo ir darbuotojų saugos ir sveikatos srities žinių tikrinimo bei šių darbų saugaus atlikimo tvarkos aprašas;

6.4.10. Bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą įrodantys dokumentai (tvarkos aprašai ar kt.), reikalingi įgyvendinant darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų nuostatas, kai du ir daugiau darbdavių organizuoja darbus toje pačioje darbo vietoje ar darbo vietose;

6.4.11. Rizikos veiksnių įvertinimo, parenkant asmenines apsaugos priemones darbo vietoje, lentelė;

6.4.12. Asmeninių apsaugos priemonių išdavimo ir priėmimo tvarkos aprašas;

6.4.13. Darbuotojams nemokamai išduodamų asmeninių apsaugos priemonių sąrašas;

6.4.14. Darbuotojų privalomo sveikatos tikrinimo dokumentai;

¹⁶ Virtuali mokymosi aplinka – tai sistema, kurioje yra įrankiai elektroninei mokymosi medžiagai pateikti, mokymosi veikloms organizuoti, bendrauti ir bendradarbiauti su besimokančiais, kurioje galima rasti pagrindinę ir papildomą mokymosi medžiagą, paskaitų įrašus, skaidres, atlikti testus ir įvairias užduotis bei mokyti (mokyti) kiekvienam patogiu metu, tempu, laiku.

6.4.15. Darbuotojų, kurie nesilaiko darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų, nušalinimo nuo darbo tvarkos aprašas;

6.4.16. Pavedimo įgyvendinti darbuotojų saugos ir sveikatos priemonės darbdavio įgaliotam asmeniui, taip pat ir padalinio vadovui, įforminimo dokumentai (įsakymas, potvarkis, pareigybės aprašymas ar kt.);

6.4.17. Prevencinių priemonių (techninių, medicinos, teisinių, organizacinių ir kitų), skirtų nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijai, įgyvendinimo ir kontrolės tvarkos aprašas;

6.4.18. Darbuotojų evakavimo planas;

6.4.19. Galimos avarijos prevencijos ir likvidavimo planas;

6.4.20. Darbuotojų, vairuojančių antžeminio, oro ir vandens transporto priemones, sveikatos patikrinimų prieš jiems išvykstant į reisą tvarką nustatantis dokumentas;

6.4.21. Darbuotojų, vairuojančių juridinio asmens transporto priemones, tikrinimo ir medicininės apžiūros organizavimo tvarkos aprašas;

6.4.22. Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimų aktų ir incidentų tyrimų pavyzdžiai.

6.5. Testai, užduotys mokymosi pasiekimams įvertinti.

6.6. Praktinės užduotys, parengtos pagal programos temas.

7. Rekomenduojama papildoma literatūra ir kiti informacijos šaltiniai mokomajai medžiagai rengti:

7.1. Butkus, R. (2011). *Profesinės saugos valdymas*. Mokomoji knyga. Aleksandro Stulginskio universitetas;

7.2. Stankiuvienė, A. (2012). *Teisiniai darbuotojų saugos ir sveikatos pagrindai*. Mokomoji knyga. VGTU leidykla;

7.3. Ramonas, Z., Čikotienė, D. (2009). *Ergonomika. Žmonių saugos pagrindai*. Šiauliai: Lucilijus;

7.4. Čyras, P. (2003). *Profesinė sauga ir sveikata. Ergonomikos principai*. Vilnius: Vilniaus Gedimino technikos universiteto leidykla.

7.5. Techninis reglamentas „Mašinų sauga“.

7.6. Techninis reglamentas „Asmeninės apsaugos priemonės“.

7.7. Bendrinis ir teminiai įmonių tikrinimo klausimynai VDI interneto svetainėje www.vdi.lt

7.8. Metodinės rekomendacijos VDI interneto svetainėje www.vdi.lt

8. Metodiniai ištekliai turi būti sistemingai atnaujinami įvertinant darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų pakeitimus.

9. Teisė tikrintis žinias VDI suteikiama asmenims, baigusiems mokymo programą, ir profesinio mokymo teikėjui įsitikinus (įvertinus), kad asmuo geba atlikti funkcijas, nustatytas Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos pavyzdiniuose nuostatuose, bei yra pasirengęs tikrintis žinias VDI.

10. Profesinio mokymo teikėjas teikia informaciją VDI apie asmenis, kurie mokėsi ir baigė mokymo programą.

11. Nustačius, kad mokymo procesas įgyvendinamas nesilaikant mokymo programoje nustatytų reikalavimų, profesinio mokymo teikėjas netenka teisės vykdyti šią mokymo programą.

12. Asmuo, baigęs šią mokymo programą bei išlaikęs žinių tikrinimo testą VDI, atitinkantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytus reikalavimus, gali dirbti darbuotojų saugos ir sveikatos specialistu visų ekonominės veiklos rūšių įmonėse, taip pat būdamas darbdavio įgaliotu asmeniu, mažose įmonėse, vykdančiose veiklą, nurodytą Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdinių nuostatų 1–3 prieduose, kai įmonės darbuotojų skaičius neviršija šių nuostatų 8.1–8.3 papunkčiuose nurodyto darbuotojų skaičiaus (priklausomai

nuo ekonominės veiklos – iki 9, 19 ar 49 darbuotojų), atlikti darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos vyriausiojo
valstybinio darbo inspektoriaus

2017 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. EV-78

**DARBDAVIO, DARBDAVIUI ATSTOVAUJANČIO ASMENS, ATLIEKANČIO
DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TARNYBOS FUNKCIJAS II–III GRUPIŲ
EKONOMINĖS VEIKLOS RŪŠIŲ ĮMONĖSE, MOKYMO PROGRAMA**

1. Mokymo programos apibūdinimas:

1.1. Mokymo programa – tęstinio neformaliojo profesinio mokymo programa, kurią vykdyti gali profesinio mokymo teikėjas, atitinkantis Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus nustatytus reikalavimus.

1.2. Mokymo programos tikslas – darbdavius, darbdaviams atstovaujančius įmonių, įstaigų, organizacijų ar kitų organizacinių struktūrų (toliau – įmonės) vadovus prieš pradedant eksploatuoti įmonę ar teikti paslaugas supažindinti su bendrosiomis darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų nuostatomis ir reikalavimais, kad jie sugebėtų sudaryti darbuotojams saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas, įgytų gebėjimų vykdyti funkcijas, nustatytas Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos pavyzdiniuose nuostatuose ir patys atliktų darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas II–III grupės ekonominės veiklos rūšių įmonėse.

1.3. Minimalus būtinas išsilavinimas – vidurinis.

1.4. Tikslinės mokymo grupės – įmonių vadovai, ketinantys mažose įmonėse, vykdančiose veiklą, nurodytą Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdinių nuostatų 2–3 prieduose, kai įmonės darbuotojų skaičius neviršija šių nuostatų 8.2–8.3 papunkčiuose nurodyto darbuotojų skaičiaus (priklausomai nuo ekonominės veiklos – iki 19 ar 49 darbuotojų), patys atlikti darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas.

1.5. Mokymo programos trukmė – 38 akademinės valandos (ne daugiau kaip po 8 akademinės valandas per dieną), atsižvelgiant į reikalavimus minimaliam išsilavinimui.

1.6. Įmonių vadovai, pasitikrinę darbuotojų saugos ir sveikatos žinias prieš pradedant vykdyti veiklą ar teikti paslaugas, nusprendę mažose įmonėse patys atlikti darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas, turi teisę mokytis pagal sutrumpintą mokymo programos planą (šios programos 2.2 punktas). Mokymo trukmė trumpinama 6-iomis valandomis, atsižvelgiant į Darbdavio, darbdaviui atstovaujančio asmens mokymo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais programos temas.

1.7. Mokymo proceso organizavimo būdai – auditorinis¹⁷ mokymas, nuotolinis¹⁸ mokymas.

1.8. Mokymo procesas gali būti organizuojamas:

1.8.1. profesinio mokymo teikėjo patalpose (auditorinis mokymas);

1.8.2. nuotoliniu mokymo (mokymosi) būdu;

1.8.3. mišriu¹⁹ mokymo (mokymosi) būdu.

1.9. Mokymo metodai – pritaikyti suaugusiųjų mokymui (mokymuisi), motyvuojantys mokytis.

1.10. Asmenims, baigusiems mokymo programą, suteikiama teisė tikrintis darbuotojų saugos ir sveikatos žinias Lietuvos Respublikos valstybinėje darbo inspekcijoje prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (VDI). Išlaikius šių žinių tikrinimo testą VDI, įgyjama teisė būnant

¹⁷ Auditorinis mokymas – tradicinis mokymo procesas, apimantis teorinį ir praktinį mokymą, kai mokytojas ir besimokantieji tuo pačiu metu yra toje pačioje vietoje (auditorijoje, klasėje).

¹⁸ Nuotolinis mokymas (mokymasis) – mokymas (mokymasis) naudojant informacijos ir ryšių technologijas virtualioje mokymosi aplinkoje, kai lektorius bei besimokantys asmenys dažniausiai būna nutolę laike ir erdvėje.

¹⁹ Mišrus mokymas (mokymasis) – tai įvairių informacinių ir komunikacinių technologijų kombinacija, leidžiant parengti geriausiai konkrečiai auditorijai mokymo (mokymosi) programą, e. mokymo (mokymosi) elementus derinant su tiesioginėmis lektoriaus paskaitomis, konsultacijomis.

darbdaviu ar jo įgaliotu asmeniu atlikti darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas II–III grupių ekonominės veiklos rūšių mažose įmonėse.

1.11. Baigusieji šią mokymo programą atleidžiami nuo žinių tikrinimo pagal Darbdavio, darbdaviui atstovaujančio asmens mokymo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais programą.

2. Mokymo planas:

2.1. Įmonių vadovams, nepasitikinusiems darbuotojų saugos ir sveikatos žinių prieš pradėdami vykdyti veiklą ar teikti paslaugas:

Eil. Nr.	Mokymo temų, potemių pavadinimas	Auditorinių valandų skaičius	Savarankiško mokymosi valandų skaičius
1.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISINĖ BAZĖ		
1.1.	Darbuotojų sauga ir sveikata:		
1.1.1.	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo paskirtis. Darbuotojų saugos ir sveikatos viešasis administravimas. Darbdavio pareiga ir jos realizavimas įmonėje – darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų įgyvendinimo įmonėse organizavimas ir bendrieji darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo principai, kuriais privalo vadovautis darbdavys, siekdamas apsaugoti darbuotojus nuo esamų ar galimų profesinės rizikos veiksmų poveikio	0,5	Pagal poreikį
1.1.2.	Darbuotojų saugos ir sveikatos politikos formavimas įmonėje. Darbuotojų saugos ir sveikatos vidinės kontrolės sistema įmonėje	1	Pagal poreikį
1.1.3.	Darbdavių ir darbuotojų atstovų bendradarbiavimas įmonėje įgyvendinant nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos priemones. Bendrieji reikalavimai darbo vietoms įrengti	1	Pagal poreikį
1.1.4.	Privalomi darbuotojų sveikatos patikrinimai (tikslas ir jų organizavimas). Darbdavio ir darbuotojų veiksmai kilus pavojui ir pirmosios pagalbos organizavimas įmonėje	1	Pagal poreikį
1.1.5.	Darbdavio teisės ir pareigos užtikrinant darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus. Darbuotojų pareigos ir teisės siekiant, kad būtų sudarytos saugios ir sveikatai nekenksmingos darbo sąlygos. Darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vertinimo principai	1	Pagal poreikį
1.1.6.	Darbo ir poilsio laiko organizavimas įmonėje. Kasdienis ir kasavaitinis poilsio laikas. Specialios ir papildomos pertraukos	1	Pagal poreikį
1.2.	Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo paskirtis ir taikymas, potencialiai pavojingų įrenginių (toliau – įrenginiai) techninės būklės tikrinimas, nuolatinė priežiūra. Įrenginių, kuriems taikoma Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo nustatyta priežiūra, grupės, įrenginių priežiūros	1	Pagal poreikį

	organizavimas. Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registras, įgaliotos įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigos ir jų funkcijos, įrenginių savininkų pareigos ir teisės, nuolatinės įrenginių priežiūros paslaugas teikiančių įmonių licencijavimas		
1.3.	Techniniai reglamentai ir jų reikalavimai į rinką tiekiamoms asmeninėms apsaugos priemonėms, įrenginiams ir kitoms darbo priemonėms	1	Pagal poreikį
1.4.	Esminiai Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo ir kitų darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimai:		
1.4.1.	Darboviečių įrengimo, naudojamų darbo įrenginių, saugos ir sveikatos ženklų įrengimo darbovietėse, darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis, buities, sanitarinių ir higienos patalpų įrengimo reikalavimai užtikrinant darbuotojų saugą ir sveikatą. Kolektyvinės saugos priemonės	3	Pagal poreikį
1.4.2.	Pavojingų darbų organizavimas ir vykdymas. Pavojingų darbų saugaus atlikimo tvarka	1,5	Pagal poreikį
1.4.3.	Krovinių tvarkymo rankomis, darbo su videoterminalais reikalavimai	0,5	Pagal poreikį
1.4.4.	Fiziniai veiksniai (triukšmas, vibracija, elektromagnetiniai laukai, dirbtinė optinė spinduliuotė, apšvieta, mikroklimatas), jų poveikis darbuotojų sveikatai	1,5	Pagal poreikį
1.4.5.	Cheminiai veiksniai. Kancerogenai ir mutagenai, asbestas. Biologiniai veiksniai. Jų poveikis darbuotojų sveikatai	0,5	Pagal poreikį
1.4.6.	Darbuotojų, dirbančių potencialiai sprogioje aplinkoje, saugos reikalavimai. Fiziniai veiksniai, jų poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai, pavojų identifikavimas	3	Pagal poreikį
1.4.7.	Ergonominiai rizikos veiksniai. Psichosocialiniai rizikos veiksniai. Jų poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai	1	Pagal poreikį
1.5.	Profesinės rizikos vertinimas:		
1.5.1.	Profesinės rizikos vertinimo bendrieji principai ir reikalavimai. Kompetencijos reikalavimai profesinės rizikos veiksnių tyrimo įstaigoms	0,5	Pagal poreikį
1.5.2.	Pavojų identifikavimas, rizikos darbuotojams tyrimas ir vertinimas. Profesinės rizikos vertinimo rezultatų įforminimas	3	Pagal poreikį
1.5.3.	Profesinės rizikos šalinimo ar mažinimo priemonių nustatymas, jų įgyvendinimo plano parengimas, priemonių veiksmingumo ir pakankamumo nustatymas	3	Pagal poreikį
1.6.	Ypatingos rizikos grupėms priskiriamų darbuotojų kategorijos:		
1.6.1.	Asmenys iki aštuoniolikos metų, jų įdarbinimas, sveikatos patikrinimai, darbo laikas, draudžiami dirbti darbai ir jų sveikatai kenksmingi, pavojingi veiksniai	0,5	Pagal poreikį
1.6.2.	Nėščios, neseniai pagimdžiusios ar krūtimi maitinančios darbuotojos, joms kenksmingos darbo sąlygos ir pavojingi veiksniai		
1.6.3.	Neįgalūs asmenys, jų įdarbinimas, darbo sąlygos, sveikatos patikrinimai, darbo laikas	1,5	Pagal poreikį

1.6.4.	Darbuotojų, kurių darbo stažas iki vienerių metų, saugos ir sveikatos užtikrinimas.		
1.6.5.	Neblaivių darbuotojų nušalinimo nuo darbo veiksmai, neblaivumo prevencija		
1.7.	Darbuotojų, dirbančių nuotolinį darbą, ir laikinųjų darbuotojų sauga	0,5	Pagal poreikį
1.8.	Darbuotojų saugos ir sveikatos srities mokymas ir žinių tikrinimas. Darbuotojų instruktavimas	1,5	Pagal poreikį
1.9.	Darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijos	1	Pagal poreikį
2.	NELAIMINGI ATSIDIKIMAI DARBE IR PROFESINĖS LIGOS BEI JŲ PREVENCIJA		
2.1.	Nelaimingi atsitikimai darbe, jų tyrimas ir apskaita. Dažniausios nelaimingų atsitikimų darbe priežastys, ekonominės veiklos rūšys, kurių įmonėse įvyksta daugiausia nelaimingų atsitikimų darbe, prevencijos priemonės	2	Pagal poreikį
2.2.	Profesinės ligos, jų atsiradimo priežastys ir nustatymo tvarka. Profesinių ligų priežasčių tyrimas. Dažniausios profesinių ligų priežastys, profesijos, kurių darbuotojai dažniausiai suserga profesinėmis ligomis. Prevencijos priemonės	0,5	
3.	BENDROSIOS ŽINIOS APIE TARPTAUTINĖS TEISĖS REIKALAVIMUS IR ORGANIZACIJAS		
3.1.	Europos Sąjungos ir Tarptautinės darbo organizacijos norminiai teisės aktai (reglamentai, direktyvos, konvencijos, rekomendacijos, standartai), jų ryšys su Lietuvos Respublikos norminiais teisės aktais, reglamentuojančiais darbuotojų saugą ir sveikatą, ir taikymo principai	0,5	Pagal poreikį
4.	GAISRINĖS SAUGOS IR APSAUGOS NUO ELEKTROS ORGANIZAVIMAS ĮMONĖJE		
4.1.	Gaisro gesinimo organizavimas. Darbuotojų evakavimo organizavimas ir evakavimo planai. Avarijų prevencija ir likvidavimo planai	0,5	Pagal poreikį
4.2.	Elektros srovės poveikis ir keliamas pavojus žmogui. Elektros įrenginių eksploatavimo saugos taisyklių bendrieji reikalavimai	0,5	
5.	SOCIALINIS DIALOGAS ĮMONĖJE SUDARANT SAUGIAS IR SVEIKATAI NEKENKSMINGAS DARBO SĄLYGAS		
5.1.	Socialinė partnerystė, socialinio dialogo svarba, socialinio dialogo dalyviai įmonėje. Darbuotojų atstovai saugai ir sveikatai, įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos komitetai ir jų funkcijos	1,5	Pagal poreikį
6.	DARBUOTOJŲ DRAUDIMAS NUO NELAIMINGŲ ATSIDIKIMŲ DARBE IR PROFESINIŲ LIGŲ		
6.1	Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinis draudimas. Draudėjų priskyrimas nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifų grupei. Rodikliai, pagal kuriuos draudėjai priskiriami atitinkamai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifo grupei	0,5	Pagal poreikį
7.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTAI ĮMONĖSE		
7.1.	Instrukcijos. Darbo tvarkos taisyklės. Pareigybių aprašymai	1,5	Pagal poreikį

8.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTŲ REIKALAVIMŲ LAIKYMOSI KONTROLĖ		
8.1	VDI funkcijos, VDI inspektorių teisės ir pareigos, teisės aktai	0,5	Pagal poreikį
8.2.	Administracinės atsakomybės už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimus taikymas (darbuotojams, darbdaviams)		
BENDRA MOKYMO PROGRAMOS TRUKMĖ		38	Pagal poreikį

2.2. Įmonių vadovams, patikrinusiems darbuotojų saugos ir sveikatos žinias prieš pradedant vykdyti veiklą ar teikti paslaugas:

Eil. Nr.	Mokymo temų, potemių pavadinimas	Auditorinių valandų skaičius	Savarankiško mokymosi valandų skaičius
1.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISINĖ BAZĖ		
1.1.	Darbuotojų sauga ir sveikata:		
1.1.1.	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo paskirtis. Darbuotojų saugos ir sveikatos viešasis administravimas. Darbdavio pareiga ir jos realizavimas įmonėje – darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų įgyvendinimo įmonėse organizavimas ir bendrieji darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo principai, kuriais privalo vadovautis darbdavys, siekdamas apsaugoti darbuotojus nuo esamų ar galimų profesinės rizikos veiksnių poveikio	Pagal poreikį	Pagal poreikį
1.1.2.	Darbuotojų saugos ir sveikatos politikos formavimas įmonėje. Darbuotojų saugos ir sveikatos vidinės kontrolės sistema įmonėje	Pagal poreikį	Pagal poreikį
1.1.3.	Darbdavių ir darbuotojų atstovų bendradarbiavimas įmonėje įgyvendinant nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos priemones. Bendrieji reikalavimai darbo vietoms įrengti	1	Pagal poreikį
1.1.4.	Privalomi darbuotojų sveikatos patikrinimai (tikslas ir jų organizavimas). Darbdavio ir darbuotojų veiksmai kilus pavojui ir pirmosios pagalbos organizavimas įmonėje	1	Pagal poreikį
1.1.5.	Darbdavio teisės ir pareigos užtikrinant darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus. Darbuotojų pareigos ir teisės siekiant, kad būtų sudarytos saugios ir sveikatai nekenksmingos darbo sąlygos. Darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vertinimo principai	Pagal poreikį	Pagal poreikį
1.1.6.	Darbo ir poilsio laiko organizavimas įmonėje. Kasdienis ir kassavaitinis poilsio laikas. Specialios ir papildomos pertraukos	Pagal poreikį	Pagal poreikį
1.2.	Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo paskirtis ir taikymas, potencialiai pavojingų įrenginių (toliau – įrenginiai) techninės būklės tikrinimas, nuolatinė priežiūra.	1	Pagal poreikį

	Įrenginių, kuriems taikoma Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo nustatyta priežiūra, grupės, įrenginių priežiūros organizavimas. Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registras, įgaliosios įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigos ir jų funkcijos, įrenginių savininkų pareigos ir teisės, nuolatinės įrenginių priežiūros paslaugas teikiančių įmonių licencijavimas		
1.3.	Techniniai reglamentai ir jų reikalavimai į rinką tiekiamoms asmeninėms apsaugos priemonėms, įrenginiams ir kitoms darbo priemonėms	1	Pagal poreikį
1.4.	Esminiai Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo ir kitų darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimai:		
1.4.1.	Darboviečių įrengimo, naudojamų darbo įrenginių, saugos ir sveikatos ženklų įrengimo darbovietėse, darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis, buities, sanitarinių ir higienos patalpų įrengimo reikalavimai užtikrinant darbuotojų saugą ir sveikatą. Kolektyvinės saugos priemonės	3	Pagal poreikį
1.4.2.	Pavojingų darbų organizavimas ir vykdymas. Pavojingų darbų saugaus atlikimo tvarka	1,5	Pagal poreikį
1.4.3.	Krovinių tvarkymo rankomis, darbo su videoterminalais reikalavimai	0,5	Pagal poreikį
1.4.4.	Fiziniai veiksniai (triukšmas, vibracija, elektromagnetiniai laukai, dirbtinė optinė spinduliuotė, apšvieta, mikroklimatas), jų poveikis darbuotojų sveikatai	1,5	Pagal poreikį
1.4.5.	Cheminiai veiksniai. Kancerogenai ir mutagenai, asbestas. Biologiniai veiksniai. Jų poveikis darbuotojų sveikatai	0,5	Pagal poreikį
1.4.6.	Darbuotojų, dirbančių potencialiai sprogioje aplinkoje, saugos reikalavimai. Fiziniai veiksniai, jų poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai, pavojų identifikavimas	3	Pagal poreikį
1.4.7.	Ergonominiai rizikos veiksniai. Psichosocialiniai rizikos veiksniai. Jų poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai	1	Pagal poreikį
1.5.	Profesinės rizikos vertinimas:		
1.5.1.	Profesinės rizikos vertinimo bendrieji principai ir reikalavimai. Kompetencijos reikalavimai profesinės rizikos veiksnių tyrimo įstaigoms	0,5	Pagal poreikį
1.5.2.	Pavojų identifikavimas, rizikos darbuotojams tyrimas ir vertinimas. Profesinės rizikos vertinimo rezultatų įforminimas	3	Pagal poreikį
1.5.3.	Profesinės rizikos šalinimo ar mažinimo priemonių nustatymas, jų įgyvendinimo plano parengimas, priemonių veiksmingumo ir pakankamumo nustatymas	3	Pagal poreikį
1.6.	Ypatingos rizikos grupėms priskiriamų darbuotojų kategorijos:		
1.6.1.	Asmenys iki aštuoniolikos metų, jų įdarbinimas, sveikatos patikrinimai, darbo laikas, draudžiami dirbti darbai ir jų sveikatai kenksmingi, pavojingi veiksniai	0,5	Pagal poreikį
1.6.2.	Nėščios, neseniai pagimdžiusios ar krūtimi maitinančios darbuotojos, joms kenksmingos darbo sąlygos ir		

	pavojingi veiksniai		
1.6.3.	Neįgalūs asmenys, jų įdarbinimas, darbo sąlygos, sveikatos patikrinimai, darbo laikas	1	Pagal poreikį
1.6.4.	Darbuotojų, kurių darbo stažas iki vienerių metų, saugos ir sveikatos užtikrinimas.		
1.6.5.	Neblaivių darbuotojų nušalinimo nuo darbo veiksmai, neblaivumo prevencija		
1.7.	Darbuotojų, dirbančių nuotolinį darbą, ir laikinųjų darbuotojų sauga	Pagal poreikį	Pagal poreikį
1.8.	Darbuotojų saugos ir sveikatos srities mokymas ir žinių tikrinimas. Darbuotojų instruktavimas	1,5	Pagal poreikį
1.9.	Darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijos	0,5	Pagal poreikį
2.	NELAIMINGI ATSTITIKIMAI DARBE IR PROFESINĖS LIGOS BEI JŲ PREVENCIJA		
2.1.	Nelaimingi atsitikimai darbe, jų tyrimas ir apskaita. Dažniausios nelaimingų atsitikimų darbe priežastys, ekonominės veiklos rūšys, kurių įmonėse įvyksta daugiausia nelaimingų atsitikimų darbe, prevencijos priemonės	2	Pagal poreikį
2.2.	Profesinės ligos, jų atsiradimo priežastys ir nustatymo tvarka. Profesinių ligų priežasčių tyrimas. Dažniausios profesinių ligų priežastys, profesijos, kurių darbuotojai dažniausiai suserga profesinėmis ligomis. Prevencijos priemonės	0,5	
3.	BENDROSIOS ŽINIOS APIE TARPTAUTINĖS TEISĖS REIKALAVIMUS IR ORGANIZACIJAS		
3.1.	Europos Sąjungos ir Tarptautinės darbo organizacijos norminiai teisės aktai (reglamentai, direktyvos, konvencijos, rekomendacijos, standartai), jų ryšys su Lietuvos Respublikos norminiais teisės aktais, reglamentuojančiais darbuotojų saugą ir sveikatą, ir taikymo principai	0,5	Pagal poreikį
4.	GAISRINĖS SAUGOS IR APSAUGOS NUO ELEKTROS ORGANIZAVIMAS ĮMONĖJE		
4.1.	Gaisro gesinimo organizavimas. Darbuotojų evakavimo organizavimas ir evakavimo planai. Avarijų prevencija ir likvidavimo planai	Pagal poreikį	Pagal poreikį
4.2.	Elektros srovės poveikis ir keliamas pavojus žmogui. Elektros įrenginių eksploatavimo saugos taisyklių bendrieji reikalavimai	0,5	
5.	SOCIALINIS DIALOGAS ĮMONĖJE SUDARANT SAUGIAS IR SVEIKATAI NEKENKSMINGAS DARBO SĄLYGAS		
5.1.	Socialinė partnerystė, socialinio dialogo svarba, socialinio dialogo dalyviai įmonėje. Darbuotojų atstovai saugai ir sveikatai, įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos komitetai ir jų funkcijos	1,5	Pagal poreikį
6.	DARBUOTOJŲ DRAUDIMAS NUO NELAIMINGŲ ATSTITIKIMŲ DARBE IR PROFESINIŲ LIGŲ		
6.1	Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinis draudimas. Draudėjų priskyrimas nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifų grupei. Rodikliai, pagal kuriuos draudėjai priskiriami atitinkamai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifo grupei	Pagal poreikį	Pagal poreikį
7.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTAI ĮMONĖSE		

7.1.	Instrukcijos. Darbo tvarkos taisyklės. Pareigybių aprašymai	1,5	Pagal poreikį
8.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTŲ REIKALAVIMŲ LAIKYMOSI KONTROLĖ		
8.1	VDI funkcijos, VDI inspektorių teisės ir pareigos, teisės aktai	0,5	Pagal poreikį
8.2.	Administracinės atsakomybės už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimus taikymas (darbuotojams, darbdaviams)		
BENDRA MOKYMO PROGRAMOS TRUKMĖ		32	Pagal poreikį

3. Reikalavimai mokytojams:

3.1. aukštasis išsilavinimas ir ne mažesnė kaip 3 metų darbuotojų saugos ir sveikatos srities darbo patirtis;

3.2. gaisrinės saugos, elektrosaugos, socialinio dialogo temas dėstyti gali patirtį šioje srityje turintys asmenys;

3.3. kompetencijai tobulinti privaloma skirti ne mažiau kaip 16 valandų per metus;

3.4. kitus reikalavimus reglamentuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo įstatymas.

4. Reikalavimai mokymo proceso organizavimui:

4.1. Mokyti galima tik asmenis, su kuriais yra sudaryta mokymo sutartis. Mokymo sutartis sudaroma ne vėliau kaip pirmą mokymo dieną. Mokymo sutartyje turi būti nurodyta: sutarties numeris ir data, jos sudarymo vieta; profesinio mokymo teikėjo pavadinimas, kodas, adresas; profesinio mokymo teikėjo vardu sutartį sudariusio asmens vardas, pavardė, pareigos ir atstovavimo pagrindas; asmens, ketinančio mokytis, vardas, pavardė, asmens kodas arba gimimo data, adresas; mokymo programa, mokymo laikotarpis (pradžią, pabaigą), mokymo kaina už visą mokymą, galimybės nutraukti sutartį, kiti šalių įsipareigojimai. Mokymo sutartis sudaroma dviem egzemplioriais po vieną kiekvienai šaliai.

4.2. Mokymo sutartys registruojamos profesinio mokymo teikėjo vykdomų mokymų bendrame mokymo sutarčių registravimo žurnale. Mokymo sutarčių registravimo sistema neturi sudaryti sąlygų jas sudaryti atgaline data. Mokymo sutartis įsigalioja tinkamai ją įforminus, šalims pasirašius.

4.3. Profesinio mokymo teikėjas, prieš pradėdamas įgyvendinti mokymo programą, įskaitant ir mokymą nuotoliniu būdu, VDI Elektroninių paslaugų darbdaviams sistemoje (EPDS) praneša apie tai VDI, užpildydamas Reikalavimų mokymui darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais vykdyti kontrolinį klausimyną.

4.4. Profesinio mokymo teikėjas, organizuojantis mokymą nuotoliniu būdu, turi užtikrinti prieigą prie nuotolinio mokymo aplinkos; apskaityti mokymo (mokymosi) laiką nuotolinio mokymo aplinkoje; įvertinti, kaip besimokantysis supranta pateiktą temą, kaip atlieka užduotis; užtikrinti besimokančiam asmeniui mokymosi šioje aplinkoje pagalbą.

4.5. Mokymas apskaitomas profesinio mokymo teikėjo nustatyta tvarka.

4.6. Mokymo sutartys, mokymo apskaitos dokumentai saugojami vadovaujantis Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymu, siekiant pagrįsti juridinių asmenų veiklos skaidrumą ir atskaitingumą bei užtikrinti susijusių asmenų prievolos bei teisėtus interesus.

4.7. Mokymo metu besimokantieji turi įgyti žinių ir gebėjimų, reikalingų darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo priemonėms įmonėje praktiškai ir savarankiškai įgyvendinti (organizuoti).

4.8. Už mokymo proceso įgyvendinimą pagal mokymo programos reikalavimus, mokymo kokybę atsako profesinio mokymo teikėjas.

5. Reikalavimai materialiesiems ištekliams:

5.1. Mokymo patalpos turi būti patogios ir saugios mokymo procesui įgyvendinti.

5.2. Turi būti auditoriniam mokymo procesui įgyvendinti reikalinga įranga ir techninės (informacinės) teorinio ir praktinio mokymo priemonės (internetu ryšys, įranga mokymo medžiagai demonstruoti, vaizdinės mokymo priemonės ir kt.).

5.3. Nuotolinis mokymas vykdomas virtualioje mokymo aplinkoje²⁰.

6. Reikalingi metodiniai ištekliai:

6.1. Mokymo medžiaga pagal kiekvieną programos teorinio mokymo temą, parengta atsižvelgiant į ekonominės veiklos rūšių ypatumus.

6.2. Dalijamoji mokymosi medžiaga besimokantiejiems.

6.3. Plakatai, skaidrės, informacijos pristatymai, filmuota medžiaga, schemos ir pan. vaizdinės mokymo priemonės, atitinkančios mokymo turinį.

6.4. Darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų įgyvendinimo įmonėje dokumentacijos pavyzdžiai:

6.4.1. Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų laikymosi kontrolės įmonėje tvarkos aprašas;

6.4.2. Darbuotojų saugos ir sveikatos gerinimo priemonių planas;

6.4.3. Profesinės rizikos vertinimo objektų sąrašas ir rizikos vertinimo darbų planas;

6.4.4. Darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vidinę kontrolę įmonėje nustatantys dokumentai;

6.4.5. Profesinės rizikos įvertinimo kortelės;

6.4.6. Profesinės rizikos šalinimo ir mažinimo priemonių planas;

6.4.7. Darbuotojų atstovavimą įmonėje patvirtinantys dokumentai;

6.4.8. Darbuotojų instruktavimo, mokymo ir žinių tikrinimo įmonėje tvarkos aprašas;

6.4.9. Darbuotojų, dirbančių pavojingus darbus, mokymo ir darbuotojų saugos ir sveikatos srities žinių tikrinimo bei šių darbų saugaus atlikimo tvarkos aprašas;

6.4.10. Bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą įrodantys dokumentai (tvarkos aprašai ar kt.), reikalingi įgyvendinant darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų nuostatas, kai du ir daugiau darbdavių organizuoja darbus toje pačioje darbo vietoje ar darbo vietose;

6.4.11. Rizikos veiksnių įvertinimo, parenkant asmenines apsaugos priemones darbo vietoje, lentelė;

6.4.12. Asmeninių apsaugos priemonių išdavimo ir priėmimo tvarkos aprašas;

6.4.13. Darbuotojams nemokamai išduodamų asmeninių apsaugos priemonių sąrašas;

6.4.14. Darbuotojų privalomo sveikatos tikrinimo dokumentai;

6.4.15. Darbuotojų, kurie nesilaiko darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų, nušalinimo nuo darbo tvarkos aprašas;

6.4.16. Pavedimo įgyvendinti darbuotojų saugos ir sveikatos priemones darbdavio įgaliotam asmeniui, taip pat ir padalinio vadovui, įforminimo dokumentai (įsakymas, potvarkis, pareigybės aprašymas ar kt.);

6.4.17. Prevencinių priemonių (techninių, medicinos, teisinių, organizacinių ir kitų), skirtų nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijai, įgyvendinimo ir kontrolės tvarkos aprašas;

6.4.18. Darbuotojų evakavimo planas;

6.4.19. Galimos avarijos prevencijos ir likvidavimo planas;

6.4.20. Darbuotojų, vairuojančių antžeminio, oro ir vandens transporto priemones, sveikatos patikrinimų prieš jiems išvykstant į reisą tvarką nustatantis dokumentas;

²⁰ Virtuali mokymosi aplinka – tai sistema, kurioje yra įrankiai elektroninei mokymosi medžiagai pateikti, mokymosi veikloms organizuoti, bendrauti ir bendradarbiauti su besimokančiais, kurioje galima rasti pagrindinę ir papildomą mokymosi medžiagą, paskaitų įrašus, skaidres, atlikti testus ir įvairias užduotis bei mokyti (mokyti) kiekvienam patogiu metu, tempu, laiku.

6.4.21. Darbuotojų, vairuojančių juridinio asmens transporto priemones, tikrinimo ir medicininės apžiūros organizavimo tvarkos aprašas;

6.4.22. Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimų aktų ir incidentų tyrimų pavyzdžiai.

6.5. Testai, užduotys mokymosi pasiekimams įvertinti.

6.6. Praktinės užduotys, parengtos pagal programos temas.

7. Rekomenduojama papildoma literatūra ir kiti informacijos šaltiniai mokomajai medžiagai rengti:

7.1. Butkus, R. (2011). *Profesinės saugos valdymas*. Mokomoji knyga. Aleksandro Stulginskio universitetas;

7.2. Stankiuvienė, A. (2012). *Teisiniai darbuotojų saugos ir sveikatos pagrindai*. Mokomoji knyga. VGTU leidykla;

7.3. Ramonas, Z., Čikotienė, D. (2009). *Ergonomika. Žmonių saugos pagrindai*. Šiauliai: Lucilijus;

7.4. Čyras, P. (2003). *Profesinė sauga ir sveikata. Ergonomikos principai*. Vilnius: Vilniaus Gedimino technikos universiteto leidykla.

7.5. Techninis reglamentas „Mašinų sauga“.

7.6. Techninis reglamentas „Asmeninės apsaugos priemonės“.

7.7. Bendrinis ir teminiai įmonių tikrinimo klausimynai VDI interneto svetainėje www.vdi.lt

7.8. Metodinės rekomendacijos VDI interneto svetainėje www.vdi.lt

8. Metodiniai ištekliai turi būti sistemingai atnaujinami įvertinant darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų pakeitimus.

9. Teisė tikrintis žinias VDI suteikiama asmenims, baigusiems mokymo programą, ir profesinio mokymo teikėjui įsitikinus (įvertinus), kad asmuo geba atlikti funkcijas, nustatytas Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos pavyzdiniuose nuostatuose, bei yra pasirengęs tikrintis žinias VDI.

10. Profesinio mokymo teikėjas teikia informaciją VDI apie asmenis, kurie mokėsi ir baigė mokymo programą.

11. Nustačius, kad mokymo procesas įgyvendinamas nesilaikant mokymo programoje nustatytų reikalavimų, profesinio mokymo teikėjas netenka teisės vykdyti šią mokymo programą.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos vyriausiojo
valstybinio darbo inspektoriaus

2017 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. EV-78

**DARBDAVIO, DARBDAVIUI ATSTOVAUJANČIO ASMENS, ATLIEKANČIO
DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TARNYBOS FUNKCIJAS III GRUPĖS
EKONOMINĖS VEIKLOS RŪŠIŲ ĮMONĖSE, MOKYMO PROGRAMA**

1. Mokymo programos apibūdinimas:

1.1. Mokymo programa – tęstinio neformaliojo profesinio mokymo programa, kurią vykdyti gali profesinio mokymo teikėjas, atitinkantis Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus nustatytus reikalavimus.

1.2. Mokymo programos tikslas – darbdavius, darbdaviams atstovaujančius įmonių, įstaigų, organizacijų ar kitų organizacinių struktūrų (toliau – įmonės) vadovus prieš pradedant eksploatuoti įmonę ar teikti paslaugas supažindinti su bendrosiomis darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų nuostatomis ir reikalavimais, kad jie sugebėtų sudaryti darbuotojams saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas, įgytų gebėjimų vykdyti funkcijas, nustatytas Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos pavyzdiniuose nuostatuose ir patys atliktų darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas III grupės ekonominės veiklos rūšių įmonėse.

1.3. Minimalus būtinas išsilavinimas – vidurinis.

1.4. Tikslinės mokymo grupės – įmonių vadovai, ketinantys mažose įmonėse, vykdančiose veiklą, nurodytą Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdinių nuostatų 3 priede, kai įmonės darbuotojų skaičius neviršija šių nuostatų 8.3 papunktyje nurodyto darbuotojų skaičiaus (priklausomai nuo ekonominės veiklos – iki 49 darbuotojų), patys atlikti darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas.

1.5. Mokymo programos trukmė – 28 akademinės valandos (ne daugiau kaip po 8 akademinės valandas per dieną), atsižvelgiant į reikalavimus minimaliam išsilavinimui.

1.6. Įmonių vadovai, pasitikrinę darbuotojų saugos ir sveikatos žinias prieš pradedant vykdyti veiklą ar teikti paslaugas, nusprendę mažose įmonėse patys atlikti darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas, turi teisę mokytis pagal sutrumpintą mokymo programos planą (šios programos 2.2 punktas). Mokymo trukmė trumpinama 4-iomis valandomis, atsižvelgiant į Darbdavio, darbdaviui atstovaujančio asmens mokymo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais programos temas.

1.7. Mokymo proceso organizavimo būdai – auditorinis²¹ mokymas, nuotolinis²² mokymas.

1.8. Mokymo procesas gali būti organizuojamas:

1.8.1. profesinio mokymo teikėjo patalpose (auditorinis mokymas);

1.8.2. nuotoliniu mokymo (mokymosi) būdu;

1.8.3. mišriu²³ mokymo (mokymosi) būdu.

1.9. Mokymo metodai – pritaikyti suaugusiųjų mokymui, motyvuojantys mokytis.

1.10. Asmenims, baigusiems mokymo programą, suteikiama teisė tikrintis žinias iš darbuotojų saugos ir sveikatos srities Lietuvos Respublikos valstybinėje darbo inspekcijoje prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (VDI). Išlaikius šių žinių tikrinimo testą VDI, įgyjama

²¹ Auditorinis mokymas – tradicinis mokymo procesas, apimantis teorinį ir praktinį mokymą, kai mokytojas ir besimokantieji tuo pačiu metu yra toje pačioje vietoje (auditorijoje, klasėje).

²² Nuotolinis mokymas (mokymasis) – mokymas (mokymasis) naudojant informacijos ir ryšių technologijas virtualioje mokymosi aplinkoje, kai lektorius bei besimokantys asmenys dažniausiai būna nutolę laike ir erdvėje.

²³ Mišrus mokymas (mokymasis) – tai įvairių informacinių ir komunikacinių technologijų kombinacija, leidžiant parengti geriausiai konkrečiai auditorijai mokymo (mokymosi) programą, e. mokymo (mokymosi) elementus derinant su tiesioginėmis lektoriaus paskaitomis, konsultacijomis.

teisė būnant darbdaviu ar jo įgaliotu asmeniu atlikti darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas III grupės ekonominės veiklos rūšių mažose įmonėse.

1.11. Baigusieji šią mokymo programą atleidžiami nuo žinių tikrinimo pagal Darbdavio, darbdaviui atstovaujančio asmens mokymo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais programą.

2. Mokymo planas:

2.1. Įmonių vadovams, nepasitikrinusiems darbuotojų saugos ir sveikatos žinių prieš pradedant vykdyti veiklą ar teikti paslaugas:

Eil. Nr.	Mokymo temų, potemių pavadinimas	Auditorinių valandų skaičius	Savarankiško mokymosi valandų skaičius
1.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISINĖ BAZĖ		
1.1.	Darbuotojų sauga ir sveikata:		
1.1.1.	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo paskirtis. Darbuotojų saugos ir sveikatos viešasis administravimas. Darbdavio pareiga ir jos realizavimas įmonėje – darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų įgyvendinimo įmonėse organizavimas ir bendrieji darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo principai, kuriais privalo vadovautis darbdavys, siekdamas apsaugoti darbuotojus nuo esamų ar galimų profesinės rizikos veiksmų poveikio	0,5	Pagal poreikį
1.1.2.	Darbuotojų saugos ir sveikatos politikos formavimas įmonėje. Darbuotojų saugos ir sveikatos vidinės kontrolės sistema įmonėje	1	Pagal poreikį
1.1.3.	Darbdavių ir darbuotojų atstovų bendradarbiavimas įmonėje įgyvendinant nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos priemones. Bendrieji reikalavimai darbo vietoms įrengti	1	Pagal poreikį
1.1.4.	Privalomi darbuotojų sveikatos patikrinimai (tikslas ir jų organizavimas). Darbdavio ir darbuotojų veiksmai kilus pavojui ir pirmosios pagalbos organizavimas įmonėje	1	Pagal poreikį
1.1.5.	Darbdavio teisės ir pareigos užtikrinant darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus. Darbuotojų pareigos ir teisės siekiant, kad būtų sudarytos saugios ir sveikatai nekenksmingos darbo sąlygos. Darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vertinimo principai	1	Pagal poreikį
1.1.6.	Darbo ir poilsio laiko organizavimas įmonėje. Kasdienis ir kas savaitinis poilsio laikas. Specialios ir papildomos pertraukos	1	Pagal poreikį
1.2.	Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo paskirtis ir taikymas, potencialiai pavojingų įrenginių (toliau – įrenginiai) techninės būklės tikrinimas, nuolatinė priežiūra. Įrenginių, kuriems taikoma Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo nustatyta priežiūra, grupės, įrenginių priežiūros organizavimas.	0,5	Pagal poreikį

	Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registras, įgaliosios įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigos ir jų funkcijos, įrenginių savininkų pareigos ir teisės, nuolatinės įrenginių priežiūros paslaugas teikiančių įmonių licencijavimas		
1.3.	Techniniai reglamentai ir jų reikalavimai į rinką tiekiamoms asmeninėms apsaugos priemonėms, įrenginiams ir kitoms darbo priemonėms	0,5	Pagal poreikį
1.4.	Esminiai Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo ir kitų darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimai:		
1.4.1.	Darboviečių įrengimo, naudojamų darbo įrenginių, saugos ir sveikatos ženklų įrengimo darbovietėse, darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis, buities, sanitarinių ir higienos patalpų įrengimo reikalavimai užtikrinant darbuotojų saugą ir sveikatą	2	Pagal poreikį
1.4.2.	Pavojingų darbų organizavimas ir vykdymas. Pavojingų darbų saugaus atlikimo tvarka	0,5	Pagal poreikį
1.4.3.	Krovinių tvarkymo rankomis, darbo su videoterminalais reikalavimai	0,5	Pagal poreikį
1.4.4.	Fiziniai veiksniai (triukšmas, vibracija, elektromagnetiniai laukai, dirbtinė optinė spinduliuotė, apšvieta, mikroklimatas), jų poveikis darbuotojų sveikatai	0,5	Pagal poreikį
1.4.5.	Cheminiai veiksniai. Kancerogenai ir mutagenai, asbestas. Biologiniai veiksniai. Jų poveikis darbuotojų sveikatai		
1.4.6.	Darbuotojų, dirbančių potencialiai sprogioje aplinkoje, saugos reikalavimai. Fiziniai veiksniai, jų poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai	1,5	Pagal poreikį
1.4.7.	Ergonominiai rizikos veiksniai. Psichosocialiniai rizikos veiksniai. Jų poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai	0,5	Pagal poreikį
1.5.	Profesinės rizikos vertinimas:		
1.5.1.	Profesinės rizikos vertinimo bendrieji principai ir reikalavimai. Kompetencijos reikalavimai profesinės rizikos veiksnių tyrimo įstaigoms	0,5	Pagal poreikį
1.5.2.	Pavojų identifikavimas, rizikos darbuotojams tyrimas ir vertinimas. Profesinės rizikos vertinimo rezultatų įforminimas	2	Pagal poreikį
1.5.3.	Profesinės rizikos šalinimo ar mažinimo priemonių nustatymas, jų įgyvendinimo plano parengimas, priemonių veiksmingumo ir pakankamumo nustatymas	1,5	Pagal poreikį
1.6.	Ypatingos rizikos grupėms priskiriamų darbuotojų kategorijos:		
1.6.1.	Asmenys iki aštuoniolikos metų, jų įdarbinimas, sveikatos patikrinimai, darbo laikas, draudžiami dirbti darbai ir jų sveikatai kenksmingi, pavojingi veiksniai	0,5	Pagal poreikį
1.6.2.	Nėščios, neseniai pagimdžiusios ar krūtimi maitinančios darbuotojos, joms kenksmingos darbo sąlygos ir pavojingi veiksniai		
1.6.3.	Neįgalūs asmenys, jų įdarbinimas, darbo sąlygos, sveikatos patikrinimai, darbo laikas	1	Pagal poreikį

1.6.4.	Darbuotojų, kurių darbo stažas iki vienerių metų, saugos ir sveikatos užtikrinimas		
1.6.5.	Neblaivių darbuotojų nušalinimo nuo darbo veiksmas, neblaivumo prevencija		
1.7.	Darbuotojų, dirbančių nuotolinį darbą, ir laikinųjų darbuotojų sauga	0,5	Pagal poreikį
1.8.	Darbuotojų saugos ir sveikatos srities mokymas ir žinių tikrinimas. Darbuotojų instruktavimas	1,5	Pagal poreikį
1.9.	Darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijos	1	Pagal poreikį
2.	NELAIMINGI ATSTITIKIMAI DARBE IR PROFESINĖS LIGOS BEI JŲ PREVENCIJA		
2.1.	Nelaimingi atsitikimai darbe, jų tyrimas ir apskaita. Dažniausios nelaimingų atsitikimų darbe priežastys, ekonominės veiklos rūšys, kurių įmonėse įvyksta daugiausia nelaimingų atsitikimų darbe, prevencijos priemonės	2	Pagal poreikį
2.2.	Profesinės ligos, jų atsiradimo priežastys ir nustatymo tvarka. Profesinių ligų priežasčių tyrimas. Dažniausios profesinių ligų priežastys, profesijos, kurių darbuotojai dažniausiai susergera profesinėmis ligomis. Prevencijos priemonės	0,5	Pagal poreikį
3.	BENDROSIOJŲ ŽINIŲ APIE TARPTAUTINĖS TEISĖS REIKALAVIMUS IR ORGANIZACIJAS		
3.1.	Europos Sąjungos ir Tarptautinės darbo organizacijos norminiai teisės aktai (reglamentai, direktyvos, konvencijos, rekomendacijos, standartai), jų ryšys su Lietuvos Respublikos norminiais teisės aktais, reglamentuojančiais darbuotojų saugą ir sveikatą, ir taikymo principai	0,5	Pagal poreikį
4.	GAISRINĖS SAUGOS IR APSAUGOS NUO ELEKTROS ORGANIZAVIMAS ĮMONĖJE		
4.1.	Gaisro gesinimo organizavimas. Darbuotojų evakavimo organizavimas ir evakavimo planai. Avarijų prevencija ir likvidavimo planai	0,5	Pagal poreikį
4.2.	Elektros srovės poveikis ir keliamas pavojus žmogui. Elektros įrenginių eksploatavimo saugos taisyklių bendrieji reikalavimai	0,5	Pagal poreikį
5.	SOCIALINIS DIALOGAS ĮMONĖJE SUDARANT SAUGIAS IR SVEIKATAI NEKENKSMINGAS DARBO SĄLYGAS		
5.1.	Socialinė partnerystė, socialinio dialogo svarba, socialinio dialogo dalyviai įmonėje. Darbuotojų atstovai saugai ir sveikatai, įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos komitetai ir jų funkcijos	1,5	Pagal poreikį
6.	DARBUOTOJŲ DRAUDIMAS NUO NELAIMINGŲ ATSTITIKIMŲ DARBE IR PROFESINIŲ LIGŲ		
6.1	Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinis draudimas. Draudėjų priskyrimas nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifų grupei. Rodikliai, pagal kuriuos draudėjai priskiriami atitinkamai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifo grupei	0,5	Pagal poreikį
7.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTAI ĮMONĖSE		
7.1.	Instrukcijos. Darbo tvarkos taisyklės. Pareigybių	1	Pagal poreikį

	aprašymai		
8.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTŲ REIKALAVIMŲ LAIKYMOSI KONTROLĖ		
8.1	VDI funkcijos, VDI inspektorių teisės ir pareigos, teisės aktai	0,5	Pagal poreikį
8.2.	Administracinės atsakomybės už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimus taikymas (darbuotojams, darbdaviams)		
Iš viso valandų mokymui ir mokymuisi:		28	Pagal poreikį

2.2. Įmonių vadovams, pasitikrinsiems darbuotojų saugos ir sveikatos žinias prieš pradedant vykdyti veiklą ar teikti paslaugas:

Eil. Nr.	Mokymo temų, potemių pavadinimas	Auditorinių valandų skaičius	Savarankiško mokymosi valandų skaičius
1.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISINĖ BAZĖ		
1.1.	Darbuotojų sauga ir sveikata:		
1.1.1.	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo paskirtis. Darbuotojų saugos ir sveikatos viešasis administravimas. Darbdavio pareiga ir jos realizavimas įmonėje – darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų įgyvendinimo įmonėse organizavimas ir bendrieji darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo principai, kuriais privalo vadovautis darbdavys, siekdamas apsaugoti darbuotojus nuo esamų ar galimų profesinės rizikos veiksnių poveikio	Pagal poreikį	Pagal poreikį
1.1.2.	Darbuotojų saugos ir sveikatos politikos formavimas įmonėje. Darbuotojų saugos ir sveikatos vidinės kontrolės sistema įmonėje	Pagal poreikį	Pagal poreikį
1.1.3.	Darbdavių ir darbuotojų atstovų bendradarbiavimas įmonėje įgyvendinant nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos priemones. Bendrieji reikalavimai darbo vietoms įrengti	1	Pagal poreikį
1.1.4.	Privalomi darbuotojų sveikatos patikrinimai (tikslas ir jų organizavimas). Darbdavio ir darbuotojų veiksmai kilus pavojui ir pirmosios pagalbos organizavimas įmonėje	1	Pagal poreikį
1.1.5.	Darbdavio teisės ir pareigos užtikrinant darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus. Darbuotojų pareigos ir teisės siekiant, kad būtų sudarytos saugios ir sveikatai nekenksmingos darbo sąlygos. Darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vertinimo principai	Pagal poreikį	Pagal poreikį
1.1.6.	Darbo ir poilsio laiko organizavimas įmonėje. Kasdienis ir kassavaitinis poilsio laikas. Specialios ir papildomos pertraukos	0,5	Pagal poreikį
1.2.	Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo paskirtis ir taikymas, potencialiai	0,5	Pagal poreikį

	pavojingų įrenginių (toliau – įrenginiai) techninės būklės tikrinimas, nuolatinė priežiūra. Įrenginių, kuriems taikoma Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo nustatyta priežiūra, grupės, įrenginių priežiūros organizavimas. Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registras, įgaliotos įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigos ir jų funkcijos, įrenginių savininkų pareigos ir teisės, nuolatinės įrenginių priežiūros paslaugas teikiančių įmonių licencijavimas		
1.3.	Techniniai reglamentai ir jų reikalavimai į rinką tiekiamoms asmeninėms apsaugos priemonėms, įrenginiams ir kitoms darbo priemonėms	0,5	Pagal poreikį
1.4.	Esminiai Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo ir kitų darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimai:		
1.4.1.	Darboviečių įrengimo, naudojamų darbo įrenginių, saugos ir sveikatos ženklų įrengimo darbovietėse, darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis, buities, sanitarinių ir higienos patalpų įrengimo reikalavimai užtikrinant darbuotojų saugą ir sveikatą	2	Pagal poreikį
1.4.2.	Pavojingų darbų organizavimas ir vykdymas. Pavojingų darbų saugaus atlikimo tvarka	0,5	Pagal poreikį
1.4.3.	Krovinių tvarkymo rankomis, darbo su videoterminalais reikalavimai	0,5	Pagal poreikį
1.4.4.	Fizikiniai veiksniai (triukšmas, vibracija, elektromagnetiniai laukai, dirbtinė optinė spinduliuotė, apšvieta, mikroklimatas), jų poveikis darbuotojų sveikatai	0,5	Pagal poreikį
1.4.5.	Cheminiai veiksniai. Kancerogenai ir mutagenai, asbestas. Biologiniai veiksniai. Jų poveikis darbuotojų sveikatai		
1.4.6.	Darbuotojų, dirbančių potencialiai sprogioje aplinkoje, saugos reikalavimai. Fiziniai veiksniai, jų poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai	1,5	Pagal poreikį
1.4.7.	Ergonominiai rizikos veiksniai. Psichosocialiniai rizikos veiksniai. Jų poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai	0,5	Pagal poreikį
1.5.	Profesinės rizikos vertinimas:		
1.5.1.	Profesinės rizikos vertinimo bendrieji principai ir reikalavimai. Kompetencijos reikalavimai profesinės rizikos veiksnių tyrimo įstaigoms	0,5	Pagal poreikį
1.5.2.	Pavojų identifikavimas, rizikos darbuotojams tyrimas ir vertinimas. Profesinės rizikos vertinimo rezultatų įforminimas	2	Pagal poreikį
1.5.3.	Profesinės rizikos šalinimo ar mažinimo priemonių nustatymas, jų įgyvendinimo plano parengimas, priemonių veiksmingumo ir pakankamumo nustatymas	1,5	Pagal poreikį
1.6.	Ypatingos rizikos grupėms priskiriamų darbuotojų kategorijos:		

1.6.1.	Asmenys iki aštuoniolikos metų, jų įdarbinimas, sveikatos patikrinimai, darbo laikas, draudžiami dirbti darbai ir jų sveikatai kenksmingi, pavojingi veiksniai	0,5	Pagal poreikį
1.6.2.	Nėščios, neseniai pagimdžiusios ar krūtimi maitinančios darbuotojos, joms kenksmingos darbo sąlygos ir pavojingi veiksniai		
1.6.3.	Neįgalūs asmenys, jų įdarbinimas, darbo sąlygos, sveikatos patikrinimai, darbo laikas	1	Pagal poreikį
1.6.4.	Darbuotojų, kurių darbo stažas iki vienerių metų, saugos ir sveikatos užtikrinimas		
1.6.5.	Neblaivių darbuotojų nušalinimo nuo darbo veiksmų, neblaivumo prevencija		
1.7.	Darbuotojų, dirbančių nuotolinį darbą, ir laikinųjų darbuotojų sauga	0,5	Pagal poreikį
1.8.	Darbuotojų saugos ir sveikatos srities mokymas ir žinių tikrinimas. Darbuotojų instruktavimas	1,5	Pagal poreikį
1.9.	Darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijos	1	Pagal poreikį
2.	NELAIMINGI ATSTITIKIMAI DARBE IR PROFESINĖS LIGOS BEI JŲ PREVENCIJA		
2.1.	Nelaimingi atsitikimai darbe, jų tyrimas ir apskaita. Dažniausios nelaimingų atsitikimų darbe priežastys, ekonominės veiklos rūšys, kurių įmonėse įvyksta daugiausia nelaimingų atsitikimų darbe, prevencijos priemonės	2	Pagal poreikį
2.2.	Profesinės ligos, jų atsiradimo priežastys ir nustatymo tvarka. Profesinių ligų priežasčių tyrimas. Dažniausios profesinių ligų priežastys, profesijos, kurių darbuotojai dažniausiai suserga profesinėmis ligomis. Prevencijos priemonės	0,5	Pagal poreikį
3.	BENDROSIOS ŽINIOS APIE TARPTAUTINĖS TEISĖS REIKALAVIMUS IR ORGANIZACIJAS		
3.1.	Europos Sąjungos ir Tarptautinės darbo organizacijos norminiai teisės aktai (reglamentai, direktyvos, konvencijos, rekomendacijos, standartai), jų ryšys su Lietuvos Respublikos norminiais teisės aktais, reglamentuojančiais darbuotojų saugą ir sveikatą, ir taikymo principai	0,5	Pagal poreikį
4.	GAISRINĖS SAUGOS IR APSAUGOS NUO ELEKTROS ORGANIZAVIMAS ĮMONĖJE		
4.1.	Gaisro gesinimo organizavimas. Darbuotojų evakavimo organizavimas ir evakavimo planai. Avarijų prevencija ir likvidavimo planai	Pagal poreikį	Pagal poreikį
4.2.	Elektros srovės poveikis ir keliamas pavojus žmogui. Elektros įrenginių eksploatavimo saugos taisyklių bendrieji reikalavimai	0,5	Pagal poreikį
5.	SOCIALINIS DIALOGAS ĮMONĖJE SUDARANT SAUGIAS IR SVEIKATAI NEKENKSMINGAS DARBO SĄLYGAS		
5.1.	Socialinė partnerystė, socialinio dialogo svarba, socialinio dialogo dalyviai įmonėje. Darbuotojų atstovai saugai ir sveikatai, įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos komitetai ir jų funkcijos	1,5	Pagal poreikį
6.	DARBUOTOJŲ DRAUDIMAS NUO NELAIMINGŲ ATSTITIKIMŲ DARBE IR		

	PROFESINIŲ LIGŲ		
6.1.	Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinis draudimas. Draudėjų priskyrimas nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifų grupei. Rodikliai, pagal kuriuos draudėjai priskiriami atitinkamai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifo grupei	Pagal poreikį	Pagal poreikį
7.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTAI ĮMONĖSE		
7.1.	Instrukcijos. Darbo tvarkos taisyklės. Pareigybių aprašymai	1	Pagal poreikį
8.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTŲ REIKALAVIMŲ LAIKYMOSI KONTROLĖ		
8.1.	VDI funkcijos, VDI inspektorių teisės ir pareigos, teisės aktai	0,5	Pagal poreikį
8.2.	Administracinės atsakomybės už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimus taikymas (darbuotojams, darbdaviams)		
Iš viso valandų mokymui ir mokymuisi:		24	Pagal poreikį

3. Reikalavimai mokytojams:

3.1. aukštasis išsilavinimas ir ne mažesnė kaip 3 metų darbuotojų saugos ir sveikatos srities darbo patirtis;

3.2. gaisrinės saugos, elektrosaugos, socialinio dialogo temas dėstyti gali patirtį šioje srityje turintys asmenys;

3.3. kompetencijai tobulinti privaloma skirti ne mažiau kaip 16 valandų per metus;

3.4. kitus reikalavimus reglamentuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo įstatymas.

4. Reikalavimai mokymo proceso organizavimui:

4.1. Mokyti galima tik asmenis, su kuriais yra sudaryta mokymo sutartis. Mokymo sutartis sudaroma ne vėliau kaip pirmą mokymo dieną. Mokymo sutartyje turi būti nurodyta: sutarties numeris ir data, jos sudarymo vieta; profesinio mokymo teikėjo pavadinimas, kodas, adresas; profesinio mokymo teikėjo vardu sutartį sudariusio asmens vardas, pavardė, pareigos ir atstovavimo pagrindas; asmens, ketinančio mokytis, vardas, pavardė, asmens kodas arba gimimo data, adresas; mokymo programa, mokymo laikotarpis (pradžią, pabaigą), mokymo kaina už visą mokymą, galimybės nutraukti sutartį, kiti šalių įsipareigojimai. Mokymo sutartis sudaroma dviem egzemplioriais po vieną kiekvienai šaliai.

4.2. Mokymo sutartys registruojamos profesinio mokymo teikėjo vykdomų mokymų bendrame mokymo sutarčių registravimo žurnale. Mokymo sutarčių registravimo sistema neturi sudaryti sąlygų jas sudaryti atgaline data. Mokymo sutartis įsigalioja tinkamai ją įforminus, šalims pasirašius.

4.3. Profesinio mokymo teikėjas, prieš pradėdamas įgyvendinti mokymo programą, įskaitant ir mokymą nuotoliniu būdu, VDI Elektroninių paslaugų darbdaviams sistemoje (EPDS) praneša apie tai VDI, užpildydamas Reikalavimų mokymui darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais vykdyti kontrolinį klausimyną.

4.4. Profesinio mokymo teikėjas, organizuojantis mokymą nuotoliniu būdu, turi užtikrinti prieigą prie nuotolinio mokymo aplinkos; apskaityti mokymo (mokymosi) laiką nuotolinio mokymo aplinkoje; įvertinti, kaip besimokantysis supranta pateiktą temą, kaip atlieka užduotis; užtikrinti besimokančiam asmeniui mokymosi šioje aplinkoje pagalbą.

4.5. Mokymas apskaitomas profesinio mokymo teikėjo nustatyta tvarka.

4.6. Mokymo sutartys, mokymo apskaitos dokumentai saugojami vadovaujantis Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymu, siekiant pagrįsti juridinių asmenų veiklos skaidrumą ir atskaitingumą bei užtikrinti susijusių asmenų prievolos bei teisėtus interesus.

4.7. Mokymo metu besimokantieji turi įgyti žinių ir gebėjimų, reikalingų darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo priemonėms įmonėje praktiškai ir savarankiškai įgyvendinti (organizuoti).

4.8. Už mokymo proceso įgyvendinimą pagal mokymo programos reikalavimus, mokymo kokybę atsako profesinio mokymo teikėjas.

5. Reikalavimai materialiesiems ištekliams:

5.1. Mokymo patalpos turi būti patogios ir saugios mokymo procesui įgyvendinti.

5.2. Turi būti auditoriniam mokymo procesui įgyvendinti reikalinga įranga ir techninės (informacinės) teorinio ir praktinio mokymo priemonės (interneto ryšys, įranga mokymo medžiagai demonstruoti, vaizdinės mokymo priemonės ir kt.).

5.3. Nuotolinis mokymas vykdomas virtualioje mokymo aplinkoje²⁴.

6. Reikalingi metodiniai ištekliai:

6.1. Mokymo medžiaga pagal kiekvieną programos teorinio mokymo temą, parengta atsižvelgiant į ekonominės veiklos rūšių ypatumus.

6.2. Dalijamoji mokymosi medžiaga besimokantiesiems.

6.3. Plakatai, skaidrės, informacijos pristatymai, filmuota medžiaga, schemas ir pan. vaizdinės mokymo priemonės, atitinkančios mokymo turinį.

6.4. Darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų įgyvendinimo įmonėje dokumentacijos pavyzdžiai:

6.4.1. Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų laikymosi kontrolės įmonėje tvarkos aprašas;

6.4.2. Darbuotojų saugos ir sveikatos gerinimo priemonių planas;

6.4.3. Profesinės rizikos vertinimo objektų sąrašas ir rizikos vertinimo darbų planas;

6.4.4. Darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vidinę kontrolę įmonėje nustatantys dokumentai;

6.4.5. Profesinės rizikos įvertinimo kortelės;

6.4.6. Profesinės rizikos šalinimo ir mažinimo priemonių planas;

6.4.7. Darbuotojų atstovavimą įmonėje patvirtinantys dokumentai;

6.4.8. Darbuotojų instruktavimo, mokymo ir žinių tikrinimo įmonėje tvarkos aprašas;

6.4.9. Darbuotojų, dirbančių pavojingus darbus, mokymo ir darbuotojų saugos ir sveikatos srities žinių tikrinimo bei šių darbų saugaus atlikimo tvarkos aprašas;

6.4.10. Bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą įrodantys dokumentai (tvarkos aprašai ar kt.), reikalingi įgyvendinant darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų nuostatas, kai du ir daugiau darbdavių organizuoja darbus toje pačioje darbo vietoje ar darbo vietose;

6.4.11. Rizikos veiksnių įvertinimo, parenkant asmenines apsaugos priemones darbo vietoje, lentelė;

6.4.12. Asmeninių apsaugos priemonių išdavimo ir priėmimo tvarkos aprašas;

6.4.13. Darbuotojams nemokamai išduodamų asmeninių apsaugos priemonių sąrašas;

6.4.14. Darbuotojų privalomo sveikatos tikrinimo dokumentai;

6.4.15. Darbuotojų, kurie nesilaiko darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų, nušalinimo nuo darbo tvarkos aprašas;

²⁴ Virtuali mokymosi aplinka – tai sistema, kurioje yra įrankiai elektroninei mokymosi medžiagai pateikti, mokymosi veikloms organizuoti, bendrauti ir bendradarbiauti su besimokančiais, kurioje galima rasti pagrindinę ir papildomą mokymosi medžiagą, paskaitų įrašus, skaidres, atlikti testus ir įvairias užduotis bei mokyti (mokyti) kiekvienam patogiu metu, tempu, laiku

6.4.16. Pavedimo įgyvendinti darbuotojų saugos ir sveikatos priemonės darbdavio įgaliotam asmeniui, taip pat ir padalinio vadovui, įforminimo dokumentai (įsakymas, potvarkis, pareigybės aprašymas ar kt.);

6.4.17. Prevencinių priemonių (techninių, medicinos, teisinių, organizacinių ir kitų), skirtų nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijai, įgyvendinimo ir kontrolės tvarkos aprašas;

6.4.18. Darbuotojų evakavimo planas;

6.4.19. Galimos avarijos prevencijos ir likvidavimo planas;

6.4.20. Darbuotojų, vairuojančių antžeminio, oro ir vandens transporto priemones, sveikatos patikrinimų prieš jiems išvykstant į reisą tvarką nustatantis dokumentas;

6.4.21. Darbuotojų, vairuojančių juridinio asmens transporto priemones, tikrinimo ir medicininės apžiūros organizavimo tvarkos aprašas;

6.4.22. Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimų aktų ir incidentų tyrimų pavyzdžiai.

6.5. Testai, užduotys mokymosi pasiekimams įvertinti.

6.6. Praktinės užduotys, parengtos pagal programos temas.

7. Rekomenduojama papildoma literatūra ir kiti informacijos šaltiniai mokomajai medžiagai rengti:

7.1. Butkus, R. (2011). *Profesinės saugos valdymas*. Mokomoji knyga. Aleksandro Stulginskio universitetas;

7.2. Stankiuvienė, A. (2012). *Teisiniai darbuotojų saugos ir sveikatos pagrindai*. Mokomoji knyga. VGTU leidykla;

7.3. Ramonas, Z., Čikotienė, D. (2009). *Ergonomika. Žmonių saugos pagrindai*. Šiauliai: Lucilijus;

7.4. Čyras, P. (2003). *Profesinė sauga ir sveikata. Ergonomikos principai*. Vilnius: Vilniaus Gedimino technikos universiteto leidykla.

7.5. Techninis reglamentas „Mašinų sauga“.

7.6. Techninis reglamentas „Asmeninės apsaugos priemonės“.

7.7. Bendrinis ir teminiai įmonių tikrinimo klausimynai VDI interneto svetainėje www.vdi.lt

7.8. Metodinės rekomendacijos VDI interneto svetainėje www.vdi.lt

8. Metodiniai ištekliai turi būti sistemingai atnaujinami įvertinant darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų pakeitimus.

9. Teisė tikrintis žinias VDI suteikiama asmenims, baigusiems mokymo programą, ir profesinio mokymo teikėjui įsitikinus (įvertinus), kad asmuo geba atlikti funkcijas, nustatytas Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos pavyzdiniuose nuostatuose, bei yra pasirengęs tikrintis žinias VDI.

10. Profesinio mokymo teikėjas teikia informaciją VDI apie asmenis, kurie mokėsi ir baigė mokymo programą.

11. Nustačius, kad mokymo procesas įgyvendinamas nesilaikant mokymo programoje nustatytų reikalavimų, profesinio mokymo teikėjas netenka teisės vykdyti šią mokymo programą.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos vyriausiojo
valstybinio darbo inspektoriaus

2017 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. EV-78

DARBDAVIO ĮGALIOTO ASMENS, ATLIEKANČIO DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TARNYBOS FUNKCIJAS VISŲ EKONOMINĖS VEIKLOS RŪŠIŲ ĮMONĖSE, MOKYMO PROGRAMA

1. Mokymo programos apibūdinimas:

1.1. Mokymo programa – tęstinio neformaliojo profesinio mokymo programa, kurią vykdyti gali profesinio mokymo teikėjas, atitinkantis Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus nustatytus reikalavimus.

1.2. Mokymo programos tikslas – darbdavio įgaliotiems asmenims, kuriems pavedama atlikti darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas visų ekonominės veiklos rūšių įmonėse, įgyti gebėjimų atlikti funkcijas, nustatytas Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdiniuose nuostatuose.

1.3. Minimalus būtinas išsilavinimas – aukštasis.

1.4. Tikslinės mokymo grupės – darbdavio įgalioti asmenys, kuriems pavedama atlikti darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas mažose įmonėse, vykdančiose veiklą, nurodytą Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdinių nuostatų 1–3 prieduose, kai įmonės darbuotojų skaičius neviršija šių nuostatų 8.1–8.3 papunkčiuose nurodyto darbuotojų skaičiaus (priklausomai nuo ekonominės veiklos – iki 9, 19 ar 49 darbuotojų).

1.5. Mokymo programos trukmė – 40 akademinių valandų (ne daugiau kaip 8 akademinės valandos per dieną)

1.6. Mokymo proceso organizavimo būdai – auditorinis²⁵ mokymas, nuotolinis²⁶ mokymas.

1.7. Mokymo procesas gali būti organizuojamas:

1.7.1. profesinio mokymo teikėjo patalpose (auditorinis mokymas);

1.7.2. nuotoliniu mokymo (mokymosi) būdu;

1.7.3. mišriuoju²⁷ mokymo (mokymosi) būdu.

1.8. Mokymo metodai – pritaikyti suaugusiųjų mokymui (mokymuisi), motyvuojantys mokytis.

1.9. Asmenims, baigusiems mokymo programą, suteikiama teisė tikrintis žinias iš darbuotojų saugos ir sveikatos srities Lietuvos Respublikos valstybinėje darbo inspekcijoje prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (VDI). Išlaikius šių žinių tikrinimo testą VDI, įgyjama teisė atlikti darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas visų ekonominės veiklos rūšių mažose įmonėse.

2. Mokymo planas:

Eil. Nr.	Mokymo temų, potemių pavadinimas	Auditorinių valandų skaičius	Savarankiško mokymosi valandų skaičius
-----------------	---	---	---

²⁵ Auditorinis mokymas – tradicinis mokymo procesas, apimantis teorinį ir praktinį mokymą, kai mokytojas ir besimokantieji tuo pačiu metu yra toje pačioje vietoje (auditorijoje, klasėje).

²⁶ Nuotolinis mokymas (mokymasis) – mokymas (mokymasis) naudojant informacijos ir ryšių technologijas virtualioje mokymosi aplinkoje, kai lektorius bei besimokantys asmenys dažniausiai būna nutolę laike ir erdvėje.

²⁷ Mišrus mokymas (mokymasis) – tai įvairių informacinių ir komunikacinių technologijų kombinacija, leidžiant parengti geriausią konkrečiai auditorijai mokymo (mokymosi) programą, e. mokymo (mokymosi) elementus derinant su tiesioginėmis lektoriaus paskaitomis, konsultacijomis.

1.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISINĖ BAZĖ		
1.1.	Darbuotojų sauga ir sveikata:		
1.1.1.	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo paskirtis. Darbuotojų saugos ir sveikatos viešasis administravimas. Darbdavio pareiga ir jos realizavimas įmonėje – darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų įgyvendinimo įmonėse organizavimas ir bendrieji darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo principai, kuriais privalo vadovautis darbdavys, siekdamas apsaugoti darbuotojus nuo esamų ar galimų profesinės rizikos veiksnių poveikio	0,5	Pagal poreikį
1.1.2.	Darbuotojų saugos ir sveikatos politikos formavimas įmonėje. Darbuotojų saugos ir sveikatos vidinė kontrolė įmonėje	1	Pagal poreikį
1.1.3.	Darbdavių ir darbuotojų atstovų bendradarbiavimas įmonėje įgyvendinant nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos priemones. Bendrieji reikalavimai darbo vietoms įrengti	0,5	0,5
1.1.4.	Privalomi darbuotojų sveikatos patikrinimai (tikslas ir jų organizavimas). Darbdavio ir darbuotojų veiksmai kilus pavojui ir pirmosios pagalbos organizavimas įmonėje	1	1
1.1.5.	Darbdavio teisės ir pareigos užtikrinant darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus. Darbuotojų pareigos ir teisės siekiant, kad būtų sudarytos saugios ir sveikatai nekenksmingos darbo sąlygos. Darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vertinimo principai	1	1
1.16.	Darbo ir poilsio laiko organizavimas įmonėje. Kasdienis ir kassavaitinis poilsio laikas. Specialios ir papildomos pertraukos	0,5	Pagal poreikį
1.2.	Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo paskirtis ir taikymas, potencialiai pavojingų įrenginių (toliau – įrenginiai) techninės būklės tikrinimas, nuolatinė priežiūra. Įrenginių, kuriems taikoma Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo nustatyta priežiūra, grupės, įrenginių priežiūros organizavimas. Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registras, įgaliotos įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigos ir jų funkcijos, įrenginių savininkų pareigos ir teisės, nuolatinės įrenginių priežiūros paslaugas teikiančių įmonių licencijavimas	1	Pagal poreikį
1.3.	Techniniai reglamentai ir jų reikalavimai į rinką tiekiamoms asmeninėms apsaugos priemonėms, įrenginiams ir kitoms darbo priemonėms	0,5	0,5
1.4.	Esminiai Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo ir kitų darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimai:		
1.4.1.	Darboviečių įrengimo, naudojamų darbo įrenginių,	2	Pagal poreikį

	saugos ir sveikatos ženklų įrengimo darbovietėse, darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis, buitės, sanitarinių ir higienos patalpų įrengimo reikalavimai užtikrinant darbuotojų saugą ir sveikatą. Kolektyvinės apsaugos priemonės		
1.4.2.	Pavojingų darbų organizavimas ir vykdymas. Pavojingų darbų saugaus atlikimo tvarka	1	Pagal poreikį
1.4.3.	Krovinių tvarkymo rankomis, darbo su videoterminalais reikalavimai	0,5	0,5
1.4.4.	Darboviečių statybvietėje įrengimo, saugių ir sveikų darbo sąlygų žvejybos laivuose, saugaus darbo organizavimo ir darbo vietų įrengimo naudingųjų iškasenų gavybos įmonėse reikalavimai	2	1
1.4.5.	Fiziniai veiksniai (triukšmas, vibracija, elektromagnetiniai laukai, dirbtinė optinė spinduliuotė, apšvieta, mikroklimatas), jų poveikis darbuotojų sveikatai	1	0,5
1.4.6.	Cheminiai veiksniai. Kancerogenai ir mutagenai, asbestas. Biologiniai veiksniai. Jų poveikis darbuotojų sveikatai	0,5	0,5
1.4.7.	Darbuotojų, dirbančių potencialiai sprogioje aplinkoje, saugos reikalavimai. Fiziniai veiksniai, jų poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai, pavojų identifikavimas	2	0,5
1.4.8.	Ergonominiai rizikos veiksniai. Psichosocialiniai rizikos veiksniai. Jų poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai	1	Pagal poreikį
1.5.	Profesinės rizikos vertinimas		
1.5.1.	Profesinės rizikos vertinimo bendrieji principai ir reikalavimai. Kompetencijos reikalavimai profesinės rizikos veiksnių tyrimo įstaigoms	0,5	Pagal poreikį
1.5.2.	Pavojų identifikavimas, rizikos darbuotojams tyrimas ir vertinimas. Profesinės rizikos vertinimo rezultatų įforminimas	2	1
1.5.3.	Profesinės rizikos šalinimo ar mažinimo priemonių nustatymas, jų įgyvendinimo plano parengimas, priemonių veiksmingumo ir pakankamumo nustatymas	2	0,5
1.6.	Ypatingos rizikos grupėms priskiriamų darbuotojų kategorijos:		
1.6.1.	Asmenys iki aštuoniolikos metų, jų įdarbinimas, sveikatos patikrinimai, darbo laikas, draudžiami dirbti darbai ir jų sveikatai kenksmingi, pavojingi veiksniai	0,5	Pagal poreikį
1.6.2.	Nėščios, neseniai pagimdžiusios ar krūtimi maitinančios darbuotojos, joms kenksmingos darbo sąlygos ir pavojingi veiksniai		
1.6.3.	Neįgalūs asmenys, jų įdarbinimas, darbo sąlygos, sveikatos patikrinimai, darbo laikas	1	Pagal poreikį
1.6.4.	Darbuotojų, kurių darbo stažas iki vienerių metų, saugos ir sveikatos užtikrinimas		
1.6.5.	Neblaivių darbuotojų nušalinimo nuo darbo veiksmų, neblaivumo prevencija		
1.7.	Darbuotojų, dirbančių nuotolinį darbą, ir laikinųjų darbuotojų sauga	0,5	Pagal poreikį
1.8.	Darbuotojų saugos ir sveikatos srities mokymas ir žinių	1,5	0,5

	tikrinimas. Darbuotojų instruktavimas		
1.9.	Darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijos	1	Pagal poreikį
2.	NELAIMINGI ATSTITIKIMAI DARBE IR PROFESINĖS LIGOS BEI JŲ PREVENCIJA		
2.1.	Nelaimingi atsitikimai darbe, jų tyrimas ir apskaita. Dažniausios nelaimingų atsitikimų darbe priežastys, ekonominės veiklos rūšys, kurių įmonėse įvyksta daugiausia nelaimingų atsitikimų darbe, prevencijos priemonės	2	Pagal poreikį
2.2.	Profesinės ligos, jų atsiradimo priežastys ir nustatymo tvarka. Profesinių ligų priežasčių tyrimas. Dažniausios profesinių ligų priežastys, profesijos, kurių darbuotojai dažniausiai suserga profesinėmis ligomis. Prevencijos priemonės	0,5	Pagal poreikį
3.	BENDROSIOS ŽINIOS APIE TARPTAUTINĖS TEISĖS REIKALAVIMUS IR ORGANIZACIJAS		
3.1.	Europos Sąjungos ir Tarptautinės darbo organizacijos norminiai teisės aktai (reglamentai, direktyvos, konvencijos, rekomendacijos, standartai), jų ryšys su Lietuvos Respublikos norminiais teisės aktais, reglamentuojančiais darbuotojų saugą ir sveikatą, ir taikymo principai	0,5	Pagal poreikį
4.	GAISRINĖS SAUGOS IR APSAUGOS NUO ELEKTROS ORGANIZAVIMAS ĮMONĖJE		
4.1.	Gaisro gesinimo organizavimas. Darbuotojų evakavimo organizavimas ir evakavimo planai. Avarijų prevencija ir likvidavimo planai	0,5	Pagal poreikį
4.2.	Elektros srovės poveikis ir keliamas pavojus žmogui. Elektros įrenginių eksploatavimo saugos taisyklių bendrieji reikalavimai	0,5	Pagal poreikį
5.	SOCIALINIS DIALOGAS ĮMONĖJE SUDARANT SAUGIAS IR SVEIKATAI NEKENKSMINGAS DARBO SĄLYGAS		
5.1.	Socialinė partnerystė, socialinio dialogo svarba, socialinio dialogo dalyviai įmonėje. Darbuotojų atstovai saugai ir sveikatai, įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos komitetai ir jų funkcijos	1	Pagal poreikį
6.	DARBUOTOJŲ DRAUDIMAS NUO NELAIMINGŲ ATSTITIKIMŲ DARBE IR PROFESINIŲ LIGŲ		
6.1	Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinis draudimas. Draudėjų priskyrimas nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifų grupei. Rodikliai, pagal kuriuos draudėjai priskiriami atitinkamai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifo grupei	0,5	Pagal poreikį
7.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTAI ĮMONĖSE		
7.1.	Instrukcijos. Darbo tvarkos taisyklės. Pareigybių aprašymai	1	Pagal poreikį
8.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTŲ REIKALAVIMŲ LAIKYMOSI KONTROLĖ		
8.1	VDI funkcijos, VDI inspektorių teisės ir pareigos, teisės aktai	0,5	Pagal poreikį
8.2.	Administracinės atsakomybės už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų		

	pažeidimus taikymas (darbuotojams, darbdaviams)		
	Valandų skaičius mokymui ir mokymuisi	32	8
	BENDRA MOKYMO PROGRAMOS TRUKMĖ	40	

3. Reikalavimai mokytojams:

3.1. aukštasis išsilavinimas ir ne mažesnė kaip 3 metų darbuotojų saugos ir sveikatos srities darbo patirtis;

3.2. gaisrinės saugos, elektrosaugos, socialinio dialogo temas dėstyti gali patirti šioje srityje turintys asmenys;

3.3. kompetencijai tobulinti privaloma skirti ne mažiau kaip 16 valandų per metus;

3.4. kitus reikalavimus reglamentuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo įstatymas.

4. Reikalavimai mokymo proceso organizavimui:

4.1. Mokyti galima tik asmenis, su kuriais yra sudaryta mokymo sutartis. Mokymo sutartis sudaroma ne vėliau kaip pirmą mokymo dieną. Mokymo sutartyje turi būti nurodyta: sutarties numeris ir data, jos sudarymo vieta; profesinio mokymo teikėjo pavadinimas, kodas, adresas; profesinio mokymo teikėjo vardu sutartį sudariusio asmens vardas, pavardė, pareigos ir atstovavimo pagrindas; asmens, ketinančio mokytis, vardas, pavardė, asmens kodas arba gimimo data, adresas; mokymo programa, mokymo laikotarpis (pradžią, pabaigą), mokymo kaina už visą mokymą, galimybės nutraukti sutartį, kiti šalių įsipareigojimai. Mokymo sutartis sudaroma dviem egzemplioriais po vieną kiekvienai šaliai.

4.2. Mokymo sutartys registruojamos profesinio mokymo teikėjo vykdomų mokymų bendrame mokymo sutarčių registravimo žurnale. Mokymo sutarčių registravimo sistema neturi sudaryti sąlygų jas sudaryti atgaline data. Mokymo sutartis įsigalioja tinkamai ją įforminus, šalims pasirašius.

4.3. Profesinio mokymo teikėjas, prieš pradėdamas įgyvendinti mokymo programą, įskaitant ir mokymą nuotoliniu būdu, VDI Elektroninių paslaugų darbdaviams sistemoje (EPDS) praneša apie tai VDI, užpildydamas Reikalavimų mokymui darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais vykdyti kontrolinį klausimyną.

4.4. Profesinio mokymo teikėjas, organizuojantis mokymą nuotoliniu būdu, turi užtikrinti prieigą prie nuotolinio mokymo aplinkos; apskaityti mokymo (mokymosi) laiką nuotolinio mokymo aplinkoje; įvertinti, kaip besimokantysis supranta pateiktą temą, kaip atlieka užduotis; užtikrinti besimokančiam asmeniui mokymosi šioje aplinkoje pagalbą.

4.5. Mokymas apskaitomas profesinio mokymo teikėjo nustatyta tvarka.

4.6. Mokymo sutartys, mokymo apskaitos dokumentai saugojami vadovaujantis Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymu, siekiant pagrįsti fizinių ir juridinių asmenų veiklos skaidrumą ir atskaitingumą bei užtikrinti susijusių asmenų prievolos bei teisėtus interesus.

4.7. Mokymo metu besimokantieji turi įgyti žinių ir gebėjimų, reikalingų darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo priemonėms įmonėje praktiškai ir savarankiškai įgyvendinti (organizuoti).

4.8. Už mokymo proceso įgyvendinimą pagal mokymo programos reikalavimus, mokymo kokybę atsako profesinio mokymo teikėjas.

5. Reikalavimai materialiesiems ištekliams:

5.1. Mokymo patalpos turi būti patogios ir saugios mokymo procesui įgyvendinti.

5.2. Turi būti auditoriniam mokymo procesui įgyvendinti reikalinga įranga ir techninės (informacinės) teorinio ir praktinio mokymo priemonės (interneto ryšys, įranga mokymo medžiagai demonstruoti, vaizdinės mokymo priemonės ir kt.).

5.3. Nuotolinis mokymas vykdomas virtualioje mokymo aplinkoje²⁸.

6. Reikalingi metodiniai ištekliai:

6.1. Mokymo medžiaga pagal kiekvieną programos teorinio mokymo temą, parengta atsižvelgiant į ekonominės veiklos rūšių ypatumus.

6.2. Dalijamoji mokymosi medžiaga besimokantiejiems.

6.3. Plakatai, skaidrės, informacijos pristatymai, filmuota medžiaga, schemas ir pan. vaizdinės mokymo priemonės, atitinkančios mokymo turinį.

6.4. Darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų įgyvendinimo įmonėje dokumentacijos pavyzdžiai:

6.4.1. Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų laikymosi kontrolės įmonėje tvarkos aprašas;

6.4.2. Darbuotojų saugos ir sveikatos gerinimo priemonių planas;

6.4.3. Profesinės rizikos vertinimo objektų sąrašas ir rizikos vertinimo darbų planas;

6.4.4. Darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vidinę kontrolę įmonėje nustatantys dokumentai;

6.4.5. Profesinės rizikos įvertinimo kortelės;

6.4.6. Profesinės rizikos šalinimo ir mažinimo priemonių planas;

6.4.7. Darbuotojų atstovavimą įmonėje patvirtinantys dokumentai;

6.4.8. Darbuotojų instruktavimo, mokymo ir žinių tikrinimo įmonėje tvarkos aprašas;

6.4.9. Darbuotojų, dirbančių pavojingus darbus, mokymo ir darbuotojų saugos ir sveikatos srities žinių tikrinimo bei šių darbų saugaus atlikimo tvarkos aprašas;

6.4.10. Bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą įrodantys dokumentai (tvarkos aprašai ar kt.), reikalingi įgyvendinant darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų nuostatas, kai du ir daugiau darbdavių organizuoja darbus toje pačioje darbo vietoje ar darbo vietose;

6.4.11. Rizikos veiksnių įvertinimo, parenkant asmenines apsaugos priemones darbo vietoje, lentelė;

6.4.12. Asmeninių apsaugos priemonių išdavimo ir priėmimo tvarkos aprašas;

6.4.13. Darbuotojams nemokamai išduodamų asmeninių apsaugos priemonių sąrašas;

6.4.14. Darbuotojų privalomo sveikatos tikrinimo dokumentai;

6.4.15. Darbuotojų, kurie nesilaiko darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų, nušalinimo nuo darbo tvarkos aprašas;

6.4.16. Pavedimo įgyvendinti darbuotojų saugos ir sveikatos priemones darbdavio įgaliotam asmeniui, taip pat ir padalinio vadovui, įforminimo dokumentai (įsakymas, potvarkis, pareigybės aprašymas ar kt.);

6.4.17. Prevencinių priemonių (techninių, medicinos, teisinių, organizacinių ir kitų), skirtų nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijai, įgyvendinimo ir kontrolės tvarkos aprašas;

6.4.18. Darbuotojų evakavimo planas;

6.4.19. Galimos avarijos prevencijos ir likvidavimo planas;

6.4.20. Darbuotojų, vairuojančių antžeminio, oro ir vandens transporto priemones, sveikatos patikrinimų prieš jiems išvykstant į reisą tvarką nustatantis dokumentas;

6.4.21. Darbuotojų, vairuojančių juridinio asmens transporto priemones, tikrinimo ir medicininės apžiūros organizavimo tvarkos aprašas;

²⁸ Virtuali mokymosi aplinka – tai sistema, kurioje yra įrankiai elektroninei mokymosi medžiagai pateikti, mokymosi veikloms organizuoti, bendrauti ir bendradarbiauti su besimokančiais, kurioje galima rasti pagrindinę ir papildomą mokymosi medžiagą, paskaitų įrašus, skaidres, atlikti testus ir įvairias užduotis bei mokyti (mokyti) kiekvienam patogiu metu, tempu, laiku

- 6.4.22. Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimų aktų ir incidentų tyrimų pavyzdžiai.
- 6.5. Testai, užduotys mokymosi pasiekimams įvertinti.
- 6.6. Praktinės užduotys, parengtos pagal programos temas.
7. Rekomenduojama papildoma literatūra ir kiti informacijos šaltiniai mokomajai medžiagai rengti:
- 7.1. Butkus, R. (2011). *Profesinės saugos valdymas*. Mokomoji knyga. Aleksandro Stulginskio universitetas;
- 7.2. Stankiuvienė, A. (2012). *Teisiniai darbuotojų saugos ir sveikatos pagrindai*. Mokomoji knyga. VGTU leidykla;
- 7.3. Ramonas, Z., Čikotienė, D. (2009). *Ergonomika. Žmonių saugos pagrindai*. Šiauliai: Lucilijus;
- 7.4. Čyras, P. (2003). *Profesinė sauga ir sveikata. Ergonomikos principai*. Vilnius: Vilniaus Gedimino technikos universiteto leidykla.
- 7.5. Techninis reglamentas „Mašinų sauga“.
- 7.6. Techninis reglamentas „Asmeninės apsaugos priemonės“.
- 7.7. Bendrinis ir teminiai įmonių tikrinimo klausimynai VDI interneto svetainėje www.vdi.lt
- 7.8. Metodinės rekomendacijos VDI interneto svetainėje www.vdi.lt
8. Metodiniai ištekliai turi būti sistemingai atnaujinami įvertinant darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų pakeitimus.
9. Teisė tikrintis žinias VDI suteikiama asmenims, baigusiems mokymo programą, ir profesinio mokymo teikėjui įsitikinus (įvertinus), kad asmuo geba atlikti funkcijas, nustatytas Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos pavyzdiniuose nuostatuose, bei yra pasirengęs tikrintis žinias VDI.
10. Profesinio mokymo teikėjas teikia informaciją VDI apie asmenis, kurie mokėsi ir baigė mokymo programą.
11. Nustačius, kad mokymo procesas įgyvendinamas nesilaikant mokymo programoje nustatytų reikalavimų, profesinio mokymo teikėjas netenka teisės vykdyti šią mokymo programą.
12. Asmuo, baigęs šią mokymo programą bei išlaikęs žinių tikrinimo testą VDI, atitinkantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytus reikalavimus, gali dirbti darbuotojų saugos ir sveikatos specialistu visų ekonominės veiklos rūšių įmonėse, taip pat būdamas darbdaviu mažose įmonėse, vykdančiose veiklą, nurodytą Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdinių nuostatų 1–3 prieduose, kai įmonės darbuotojų skaičius neviršija šių nuostatų 8.1–8.3 papunkčiuose nurodyto darbuotojų skaičiaus (priklausomai nuo ekonominės veiklos – iki 9, 19 ar 49 darbuotojų), atlikti darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas. Taip pat asmuo, baigęs šią mokymo programą ir pasitikrinęs žinias VDI, ketinantis tapti darbdaviu, jam atstovaujančiu asmeniu, įmonės atskiro struktūrinio padalinio, esančio kitoje negu įmonė teritorijoje ar vietovėje, vadovu atleidžiamas nuo žinių tikrinimo pagal Darbdavio, jam atstovaujančio asmens darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais mokymo programą.
-

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos vyriausiojo
valstybinio darbo inspektoriaus

2017 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. EV-78

DARBDAVIO ĮGALIOTO ASMENS, ATLIEKANČIO DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TARNYBOS FUNKCIJAS II–III GRUPIŲ EKONOMINĖS VEIKLOS RŪŠIŲ ĮMONĖSE, MOKYMO PROGRAMA

1. Mokymo programos apibūdinimas:

1.1. Mokymo programa – tęstinio neformaliojo profesinio mokymo programa, kurią vykdyti gali profesinio mokymo teikėjas, atitinkantis Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus nustatytus reikalavimus.

1.2. Mokymo programos tikslas – darbdavio įgaliotiems asmenims, kuriems pavedama atlikti darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas II–III grupių ekonominės veiklos rūšių įmonėse, įgyti gebėjimų atlikti funkcijas, nustatytas Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos pavyzdiniuose nuostatuose.

1.3. Minimalus būtinas išsilavinimas – vidurinis.

1.4. Tikslinės mokymo grupės – darbdavio įgalioti asmenys, kuriems pavedama atlikti darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas mažose įmonėse, vykdančiose veiklą, nurodytą Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdinių nuostatų 2–3 prieduose, kai įmonės darbuotojų skaičius neviršija šių nuostatų 8.2–8.3 papunkčiuose nurodyto darbuotojų skaičiaus (priklausomai nuo ekonominės veiklos – iki 19 ar 49 darbuotojų).

1.5. Mokymo programos trukmė – 38 akademinės valandos (ne daugiau kaip 8 akademinės valandos per dieną).

1.6. Mokymo proceso organizavimo būdai – auditorinis²⁹ mokymas, nuotolinis³⁰ mokymas.

1.7. Mokymo procesas gali būti organizuojamas:

1.7.1. profesinio mokymo teikėjo patalpose (auditorinis mokymas);

1.7.2. nuotoliniu mokymo (mokymosi) būdu;

1.7.3. mišriu³¹ mokymo (mokymosi) būdu.

1.8. Mokymo metodai – pritaikyti suaugusiųjų mokymui (mokymosi), motyvuojantys mokytis.

1.9. Asmenims, baigusiems mokymo programą, suteikiama teisė tikrintis žinias iš darbuotojų saugos ir sveikatos srities Lietuvos Respublikos valstybinėje darbo inspekcijoje prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (VDI). Išlaikius šių žinių tikrinimo testą VDI, įgyjama teisė būnant darbdaviu ar jo įgaliotu asmeniu atlikti darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas II–III grupių ekonominės veiklos rūšių mažose įmonėse.

2. Mokymo planas:

Eil. Nr.	Mokymo temų, potemių pavadinimas	Auditorinių valandų skaičius	Savarankiško mokymosi valandų skaičius
-----------------	---	---	---

²⁹ Auditorinis mokymas – tradicinis mokymo procesas, apimantis teorinį ir praktinį mokymą, kai mokytojas ir besimokantieji tuo pačiu metu yra toje pačioje vietoje (auditorijoje, klasėje).

³⁰ Nuotolinis mokymas (mokymasis) – mokymas (mokymasis) naudojant informacijos ir ryšių technologijas virtualioje mokymosi aplinkoje, kai lektorius bei besimokantys asmenys dažniausiai būna nutolę laike ir erdvėje.

³¹ Mišrus mokymas (mokymasis) – tai įvairių informacinių ir komunikacinių technologijų kombinacija, leidžiant parengti geriausią konkrečiai auditorijai mokymo (mokymosi) programą, t. y. mokymo (mokymosi) elementus derinant su tiesioginėmis lektoriaus paskaitomis, konsultacijomis.

1.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISINĖ BAZĖ		
1.1.	Darbuotojų sauga ir sveikata:		
1.1.1.	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo paskirtis. Darbuotojų saugos ir sveikatos viešasis administravimas. Darbdavio pareiga ir jos realizavimas įmonėje – darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų įgyvendinimo įmonėse organizavimas ir bendrieji darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo principai, kuriais privalo vadovautis darbdavys, siekdamas apsaugoti darbuotojus nuo esamų ar galimų profesinės rizikos veiksmų poveikio	0,5	Pagal poreikį
1.1.2.	Darbuotojų saugos ir sveikatos politikos formavimas įmonėje. Darbuotojų saugos ir sveikatos vidinė kontrolė įmonėje	1	Pagal poreikį
1.1.3.	Darbdavių ir darbuotojų atstovų bendradarbiavimas įmonėje įgyvendinant nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos priemones. Bendrieji reikalavimai darbo vietoms įrengti	1	Pagal poreikį
1.1.4.	Privalomi darbuotojų sveikatos patikrinimai (tikslas ir jų organizavimas). Darbdavio ir darbuotojų veiksmai kilus pavojui ir pirmosios pagalbos organizavimas įmonėje	1	Pagal poreikį
1.1.5.	Darbdavio teisės ir pareigos užtikrinant darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus. Darbuotojų pareigos ir teisės siekiant, kad būtų sudarytos saugios ir sveikatai nekenksmingos darbo sąlygos. Darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vertinimo principai	1	Pagal poreikį
1.1.6.	Darbo ir poilsio laiko organizavimas įmonėje. Kasdienis ir kas savaitinis poilsio laikas. Specialios ir papildomos pertraukos	1	Pagal poreikį
1.2.	Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo paskirtis ir taikymas, potencialiai pavojingų įrenginių (toliau – įrenginiai) techninės būklės tikrinimas, nuolatinė priežiūra. Įrenginių, kuriems taikoma Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo nustatyta priežiūra, grupės, įrenginių priežiūros organizavimas. Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registras, įgaliotos įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigos ir jų funkcijos, įrenginių savininkų pareigos ir teisės, nuolatinės įrenginių priežiūros paslaugas teikiančių įmonių licencijavimas	1	Pagal poreikį
1.3.	Techniniai reglamentai ir jų reikalavimai į rinką tiekiamoms asmeninėms apsaugos priemonėms, įrenginiams ir kitoms darbo priemonėms	1	Pagal poreikį
1.4.	Esminiai Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo ir kitų darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimai:		
1.4.1.	Darboviečių įrengimo, naudojamų darbo įrenginių,	3	Pagal poreikį

	saugos ir sveikatos ženklų įrengimo darbovietėse, darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis, buitės, sanitarinių ir higienos patalpų įrengimo reikalavimai užtikrinant darbuotojų saugą ir sveikatą. Kolektyvinės saugos priemonės		
1.4.2.	Pavojingų darbų organizavimas ir vykdymas. Pavojingų darbų saugaus atlikimo tvarka	1,5	Pagal poreikį
1.4.3.	Krovinių tvarkymo rankomis, darbo su videoterminalais reikalavimai	0,5	Pagal poreikį
1.4.4.	Fiziniai veiksniai (triukšmas, vibracija, elektromagnetiniai laukai, dirbtinė optinė spinduliuotė, apšvieta, mikroklimatas), jų poveikis darbuotojų sveikatai	1,5	Pagal poreikį
1.4.5.	Cheminiai veiksniai. Kancerogenai ir mutagenai, asbestas. Biologiniai veiksniai. Jų poveikis darbuotojų sveikatai	0,5	Pagal poreikį
1.4.6.	Darbuotojų, dirbančių potencialiai sprogioje aplinkoje, saugos reikalavimai. Fiziniai veiksniai, jų poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai, pavojų identifikavimas	3	Pagal poreikį
1.4.7.	Ergonominiai rizikos veiksniai. Psichosocialiniai rizikos veiksniai. Jų poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai	1	Pagal poreikį
1.5.	Profesinės rizikos vertinimas:		
1.5.1.	Profesinės rizikos vertinimo bendrieji principai ir reikalavimai. Kompetencijos reikalavimai profesinės rizikos veiksnių tyrimo įstaigoms	0,5	Pagal poreikį
1.5.2.	Pavojų identifikavimas, rizikos darbuotojams tyrimas ir vertinimas. Profesinės rizikos vertinimo rezultatų įforminimas	3	Pagal poreikį
1.5.3.	Profesinės rizikos šalinimo ar mažinimo priemonių nustatymas, jų įgyvendinimo plano parengimas, priemonių veiksmingumo ir pakankamumo nustatymas	3	Pagal poreikį
1.6.	Ypatingos rizikos grupėms priskiriamų darbuotojų kategorijos:		
1.6.1.	Asmenys iki aštuoniolikos metų, jų įdarbinimas, sveikatos patikrinimai, darbo laikas, draudžiami dirbti darbai ir jų sveikatai kenksmingi, pavojingi veiksniai	0,5	Pagal poreikį
1.6.2.	Nėščios, neseniai pagimdžiusios ar krūtimi maitinančios darbuotojos, joms kenksmingos darbo sąlygos ir pavojingi veiksniai		
1.6.3.	Neįgalūs asmenys, jų įdarbinimas, darbo sąlygos, sveikatos patikrinimai, darbo laikas	1,5	Pagal poreikį
1.6.4.	Darbuotojų, kurių darbo stažas iki vienerių metų, saugos ir sveikatos užtikrinimas		
1.6.5.	Neblaivių darbuotojų nušalinimo nuo darbo veiksmai, neblaivumo prevencija		
1.7.	Darbuotojų, dirbančių nuotolinį darbą, ir laikinųjų darbuotojų sauga	0,5	Pagal poreikį
1.8.	Darbuotojų saugos ir sveikatos srities mokymas ir žinių tikrinimas. Darbuotojų instruktavimas	1,5	Pagal poreikį
1.9.	Darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijos	1	Pagal poreikį
2.	NELAIMINGI ATŠITIKIMAI DARBE IR PROFESINĖS LIGOS BEI JŲ PREVENCIJA		
2.1.	Nelaimingi atsitikimai darbe, jų tyrimas ir apskaita. Dažniausios nelaimingų atsitikimų darbe priežastys;	2	Pagal poreikį

	ekonominės veiklos rūšys, kurių įmonėse įvyksta daugiausia nelaimingų atsitikimų darbe; prevencijos priemonės		
2.2.	Profesinės ligos, jų atsiradimo priežastys ir nustatymo tvarka. Profesinių ligų priežasčių tyrimas. Dažniausios profesinių ligų priežastys; profesijos, kurių darbuotojai dažniausiai suserga profesinėmis ligomis. Prevencijos priemonės	0,5	Pagal poreikį
3.	BENDROSIOS ŽINIOS APIE TARPTAUTINĖS TEISĖS REIKALAVIMUS IR ORGANIZACIJAS		
3.1.	Europos Sąjungos ir Tarptautinės darbo organizacijos norminiai teisės aktai (reglamentai, direktyvos, konvencijos, rekomendacijos, standartai), jų ryšys su Lietuvos Respublikos norminiais teisės aktais, reglamentuojančiais darbuotojų saugą ir sveikatą, ir taikymo principai	0,5	Pagal poreikį
4.	GAISRINĖS SAUGOS IR APSAUGOS NUO ELEKTROS ORGANIZAVIMAS ĮMONĖJE		
4.1.	Gaisro gesinimo organizavimas. Darbuotojų evakavimo organizavimas ir evakavimo planai. Avarių prevencija ir likvidavimo planai	0,5	Pagal poreikį
4.2.	Elektros srovės poveikis ir keliamas pavojus žmogui. Elektros įrenginių eksploatavimo saugos taisyklių bendrieji reikalavimai	0,5	
5.	SOCIALINIS DIALOGAS ĮMONĖJE SUDARANT SAUGIAS IR SVEIKATAI NEKENKSMINGAS DARBO SĄLYGAS		
5.1.	Socialinė partnerystė, socialinio dialogo svarba, socialinio dialogo dalyviai įmonėje. Darbuotojų atstovai saugai ir sveikatai, įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos komitetai ir jų funkcijos	1,5	Pagal poreikį
6.	DARBUOTOJŲ DRAUDIMAS NUO NELAIMINGŲ ATSTITIKIMŲ DARBE IR PROFESINIŲ LIGŲ		
6.1	Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinis draudimas. Draudėjų priskyrimas nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifų grupei. Rodikliai, pagal kuriuos draudėjai priskiriami atitinkamai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifo grupei	0,5	Pagal poreikį
7.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTAI ĮMONĖSE		
7.1.	Instrukcijos. Darbo tvarkos taisyklės. Pareigybių aprašymai	1,5	Pagal poreikį
8.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTŲ REIKALAVIMŲ LAIKYMOŠI KONTROLĖ		
8.1	VDI funkcijos, VDI inspektorių teisės ir pareigos, teisės aktai	0,5	Pagal poreikį
8.2.	Administracinės atsakomybės už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimus taikymas (darbuotojams, darbdaviams)		
Valandų skaičius mokymui ir mokymuisi:		38	Pagal poreikį

3. Reikalavimai mokytojams:

3.1. aukštasis išsilavinimas ir ne mažesnė kaip 3 metų darbuotojų saugos ir sveikatos srities darbo patirtis;

3.2. gaisrinės saugos, elektrosaugos, socialinio dialogo temas dėstyti gali patirtį šioje srityje turintys asmenys;

3.3. kompetencijai tobulinti privaloma skirti ne mažiau kaip 16 valandų per metus;

3.4. kitus reikalavimus reglamentuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo įstatymas.

4. Reikalavimai mokymo proceso organizavimui:

4.1. Mokyti galima tik asmenis, su kuriais yra sudaryta mokymo sutartis. Mokymo sutartis sudaroma ne vėliau kaip pirmą mokymo dieną. Mokymo sutartyje turi būti nurodyta: sutarties numeris ir data, jos sudarymo vieta; profesinio mokymo teikėjo pavadinimas, kodas, adresas; profesinio mokymo teikėjo vardu sutartį sudariusio asmens vardas, pavardė, pareigos ir atstovavimo pagrindas; asmens, ketinančio mokytis, vardas, pavardė, asmens kodas arba gimimo data, adresas; mokymo programa, mokymo laikotarpis (pradžią, pabaigą), mokymo kaina už visą mokymą, galimybės nutraukti sutartį, kiti šalių įsipareigojimai. Mokymo sutartis sudaroma dviem egzemplioriais po vieną kiekvienai šaliai.

4.2. Mokymo sutartys registruojamos profesinio mokymo teikėjo vykdomų mokymų bendrame mokymo sutarčių registravimo žurnale. Mokymo sutarčių registravimo sistema neturi sudaryti sąlygų jas sudaryti atgaline data. Mokymo sutartis įsigalioja tinkamai ją įforminus, šalims pasirašius.

4.3. Profesinio mokymo teikėjas, prieš pradėdamas įgyvendinti mokymo programą, įskaitant ir mokymą nuotoliniu būdu, VDI Elektroninių paslaugų darbdaviams sistemoje (EPDS) praneša apie tai VDI, užpildydamas Reikalavimų mokymui darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais vykdyti kontrolinį klausimyną.

4.4. Profesinio mokymo teikėjas, organizuojantis mokymą nuotoliniu būdu, turi užtikrinti prieigą prie nuotolinio mokymo aplinkos; apskaityti mokymo (mokymosi) laiką nuotolinio mokymo aplinkoje; įvertinti, kaip besimokantysis supranta pateiktą temą, kaip atlieka užduotis; užtikrinti besimokančiam asmeniui mokymosi šioje aplinkoje pagalbą.

4.5. Mokymas apskaitomas profesinio mokymo teikėjo nustatyta tvarka.

4.6. Mokymo sutartys, mokymo apskaitos dokumentai saugojami vadovaujantis Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymu, siekiant pagrįsti juridinių asmenų veiklos skaidrumą ir atskaitingumą bei užtikrinti susijusių asmenų prievolos bei teisėtus interesus.

4.7. Mokymo metu besimokantieji turi įgyti žinių ir gebėjimų, reikalingų darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo priemonėms įmonėje praktiškai ir savarankiškai įgyvendinti (organizuoti).

4.8. Už mokymo proceso įgyvendinimą pagal mokymo programos reikalavimus, mokymo kokybę atsako profesinio mokymo teikėjas.

5. Reikalavimai materialiesiems ištekliams:

5.1. Mokymo patalpos turi būti patogios ir saugios mokymo procesui įgyvendinti.

5.2. Turi būti auditoriniam mokymo procesui įgyvendinti reikalinga įranga ir techninės (informacinės) teorinio ir praktinio mokymo priemonės (interneto ryšys, įranga mokymo medžiagai demonstruoti, vaizdinės mokymo priemonės ir kt.).

5.3. Nuotolinis mokymas vykdomas virtualioje mokymo (mokymosi) aplinkoje³².

6. Reikalingi metodiniai ištekliai:

6.1. Mokymo medžiaga pagal programos teorinio ir praktinio mokymo temas, parengta atsižvelgiant į ekonominės veiklos rūšių ypatumus.

6.2. Dalijamoji mokymosi medžiaga besimokantiesiems.

³² Virtuali mokymosi aplinka – tai sistema, kurioje yra įrankiai elektroninei mokymosi medžiagai pateikti, mokymosi veikloms organizuoti, bendrauti ir bendradarbiauti su besimokančiais, kurioje galima rasti pagrindinę ir papildomą mokymosi medžiagą, paskaitų įrašus, skaidres, atlikti testus ir įvairias užduotis bei mokyti (mokytis) kiekvienam patogiu metu, tempu, laiku.

6.3. Plakatai, skaidrės, informacijos pristatymai, filmuota medžiaga, schemos ir pan. vaizdinės mokymo priemonės, atitinkančios mokymo turinį.

6.4. Darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų įgyvendinimo įmonėje dokumentacijos pavyzdžiai:

6.4.1. Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų laikymosi kontrolės įmonėje tvarkos aprašas;

6.4.2. Darbuotojų saugos ir sveikatos gerinimo priemonių planas;

6.4.3. Profesinės rizikos vertinimo objektų sąrašas ir rizikos vertinimo darbų planas;

6.4.4. Darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vidinę kontrolę įmonėje nustatantys dokumentai;

6.4.5. Profesinės rizikos įvertinimo kortelės;

6.4.6. Profesinės rizikos šalinimo ir mažinimo priemonių planas;

6.4.7. Darbuotojų atstovavimą įmonėje patvirtinantys dokumentai;

6.4.8. Darbuotojų instruktavimo, mokymo ir žinių tikrinimo įmonėje tvarkos aprašas;

6.4.9. Darbuotojų, dirbančių pavojingus darbus, mokymo ir darbuotojų saugos ir sveikatos srities žinių tikrinimo bei šių darbų saugaus atlikimo tvarkos aprašas;

6.4.10. Bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą įrodantys dokumentai (tvarkos aprašai ar kt.), reikalingi įgyvendinant darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų nuostatas, kai du ir daugiau darbdavių organizuoja darbus toje pačioje darbo vietoje ar darbo vietose;

6.4.11. Rizikos veiksnių įvertinimo, parenkant asmenines apsaugos priemones darbo vietoje, lentelė;

6.4.12. Asmeninių apsaugos priemonių išdavimo ir priėmimo tvarkos aprašas;

6.4.13. Darbuotojams nemokamai išduodamų asmeninių apsaugos priemonių sąrašas;

6.4.14. Darbuotojų privalomo sveikatos tikrinimo dokumentai;

6.4.15. Darbuotojų, kurie nesilaiko darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų, nušalinimo nuo darbo tvarkos aprašas;

6.4.16. Pavedimo įgyvendinti darbuotojų saugos ir sveikatos priemones darbdavio įgaliotam asmeniui, taip pat ir padalinio vadovui, įforminimo dokumentai (įsakymas, potvarkis, pareigybės aprašymas ar kt.);

6.4.17. Prevencinių priemonių (techninių, medicinos, teisinių, organizacinių ir kitų), skirtų nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijai, įgyvendinimo ir kontrolės tvarkos aprašas;

6.4.18. Darbuotojų evakavimo planas;

6.4.19. Galimos avarijos prevencijos ir likvidavimo planas;

6.4.20. Darbuotojų, vairuojančių antžeminio, oro ir vandens transporto priemones, sveikatos patikrinimų prieš jiems išvykstant į reisą tvarką nustatantis dokumentas;

6.4.21. Darbuotojų, vairuojančių juridinio asmens transporto priemones, tikrinimo ir medicininės apžiūros organizavimo tvarkos aprašas;

6.4.22. Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimų aktų ir incidentų tyrimų pavyzdžiai.

6.5. Testai, užduotys mokymosi pasiekimams įvertinti.

6.6. Praktinės užduotys, parengtos pagal programos temas.

7. Rekomenduoja papildoma literatūra ir kiti informacijos šaltiniai mokomajai medžiagai rengti:

7.1. Butkus, R. (2011). *Profesinės saugos valdymas*. Mokomoji knyga. Aleksandro Stulginskio universitetas;

7.2. Stankiuvienė, A. (2012). *Teisiniai darbuotojų saugos ir sveikatos pagrindai*. Mokomoji knyga. VGTU leidykla;

7.3. Ramonas, Z., Čikotienė, D. (2009). *Ergonomika. Žmonių saugos pagrindai*. Šiauliai: Lucilijus;

7.4. Čyras, P. (2003). *Profesinė sauga ir sveikata. Ergonomikos principai*. Vilnius: Vilniaus Gedimino technikos universiteto leidykla.

7.5. Techninis reglamentas „Mašinų sauga“.

7.6. Techninis reglamentas „Asmeninės apsaugos priemonės“.

7.7. Bendrinis ir teminiai įmonių tikrinimo klausimynai VDI interneto svetainėje www.vdi.lt.

7.8. Metodinės rekomendacijos VDI interneto svetainėje www.vdi.lt.

8. Metodiniai ištekliai turi būti sistemingai atnaujinami įvertinant darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų pakeitimus.

9. Teisė tikrintis žinias VDI suteikiama asmenims, baigusiems mokymo programą, ir profesinio mokymo teikėjui įsitikinus (įvertinus), kad asmuo geba atlikti funkcijas, nustatytas Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos pavyzdiniuose nuostatuose bei yra pasirengęs tikrintis žinias VDI.

10. Profesinio mokymo teikėjas teikia informaciją VDI apie asmenis, kurie mokėsi ir baigė mokymo programą.

11. Nustačius, kad mokymo procesas įgyvendinamas nesilaikant mokymo programoje nustatytų reikalavimų, profesinio mokymo teikėjas netenka teisės vykdyti šią mokymo programą.

12. Asmuo, baigęs šią mokymo programą bei išlaikęs žinių tikrinimo testą VDI, ketinantis tapti darbdaviu, jam atstovaujančiu asmeniu, įmonės atskiro struktūrinio padalinio, esančio kitoje negu įmonė teritorijoje ar vietovėje, vadovu atleidžiamas nuo žinių tikrinimo pagal Darbdavio, jam atstovaujančio asmens darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais mokymo programą.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos vyriausiojo
valstybinio darbo inspektoriaus

2017 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. EV-78

**DARBDAVIO ĮGALIOTO ASMENS, ATLIEKANČIO DARBUOTOJŲ SAUGOS IR
SVEIKATOS TARNYBOS FUNKCIJAS III GRUPĖS EKONOMINĖS VEIKLOS RŪŠIŲ
ĮMONĖSE, MOKYMO PROGRAMA**

1. Mokymo programos apibūdinimas:

1.1. Mokymo programa – tęstinio neformaliojo profesinio mokymo programa, kurią vykdyti gali profesinio mokymo teikėjas, atitinkantis Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus nustatytus reikalavimus.

1.2. Mokymo programos tikslas – darbdavio įgaliotiems asmenims, kuriems pavedama atlikti darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas III grupės ekonominės veiklos rūšių įmonėse, įgyti gebėjimų atlikti funkcijas, nustatytas Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos pavyzdiniuose nuostatuose.

1.3. Minimalus būtinas išsilavinimas – vidurinis.

1.4. Tikslinės mokymo grupės – darbdavio įgalioti asmenys, kuriems pavedama atlikti darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas mažose įmonėse, vykdančiose veiklą, nurodytą Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdinių nuostatų 3 priede, kai įmonės darbuotojų skaičius neviršija šių nuostatų 8.3 papunktyje nurodyto darbuotojų skaičiaus (iki 49 darbuotojų).

1.5. Mokymo programos trukmė – 28 akademinės valandos (ne daugiau kaip 8 akademinės valandos per dieną)

1.6. Mokymo proceso organizavimo būdai – auditorinis³³ mokymas, nuotolinis³⁴ mokymas.

1.7. Mokymo procesas gali būti organizuojamas:

1.7.1. profesinio mokymo teikėjo patalpose (auditorinis mokymas);

1.7.2. nuotoliniu mokymo (mokymosi) būdu;

1.7.3. mišriu³⁵ mokymo (mokymosi) būdu.

1.8. Mokymo metodai – pritaikyti suaugusiųjų mokymui (mokymuisi), motyvuojantys mokytis.

1.9. Asmenims, baigusiems mokymo programą, suteikiama teisė tikrintis žinias iš darbuotojų saugos ir sveikatos srities Lietuvos Respublikos valstybinėje darbo inspekcijoje prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (VDI). Išlaikius šių žinių tikrinimo testą VDI, įgyjama teisė būnant darbdaviu ar jo įgaliotu asmeniu atlikti darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas III grupės ekonominės veiklos rūšių mažose įmonėse.

2. Mokymo planas:

Eil. Nr.	Mokymo temų, potemių pavadinimai	Auditorinių valandų skaičius	Savarankiško mokymosi valandų skaičius
-----------------	---	---	---

³³ Auditorinis mokymas – tradicinis mokymo procesas, apimantis teorinį ir praktinį mokymą, kai mokytojas ir besimokantieji tuo pačiu metu yra toje pačioje vietoje (auditorijoje, klasėje).

³⁴ Nuotolinis mokymas (mokymasis) – mokymas (mokymasis) naudojant informacijos ir ryšių technologijas virtualioje mokymosi aplinkoje, kai lektorius bei besimokantys asmenys dažniausiai būna nutolę laike ir erdvėje.

³⁵ Mišrus mokymas (mokymasis) – tai įvairių informacinių ir komunikacinių technologijų kombinacija, leidžiant parengti geriausiai konkrečiai auditorijai mokymo (mokymosi) programą, e. mokymo (mokymosi) elementus derinant su tiesioginėmis lektoriaus paskaitomis, konsultacijomis.

1.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISINĖ BAZĖ	
1.1.	Darbuotojų sauga ir sveikata:	
1.1.1.	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo paskirtis. Darbuotojų saugos ir sveikatos viešasis administravimas. Darbdavio pareiga ir jos realizavimas įmonėje – darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų įgyvendinimo įmonėse organizavimas ir bendrieji darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo principai, kuriais privalo vadovautis darbdavys, siekdamas apsaugoti darbuotojus nuo esamų ar galimų profesinės rizikos veiksnių poveikio	0,5 Pagal poreikį
1.1.2.	Darbuotojų saugos ir sveikatos politikos formavimas įmonėje. Darbuotojų saugos ir sveikatos vidinė kontrolė įmonėje	1 Pagal poreikį
1.1.3.	Darbdavių ir darbuotojų atstovų bendradarbiavimas įmonėje įgyvendinant nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos priemones. Bendrieji reikalavimai darbo vietoms įrengti	1 Pagal poreikį
1.1.4.	Privalomi darbuotojų sveikatos patikrinimai (tikslas ir jų organizavimas). Darbdavio ir darbuotojų veiksmai kilus pavojui ir pirmosios pagalbos organizavimas įmonėje	1 Pagal poreikį
1.1.5.	Darbdavio teisės ir pareigos užtikrinant darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus. Darbuotojų pareigos ir teisės siekiant, kad būtų sudarytos saugios ir sveikatai nekenksmingos darbo sąlygos. Darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vertinimo principai	1 Pagal poreikį
1.1.6.	Darbo ir poilsio laiko organizavimas įmonėje. Kasdienis ir kas savaitinis poilsio laikas. Specialios ir papildomos pertraukos	1 Pagal poreikį
1.2.	Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo paskirtis ir taikymas, potencialiai pavojingų įrenginių (toliau – įrenginiai) techninės būklės tikrinimas, nuolatinė priežiūra. Įrenginių, kuriems taikoma Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo nustatyta priežiūra, grupės, įrenginių priežiūros organizavimas. Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registras, įgaliotos įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigos ir jų funkcijos, įrenginių savininkų pareigos ir teisės, nuolatinės įrenginių priežiūros paslaugas teikiančių įmonių licencijavimas	0,5 Pagal poreikį
1.3.	Techniniai reglamentai ir jų reikalavimai į rinką tiekiamoms asmeninėms apsaugos priemonėms, įrenginiams ir kitoms darbo priemonėms	0,5 Pagal poreikį
1.4.	Esminiai Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo ir kitų darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimai:	
1.4.1.	Darboviečių įrengimo, naudojamų darbo įrenginių,	2 Pagal poreikį

	saugos ir sveikatos ženklų įrengimo darbovietėse, darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis, buities, sanitarinių ir higienos patalpų įrengimo reikalavimai užtikrinant darbuotojų saugą ir sveikatą		
1.4.2.	Pavojingų darbų organizavimas ir vykdymas. Pavojingų darbų saugaus atlikimo tvarka	0,5	Pagal poreikį
1.4.3.	Krovinių tvarkymo rankomis, darbo su videoterminalais reikalavimai	0,5	Pagal poreikį
1.4.4.	Fizikiniai veiksniai (triukšmas, vibracija, elektromagnetiniai laukai, dirbtinė optinė spinduliuotė, apšvieta, mikroklimatas), jų poveikis darbuotojų sveikatai	0,5	Pagal poreikį
1.4.5.	Cheminiai veiksniai. Kancerogenai ir mutagenai, asbestas. Biologiniai veiksniai. Jų poveikis darbuotojų sveikatai		
1.4.6.	Darbuotojų, dirbančių potencialiai sprogioje aplinkoje, saugos reikalavimai. Fiziniai veiksniai, jų poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai, pavojų identifikavimas	1,5	Pagal poreikį
1.4.7.	Ergonominiai rizikos veiksniai. Psichosocialiniai rizikos veiksniai. Jų poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai	0,5	Pagal poreikį
1.5.	Profesinės rizikos vertinimas:		
1.5.1.	Profesinės rizikos vertinimo bendrieji principai ir reikalavimai. Kompetencijos reikalavimai profesinės rizikos veiksnių tyrimo įstaigoms	0,5	Pagal poreikį
1.5.2.	Pavojų identifikavimas, rizikos darbuotojams tyrimas ir vertinimas. Profesinės rizikos vertinimo rezultatų įforminimas	2	Pagal poreikį
1.5.3.	Profesinės rizikos šalinimo ar mažinimo priemonių nustatymas, jų įgyvendinimo plano parengimas, priemonių veiksmingumo ir pakankamumo nustatymas	1,5	Pagal poreikį
1.6.	Ypatingos rizikos grupėms priskiriamų darbuotojų kategorijos:		
1.6.1.	Asmenys iki aštuoniolikos metų, jų įdarbinimas, sveikatos patikrinimai, darbo laikas, draudžiami dirbti darbai ir jų sveikatai kenksmingi, pavojingi veiksniai	0,5	Pagal poreikį
1.6.2.	Neščios, neseniai pagimdžiusios ar krūtimi maitinančios darbuotojos, joms kenksmingos darbo sąlygos ir pavojingi veiksniai		
1.6.3.	Neįgalūs asmenys, jų įdarbinimas, darbo sąlygos, sveikatos patikrinimai, darbo laikas	1	Pagal poreikį
1.6.4.	Darbuotojų, kurių darbo stažas iki vienerių metų, saugos ir sveikatos užtikrinimas		
1.6.5.	Neblaivių darbuotojų nušalinimo nuo darbo veiksmai, neblaivumo prevencija		
1.7.	Darbuotojų, dirbančių nuotolinį darbą, ir laikinųjų darbuotojų sauga	0,5	Pagal poreikį
1.8.	Darbuotojų saugos ir sveikatos srities mokymas ir žinių tikrinimas. Darbuotojų instruktavimas	1,5	Pagal poreikį
1.9.	Darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijos	1	Pagal poreikį
2.	NELAIMINGI ATSTITIKIMAI DARBE IR PROFESINĖS LIGOS BEI JŲ PREVENCIJA		
2.1.	Nelaimingi atsitikimai darbe, jų tyrimas ir apskaita.	2	Pagal poreikį

	Dažniausios nelaimingų atsitikimų darbe priežastys, ekonominės veiklos rūšys, kurių įmonėse įvyksta daugiausia nelaimingų atsitikimų darbe, prevencijos priemonės		
2.2.	Profesinės ligos, jų atsiradimo priežastys ir nustatymo tvarka. Profesinių ligų priežasčių tyrimas. Dažniausios profesinių ligų priežastys, profesijos, kurių darbuotojai dažniausiai suserga profesinėmis ligomis. Prevencijos priemonės	0,5	Pagal poreikį
3.	BENDROSIOJIS ŽINIOS APIE TARPTAUTINĖS TEISĖS REIKALAVIMUS IR ORGANIZACIJAS		
3.1.	Europos Sąjungos ir Tarptautinės darbo organizacijos norminiai teisės aktai (reglamentai, direktyvos, konvencijos, rekomendacijos, standartai), jų ryšys su Lietuvos Respublikos norminiais teisės aktais, reglamentuojančiais darbuotojų saugą ir sveikatą, ir taikymo principai	0,5	Pagal poreikį
4.	GAISRINĖS SAUGOS IR APSAUGOS NUO ELEKTROS ORGANIZAVIMAS ĮMONĖJE		
4.1.	Gaisro gesinimo organizavimas. Darbuotojų evakavimo organizavimas ir evakavimo planai. Avarijų prevencija ir likvidavimo planai	0,5	Pagal poreikį
4.2.	Elektros srovės poveikis ir keliamas pavojus žmogui. Elektros įrenginių eksploatavimo saugos taisyklių bendrieji reikalavimai	0,5	
5.	SOCIALINIS DIALOGAS ĮMONĖJE SUDARANT SAUGIAS IR SVEIKATAI NEKENKSMINGAS DARBO SĄLYGAS		
5.1.	Socialinė partnerystė, socialinio dialogo svarba, socialinio dialogo dalyviai įmonėje. Darbuotojų atstovai saugai ir sveikatai, įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos komitetai ir jų funkcijos	1,5	Pagal poreikį
6.	DARBUOTOJŲ DRAUDIMAS NUO NELAIMINGŲ ATSTITIKIMŲ DARBE IR PROFESINIŲ LIGŲ		
6.1.	Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinis draudimas. Draudėjų priskyrimas nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifų grupei. Rodikliai, pagal kuriuos draudėjai priskiriami atitinkamai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifo grupei	0,5	Pagal poreikį
7.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTAI ĮMONĖSE		
7.1.	Instrukcijos. Darbo tvarkos taisyklės. Pareigybių aprašymai	1	Pagal poreikį
8.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTŲ REIKALAVIMŲ LAIKYMOŠI KONTROLĖ		
8.1	VDI funkcijos, VDI inspektorių teisės ir pareigos, teisės aktai	0,5	Pagal poreikį
8.2.	Administracinės atsakomybės už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimus taikymas (darbuotojams, darbdaviams)		
Valandų skaičius mokymui ir mokymuisi:		28	Pagal poreiki

3. Reikalavimai mokytojams:

3.1. aukštasis išsilavinimas ir ne mažesnė kaip 3 metų darbuotojų saugos ir sveikatos srities darbo patirtis;

3.2. gaisrinės saugos, elektrosaugos, socialinio dialogo temas dėstyti gali patirtį šioje srityje turintys asmenys;

3.3. kompetencijai tobulinti privaloma skirti ne mažiau kaip 16 valandų per metus;

3.4. kitus reikalavimus reglamentuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo įstatymas.

4. Reikalavimai mokymo proceso organizavimui:

4.1. Mokyti galima tik asmenis, su kuriais yra sudaryta mokymo sutartis. Mokymo sutartis sudaroma ne vėliau kaip pirmą mokymo dieną. Mokymo sutartyje turi būti nurodyta: sutarties numeris ir data, jos sudarymo vieta; profesinio mokymo teikėjo pavadinimas, kodas, adresas; profesinio mokymo teikėjo vardu sutartį sudariusio asmens vardas, pavardė, pareigos ir atstovavimo pagrindas; asmens, ketinančio mokytis, vardas, pavardė, asmens kodas arba gimimo data, adresas; mokymo programa, mokymo laikotarpis (pradžia, pabaiga), mokymo kaina už visą mokymą, galimybės nutraukti sutartį, kiti šalių įsipareigojimai. Mokymo sutartis sudaroma dviem egzemplioriais po vieną kiekvienai šaliai.

4.2. Mokymo sutartys registruojamos profesinio mokymo teikėjo vykdomų mokymų bendrame mokymo sutarčių registravimo žurnale. Mokymo sutarčių registravimo sistema neturi sudaryti sąlygų jas sudaryti atgaline data. Mokymo sutartis įsigalioja tinkamai ją įforminus, šalims pasirašius.

4.3. Profesinio mokymo teikėjas, prieš pradėdamas įgyvendinti mokymo programą, įskaitant ir mokymą nuotoliniu būdu, VDI Elektroninių paslaugų darbdaviams sistemoje (EPDS) praneša apie tai VDI, užpildydamas Reikalavimų mokymui darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais vykdyti kontrolinį klausimyną.

4.4. Profesinio mokymo teikėjas, organizuojantis mokymą nuotoliniu būdu, turi užtikrinti prieigą prie nuotolinio mokymo aplinkos; apskaityti mokymo (mokymosi) laiką nuotolinio mokymo aplinkoje; įvertinti, kaip besimokantysis supranta pateiktą temą, kaip atlieka užduotis; užtikrinti besimokančiam asmeniui mokymosi šioje aplinkoje pagalbą.

4.5. Mokymas apskaitomas profesinio mokymo teikėjo nustatyta tvarka.

4.6. Mokymo sutartys, mokymo apskaitos dokumentai saugojami vadovaujantis Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymu, siekiant pagrįsti juridinių asmenų veiklos skaidrumą ir atskaitingumą bei užtikrinti susijusių asmenų prievolos bei teisėtus interesus.

4.7. Mokymo metu besimokantieji turi įgyti žinių ir gebėjimų, reikalingų darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo priemonėms įmonėje praktiškai ir savarankiškai įgyvendinti (organizuoti).

4.8. Už mokymo proceso įgyvendinimą pagal mokymo programos reikalavimus, mokymo kokybę atsako profesinio mokymo teikėjas.

5. Reikalavimai materialiesiems ištekliams:

5.1. Mokymo patalpos turi būti patogios ir saugios mokymo procesui įgyvendinti.

5.2. Turi būti auditoriniam mokymo procesui įgyvendinti reikalinga įranga ir techninės (informacinės) teorinio ir praktinio mokymo priemonės (interneto ryšys, įranga mokymo medžiagai demonstruoti, vaizdinės mokymo priemonės ir kt.).

5.3. Nuotolinis mokymas vykdomas virtualioje mokymo aplinkoje³⁶.

6. Reikalingi metodiniai ištekliai:

6.1. Mokymo medžiaga pagal kiekvieną programos teorinio mokymo temą, parengta atsižvelgiant į ekonominės veiklos rūšių ypatumus.

6.2. Dalijamoji mokymosi medžiaga besimokantiejiems.

³⁶ Virtuali mokymosi aplinka – tai sistema, kurioje yra įrankiai elektroninei mokymosi medžiagai pateikti, mokymosi veikloms organizuoti, bendrauti ir bendradarbiauti su besimokančiais, kurioje galima rasti pagrindinę ir papildomą mokymosi medžiagą, paskaitų įrašus, skaidres, atlikti testus ir įvairias užduotis bei mokyti (mokytis) kiekvienam patogiu metu, tempu, laiku.

6.3. Plakatai, skaidrės, informacijos pristatymai, filmuota medžiaga, schemos ir pan. vaizdinės mokymo priemonės, atitinkančios mokymo turinį.

6.4. Darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų įgyvendinimo įmonėje dokumentacijos pavyzdžiai:

6.4.1. Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų laikymosi kontrolės įmonėje tvarkos aprašas;

6.4.2. Darbuotojų saugos ir sveikatos gerinimo priemonių planas;

6.4.3. Profesinės rizikos vertinimo objektų sąrašas ir rizikos vertinimo darbų planas;

6.4.4. Darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vidinę kontrolę įmonėje nustatantys dokumentai;

6.4.5. Profesinės rizikos įvertinimo kortelės;

6.4.6. Profesinės rizikos šalinimo ir mažinimo priemonių planas;

6.4.7. Darbuotojų atstovavimą įmonėje patvirtinantys dokumentai;

6.4.8. Darbuotojų instruktavimo, mokymo ir žinių tikrinimo įmonėje tvarkos aprašas;

6.4.9. Darbuotojų, dirbančių pavojingus darbus, mokymo ir darbuotojų saugos ir sveikatos srities žinių tikrinimo bei šių darbų saugaus atlikimo tvarkos aprašas;

6.4.10. Bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą įrodantys dokumentai (tvarkos aprašai ar kt.), reikalingi įgyvendinant darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų nuostatas, kai du ir daugiau darbdavių organizuoja darbus toje pačioje darbo vietoje ar darbo vietose;

6.4.11. Rizikos veiksnių įvertinimo, parenkant asmenines apsaugos priemones darbo vietoje, lentelė;

6.4.12. Asmeninių apsaugos priemonių išdavimo ir priėmimo tvarkos aprašas;

6.4.13. Darbuotojams nemokamai išduodamų asmeninių apsaugos priemonių sąrašas;

6.4.14. Darbuotojų privalomo sveikatos tikrinimo dokumentai;

6.4.15. Darbuotojų, kurie nesilaiko darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų, nušalinimo nuo darbo tvarkos aprašas;

6.4.16. Pavedimo įgyvendinti darbuotojų saugos ir sveikatos priemones darbdavio įgaliotam asmeniui, taip pat ir padalinio vadovui, įforminimo dokumentai (įsakymas, potvarkis, pareigybės aprašymas ar kt.);

6.4.17. Prevencinių priemonių (techninių, medicinos, teisinių, organizacinių ir kitų), skirtų nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijai, įgyvendinimo ir kontrolės tvarkos aprašas;

6.4.18. Darbuotojų evakavimo planas;

6.4.19. Galimos avarijos prevencijos ir likvidavimo planas;

6.4.20. Darbuotojų, vairuojančių antžeminio, oro ir vandens transporto priemones, sveikatos patikrinimų prieš jiems išvykstant į reisą tvarką nustatantis dokumentas;

6.4.21. Darbuotojų, vairuojančių juridinio asmens transporto priemones, tikrinimo ir medicininės apžiūros organizavimo tvarkos aprašas;

6.4.22. Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimų aktų ir incidentų tyrimų pavyzdžiai.

6.5. Testai, užduotys mokymosi pasiekimams įvertinti.

6.6. Praktinės užduotys, parengtos pagal programos temas.

7. Rekomenduojama papildoma literatūra ir kiti informacijos šaltiniai mokomajai medžiagai rengti:

7.1. Butkus, R. (2011). *Profesinės saugos valdymas*. Mokomoji knyga. Aleksandro Stulginskio universitetas;

- 7.2. Stankiuvienė, A. (2012). *Teisiniai darbuotojų saugos ir sveikatos pagrindai*. Mokomoji knyga. VGTU leidykla;
- 7.3. Ramonas, Z., Čikotienė, D. (2009). *Ergonomika. Žmonių saugos pagrindai*. Šiauliai: Lucilijus;
- 7.4. Čyras, P. (2003). *Profesinė sauga ir sveikata. Ergonomikos principai*. Vilnius: Vilniaus Gedimino technikos universiteto leidykla.
- 7.5. Techninis reglamentas „Mašinų sauga“.
- 7.6. Techninis reglamentas „Asmeninės apsaugos priemonės“.
- 7.7. Bendrinis ir teminiai įmonių tikrinimo klausimynai VDI interneto svetainėje www.vdi.lt
- 7.8. Metodinės rekomendacijos VDI interneto svetainėje www.vdi.lt
8. Metodiniai ištekliai turi būti sistemingai atnaujinami įvertinant darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų pakeitimus.
9. Teisė tikrintis žinias VDI suteikiama asmenims, baigusiems mokymo programą, ir profesinio mokymo teikėjui įsitikinus (įvertinus), kad asmuo geba atlikti funkcijas, nustatytas Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos pavyzdiniuose nuostatuose, bei yra pasirengęs tikrintis žinias VDI.
10. Profesinio mokymo teikėjas teikia informaciją VDI apie asmenis, kurie mokėsi ir baigė mokymo programą.
11. Nustačius, kad mokymo procesas įgyvendinamas nesilaikant mokymo programoje nustatytų reikalavimų, profesinio mokymo teikėjas netenka teisės vykdyti šią mokymo programą.
12. Asmuo, baigęs šią mokymo programą bei išlaikęs žinių tikrinimo testą VDI, ketinantis tapti darbdaviu, jam atstovaujančiu asmeniu, įmonės atskiro struktūrinio padalinio, esančio kitoje negu įmonė teritorijoje ar vietovėje, vadovu atleidžiamas nuo žinių tikrinimo pagal Darbdavio, jam atstovaujančio asmens darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais mokymo programą.
-

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos vyriausiojo
valstybinio darbo inspektoriaus

2017 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. EV-78

DARBDAVIO, DARBDAVIUI ATSTOVAUJANČIO ASMENS MOKYMO DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS KLAUSIMAIS PROGRAMA

1. Mokymo programos apibūdinimas:

1.1. Mokymo programa – tęstinio neformaliojo profesinio mokymo programa, kurią vykdyti gali profesinio mokymo teikėjas, atitinkantis Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus nustatytus reikalavimus.

1.2. Mokymo programos tikslas – supažindinti darbdavius, darbdaviams atstovaujančius įmonių, įstaigų, organizacijų ar kitų organizacinių struktūrų (toliau – įmonės) vadovus, įmonių atskirų struktūrinių padalinių, esančių kitoje negu įmonė teritorijoje ar vietovėje, vadovus su bendrosiomis darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų nuostatomis ir reikalavimais, kad jie prieš pradedant eksploatuoti įmonę ar teikti paslaugas sugebėtų sudaryti darbuotojams saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas.

1.3. Reikalavimai išsilavinimui nenustatyti.

1.4. Mokymo programos trukmė – ne mažiau kaip 8 akademinės valandos.

1.5. Mokymo proceso organizavimo būdai nereglamentuojami.

1.6. Mokymo metodai – pritaikyti suaugusiųjų mokymui (mokymuisi), motyvuojantys mokytis.

1.7. Pagal šią mokymo programą taip pat pakartotinai mokosi darbdaviai, darbdaviams atstovaujantys asmenys ar atskiro struktūrinio padalinio vadovai, nevykdantys darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijų, pareikalavus Lietuvos Respublikos vyriausiajam valstybiniam darbo inspektoriui pakartotinai pasitikrinti žinias Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 26 straipsnio 3 dalyje nustatytais atvejais.

1.8. Šios mokymo programos 1.2 punkte nurodytiems asmenims neprivalu mokytis pagal šią mokymo programą, kadangi jie turi teisę darbuotojų saugos ir sveikatos žinių tikrinimui pasirengti savarankiškai.

1.9. Asmenims, baigusiems mokymo programą, suteikiama teisė tikrintis darbuotojų saugos ir sveikatos žinias Lietuvos Respublikos valstybinėje darbo inspekcijoje prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (VDI).

2. Mokymo planas:

Eil. Nr.	Mokymo temų, potemių pavadinimai	Mokymo valandų skaičius
1.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISINIO REGULIAVIMO SISTEMA	1
1.1.	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo paskirtis. Darbuotojų saugos ir sveikatos viešasis administravimas. Darbuotojų saugos ir sveikatos sąvokos	0,5
1.2.	Darbuotojų draudimas nuo profesinių ligų ir nelaimingų atsitikimų darbe	
1.3.	Pagrindiniai teisės aktai, reglamentuojantys darbuotojų saugą ir sveikatą, bei teisės aktai, susiję su darbuotojų saugos ir sveikatos sritimi:	0,5
1.3.1.	Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas, Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, Lietuvos Respublikos profesinių sąjungų įstatymas, Lietuvos	

	Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymas, Pavojingų darbų sąrašas, Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimo ir apskaitos nuostatai, Profesinių ligų tyrimo ir apskaitos nuostatai, Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų rengimo ir darbuotojų, darbdavių susitarimu pasiūstų laikinam darbui į įmonę iš kitos įmonės, instruktavimo tvarkos aprašas, Mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo bendrieji nuostatai, Profesinės rizikos vertinimo nuostatai, Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdiniai nuostatai, Darbo įrenginių naudojimo bendrieji nuostatai, Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis nuostatai, Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai	
2.	DARBDAVIO IR DARBUOTOJŲ PAREIGOS SAUGOS IR SVEIKATOS SRITYJE, ATSAKOMYBĖ	1
2.1.	Darbdavių pareigos ir teisės sudarant darbuotojams saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas	0,5
2.2.	Darbuotojų pareigos ir teisės darbuotojų saugos ir sveikatos srityje	
2.3.	Darbdavio atsakomybė už darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimų pažeidimus	0,5
2.4.	Dviejų ir daugiau darbdavių pareigos organizuojant darbus toje pačioje darbo vietoje ar darbo vietose	
3.	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO IR VIDINĖS KONTROLĖS ORGANIZAVIMO ĮMONĖJE BENDRIEJI PRINCIPAI	3
3.1.	Darbuotojų saugos ir sveikatos politikos formavimas įmonėje	0,5
3.2.	Darbuotojų saugos ir sveikatos priemonių įgyvendinimo įmonėse organizavimas ir bendrieji darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo principai. Darbuotojų evakavimas kilus pavojui	0,5
3.3.	Profesinės rizikos vertinimo organizavimas	0,5
3.4.	Profesinės rizikos veiksniai (fiziniai, fizikiniai, cheminiai, ergonominiai, psichosocialiniai ir biologiniai veiksniai)	0,5
3.5.	Darbuotojų saugos ir sveikatos vidinės kontrolės sistema įmonėje	0,5
3.6.	Darbuotojų mokymas ir instruktavimas	0,5
4.	NELAIMINGI ATSTITIKIMAI DARBE IR PROFESINĖS LIGOS BEI JŲ PREVENCIJA	0,5
4.1.	Nelaimingų atsitikimų darbe priežastys, jų tyrimo, registravimo ir apskaitos tvarka, prevencija	0,5
4.2.	Profesinės ligos, jų priežastys ir nustatymo tvarka. Profesinių ligų tyrimas, prevencija	
5.	YPATINGOS RIZIKOS GRUPĖMS PRISKIRIAMŲ DARBUOTOJŲ SAUGA	0,5
5.1.	Asmenys iki aštuoniolikos metų, nėščios, neseniai pagimdžiusios, krūtimi maitinančios darbuotojos, neįgalūs darbuotojai	0,5
5.2.	Darbuotojų, dirbančių pirmus metus įmonėje, sauga	
5.3.	Neblaivumo prevencija įmonėse, neblaivių darbuotojų nušalinimas nuo darbo	
6.	DARBUOTOJŲ, DIRBANČIŲ NUOTOLINĮ DARBĄ, LAIKINŲJŲ DARBUOTOJŲ SAUGA	0,5
7.	SOCIALINIS DIALOGAS. DARBUOTOJŲ ATSTOVAI. ĮMONĖS	1

	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS KOMITETAS, DARBUOTOJŲ ATSTOVAI SAUGAI IR SVEIKATAI. INDIVIDUALŪS IR KOLEKTYVINIAI DARBO GINČAI	
8.	DARBO IR POILSIO LAIKO ORGANIZAVIMAS ĮMONĖJE. KASDIENIS IR KASSAVAITINIS POILSIO LAIKAS. SPECIALIOS IR PAPILDOMOS PERTRAUKOS	0,5
	Iš viso akademinių valandų	8

3. Reikalavimai mokytojams:

3.1. aukštasis išsilavinimas ir ne mažesnė kaip 3 metų darbuotojų saugos ir sveikatos srities darbo patirtis;

3.2. kompetencijai tobulinti privaloma skirti ne mažiau kaip 16 valandų per metus;

3.3. kitus reikalavimus reglamentuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo įstatymas.

4. Reikalavimai mokymo procesui organizuoti:

4.1. Mokyti galima tik asmenis, su kuriais yra sudaryta mokymo sutartis. Mokymo sutartis sudaroma ne vėliau kaip pirmą mokymo dieną. Mokymo sutartyje turi būti nurodyta: sutarties numeris ir data, jos sudarymo vieta; profesinio mokymo teikėjo pavadinimas, kodas, adresas; profesinio mokymo teikėjo vardu sutartį sudariusio asmens vardas, pavardė, pareigos ir atstovavimo pagrindas; asmens, ketinančio mokytis, vardas, pavardė, asmens kodas arba gimimo data, adresas; mokymo programa, mokymo laikotarpis (pradžią, pabaigą), mokymo kaina už visą mokymą, galimybės nutraukti sutartį, kiti šalių įsipareigojimai. Mokymo sutartis sudaroma dviem egzemplioriais po vieną kiekvienai šaliai.

4.2. Mokymo sutartys registruojamos profesinio mokymo teikėjo vykdomų mokymų bendrame mokymo sutarčių registravimo žurnale. Mokymo sutarčių registravimo sistema neturi sudaryti sąlygų sutartis sudaryti atgaline data. Mokymo sutartis įsigalioja tinkamai ją įforminus, šalims pasirašius.

4.3. Profesinio mokymo teikėjas, prieš pradėdamas įgyvendinti mokymo programą, įskaitant ir mokymą nuotoliniu būdu, VDI Elektroninių paslaugų darbdaviams sistemoje (EPDS) praneša apie tai VDI, užpildydamas Reikalavimų mokymui darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais vykdyti kontrolinį klausimyną.

4.4. Už mokymo proceso įgyvendinimą pagal mokymo programos reikalavimus, mokymo kokybę atsako profesinio mokymo teikėjas.

5. Reikalavimai materialiesiems ištekliams:

5.1. Mokymo patalpos turi būti patogios ir saugios mokymo procesui įgyvendinti.

5.2. Turi būti auditoriniam mokymo procesui įgyvendinti reikalinga įranga ir techninės (informacinės) teorinio ir praktinio mokymo priemonės (interneto ryšys, įranga mokymo medžiagai demonstruoti, vaizdinės mokymo priemonės ir kt.).

6. Reikalingi metodiniai ištekliai:

6.1. Mokymo medžiaga pagal kiekvieną programos teorinio mokymo temą, parengta atsižvelgiant į ekonominės veiklos rūšių ypatumus.

6.2. Dalijamoji mokymosi medžiaga besimokantiejiems.

6.3. Plakatai, skaidrės, informacijos pristatymai, filmuota medžiaga, schemas ir pan. vaizdinės mokymo priemonės, atitinkančios mokymo turinį.

6.4. Darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų įgyvendinimo įmonėje dokumentacijos pavyzdžiai:

6.4.1. Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų laikymosi kontrolės įmonėje tvarkos aprašas;

6.4.2. Darbuotojų saugos ir sveikatos gerinimo priemonių planas;

- 6.4.3. Profesinės rizikos vertinimo objektų sąrašas ir rizikos vertinimo darbų planas;
- 6.4.4. Darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vidinę kontrolę įmonėje nustatantys dokumentai;
- 6.4.5. Profesinės rizikos įvertinimo kortelės;
- 6.4.6. Profesinės rizikos šalinimo ir mažinimo priemonių planas;
- 6.4.7. Darbuotojų atstovavimą įmonėje patvirtinantys dokumentai;
- 6.4.8. Darbuotojų instruktavimo, mokymo ir žinių tikrinimo įmonėje tvarkos aprašas;
- 6.4.9. Darbuotojų, dirbančių pavojingus darbus, mokymo ir darbuotojų saugos ir sveikatos srities žinių tikrinimo bei šių darbų saugaus atlikimo tvarkos aprašas;
- 6.4.10. Bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą įrodantys dokumentai (tvarkos aprašai ar kt.), reikalingi įgyvendinant darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų nuostatas, kai du ir daugiau darbdavių organizuoja darbus toje pačioje darbo vietoje ar darbo vietose;
- 6.4.11. Rizikos veiksnių įvertinimo, parenkant asmenines apsaugos priemones darbo vietoje, lentelė;
- 6.4.12. Asmeninių apsaugos priemonių išdavimo ir priėmimo tvarkos aprašas;
- 6.4.13. Darbuotojams nemokamai išduodamų asmeninių apsaugos priemonių sąrašas;
- 6.4.14. Darbuotojų privalomo sveikatos tikrinimo dokumentai;
- 6.4.15. Darbuotojų, kurie nesilaiko darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų, nušalinimo nuo darbo tvarkos aprašas;
- 6.4.16. Pavedimo įgyvendinti darbuotojų saugos ir sveikatos priemones darbdavio įgaliotam asmeniui, taip pat ir padalinio vadovui, įforminimo dokumentai (įsakymas, potvarkis, pareigybės aprašymas ar kt.);
- 6.4.17. Prevencinių priemonių (techninių, medicinos, teisinių, organizacinių ir kitų), skirtų nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijai, įgyvendinimo ir kontrolės tvarkos aprašas;
- 6.4.18. Darbuotojų evakavimo planas;
- 6.4.19. Galimos avarijos prevencijos ir likvidavimo planas;
- 6.4.20. Darbuotojų, vairuojančių antžeminio, oro ir vandens transporto priemones, sveikatos patikrinimų prieš jiems išvykstant į reisą tvarką nustatantis dokumentas;
- 6.4.21. Darbuotojų, vairuojančių juridinio asmens transporto priemones, tikrinimo ir medicininės apžiūros organizavimo tvarkos aprašas;
- 6.4.22. Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimų aktų ir incidentų tyrimų pavyzdžiai.
- 6.5. Rekomenduojama papildoma literatūra ir kiti informacijos šaltiniai mokomajai medžiagai rengti:
 - 6.5.1. Butkus, R. (2011). *Profesinės saugos valdymas*. Mokomoji knyga. Aleksandro Stulginskio universitetas;
 - 6.5.2. Stankiuvienė, A. (2012). *Teisiniai darbuotojų saugos ir sveikatos pagrindai*. Mokomoji knyga. VGTU leidykla;
 - 6.5.3. Ramonas, Z., Čikotienė, D. (2009). *Ergonomika. Žmonių saugos pagrindai*. Šiauliai: Lucilijus;
 - 6.5.4. Čyras, P. (2003). *Profesinė sauga ir sveikata. Ergonomikos principai*. Vilnius: Vilniaus Gedimino technikos universiteto leidykla.
 - 6.5.5. Techninis reglamentas „Mašinų sauga“.
 - 6.5.6. Techninis reglamentas „Asmeninės apsaugos priemonės“.
 - 6.5.7. Bendrinis ir teminiai įmonių tikrinimo klausimynai VDI interneto svetainėje www.vdi.lt
 - 6.5.8. Metodinės rekomendacijos VDI interneto svetainėje www.vdi.lt

7. Metodiniai ištekliai turi būti sistemingai atnaujinami įvertinant darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų pakeitimus.

8. Nustačius, kad mokymo procesas įgyvendinamas nesilaikant mokymo programoje nustatytų reikalavimų, profesinio mokymo teikėjas netenka teisės vykdyti šią mokymo programą.
